

[ปรับปรุง พ.ศ.2559]

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ประเภทลูกเสือสำรอง

หลักสูตรดาวดวงที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ประเภทลูกเสือสำรอง หลักสูตรดาวดวงที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คำนำ

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อจัดทำโครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาด้วยกระบวนการลูกเสือ โดยให้เด็กและเยาวชนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในการทำกิจกรรมอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการจัดกิจกรรม รวมถึงการทำงานเป็นระบบหมู่ตามกระบวนการลูกเสือ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการพัฒนาความเป็นมนุษย์แบบองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทำให้เด็กและเยาวชนมีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกในการทำความดี เพื่อทำประโยชน์ให้กับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ต่อไป

เริ่มจากการศึกษาความเป็นไปได้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านลูกเสือ ด้านทักษะชีวิต รวมทั้งด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ฉบับทดลอง ได้เริ่มใช้ในปี พ.ศ.2553 มีโรงเรียนจากทุกภูมิภาคของประเทศเข้าร่วมโครงการ จำนวน 26 โรงเรียน โดยได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ และทำการปรับปรุงคู่มือครั้งแรกเมื่อ เมษายน พ.ศ. 2554 โดยได้เพิ่มเติม เพลง เกม นิทาน เรื่องสั้นและเนื้อหาให้ครบถ้วนยิ่งขึ้น

การปรับปรุงครั้งที่สอง มิถุนายน พ.ศ. 2559 เกิดขึ้นตามข้อเสนอแนะจากการประชุมปฏิบัติการ “การขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการลูกเสือ” ซึ่งจัดโดยสำนักงานลูกเสือยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยยึดข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ และเพิ่มจำนวนแผนการจัดกิจกรรมให้ครบ 40 ชั่วโมง เพื่อครอบคลุมสาระที่จำเป็นอย่างครบถ้วน เป็นการเตรียมการขยายผลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ทั่วประเทศ และได้แบ่งคู่มือออกเป็น 11 เล่ม สำหรับลูกเสือแต่ละชั้นปี เพื่อความสะดวกของผู้สอน

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ขอขอบพระคุณหน่วยงานและบุคลากรทุกท่านที่มีส่วนร่วมในโครงการให้สำเร็จลุล่วง ณ โอกาสนี้ ตั้งแต่การริเริ่มโครงการและสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) การจัดทำหลักสูตรและคู่มือ การทดลองวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ รวมทั้งการปรับปรุงคู่มือทั้ง 2 ครั้ง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือชุดนี้จะช่วยส่งเสริมให้กิจการลูกเสือของประเทศไทย ซึ่งดำเนินมาครบวาระ 105 ปี ในปี พ.ศ. 2559 นี้ได้เป็นเครื่องมือสำคัญและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติต่อไป

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
กรกฎาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจงการใช้คู่มือ	1
แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	5
หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 การปฐมนิเทศ	8
หน่วยที่ 2 อนามัย	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 พักผ่อนนอนหลับ	10
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 การปฐมพยาบาล	13
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่	16
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รู้เท่าทันสื่อโฆษณา	19
หน่วยที่ 3 ความสามารถในเชิงทักษะ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 สมรรถนะทางกาย	21
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 ระเบียบแถว	25
หน่วยที่ 4 การสำรวจ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 การสำรวจและเยือนสถานที่ในท้องถิ่น	28
หน่วยที่ 5 การค้นหาธรรมชาติ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 มาเพาะถั่วงอกกันเถอะ	34
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 อาหารสัตว์เลี้ยง	37
หน่วยที่ 6 ความปลอดภัย	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ความปลอดภัยจากภัยอันตรายทางน้ำ	40
แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 นาที่วิกฤต	43
หน่วยที่ 7 บริการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 ลูกเสือสำรองส่งข่าว	45
หน่วยที่ 8 ชงและประเทศต่างๆ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 ชงลูกเสือและธงชาติของประเทศอื่น ๆ	50
หน่วยที่ 9 การฝีมือ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	57

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
หน่วยที่ 10 กิจกรรมกลางแจ้ง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 กิจกรรมกลางแจ้ง	63
หน่วยที่ 11 การบันเทิง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 การบันเทิง	68
หน่วยที่ 12 การผูกเงื่อน	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 การผูกเงื่อน	75
หน่วยที่ 13 คำปฎิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 ใช้น้ำอย่างประหยัด	80
แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 คติพจน์ลูกเสือสำรอง	82
แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 ทำตามลูกเสือรุ่นพี่	84
แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 ไม่ทำตามใจตนเอง	86
แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 คู่ยกกันฉันท์เพื่อน	88
แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 การควบคุมอารมณ์	91
แผนการจัดกิจกรรมที่ 25 กำจัดยุ่งสาย	95
แผนการจัดกิจกรรมที่ 26 โรงเรียนของฉัน	97
หน่วยที่ 14 ประเมินผล	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 27 การประเมินผล	100
หน่วยที่ 15 พิธีการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 28 พิธีประดับดาวดวงที่ 2	114
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต	117
ภาคผนวก ข กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต	129
บรรณานุกรม	132

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตชุดนี้ จัดทำขึ้นสำหรับผู้กำกับลูกเสือใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือ มีจำนวน 11 เล่ม แยกตามชั้นปี สำหรับลูกเสือ 4 ประเภท คือ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาครบถ้วน เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ อีกด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

การเรียงลำดับแผนการจัดกิจกรรม จัดเรียงลำดับเนื้อหาสาระตามหลักสูตรในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ การนำไปใช้ขึ้นกับดุลยพินิจของสถานศึกษาในการเลือกว่าแผนการจัดกิจกรรมใดควรใช้เมื่อใด

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้เคียงธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การสำรวจและการรายงาน การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ มีการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ลูกเสือได้ใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ในชีวิตจริงอีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

คู่มือแต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรม 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขวาสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้สอนควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่าเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ เจตคติ หรือทักษะ เพื่อจัดกิจกรรมได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละด้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ มีจุดเน้นที่การตั้งประเด็นให้วิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาความรู้ ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านเจตคติ มีจุดเน้นที่อารมณ์ความรู้สึก และการตั้งประเด็นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนและตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเองกับสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะ เน้นที่การทำความเข้าใจในขั้นตอนการลงมือทำทักษะ และได้ทดลองและฝึกฝนจนชำนาญ

บางแผนการจัดกิจกรรมมีจุดประสงค์การเรียนรู้ซ้อนกันมากกว่า 1 ด้าน ให้เน้นด้านที่เป็นจุดประสงค์หลักของแผนการจัดกิจกรรม

เนื้อหา

เป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นหลังการสอน ผู้สอนควรตรวจสอบว่าผู้เรียนได้เนื้อหาครบถ้วนหรือไม่

สื่อการเรียนรู้

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น แผนภูมิเพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ในภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

กิจกรรม

กิจกรรมลูกเสือยังคงแบบแผนของลูกเสือไว้ คือ การเปิดประชุมกอง/ปิดประชุมกอง และ เพลง เกม นิทาน เรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งใส่ไว้ในทุกแผนการจัดกิจกรรม โดยผู้กำกับลูกเสือสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ผู้สอนควรจัดกิจกรรมตามที่ได้ออกแบบไว้เรียงตามลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ก่อนการจัดกิจกรรมควรศึกษาแผนการจัดกิจกรรมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ทุกขั้นตอน ศึกษาใบความรู้สำหรับผู้สอน และใบงานสำหรับผู้เรียน เพื่อที่ผู้สอนจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้เนื้อหาตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้มากที่สุด

ทั้งนี้ผู้กำกับควรทำความเข้าใจแนวคิดเรื่องทักษะชีวิต และกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตให้ถ่องแท้ด้วย โดยศึกษาได้จากภาคผนวก ก และภาคผนวก ข

การประเมินผล

สามารถประเมินได้ทั้งระหว่างการจัดกิจกรรม และหลังการสอนจบแล้ว ตามแนวทางที่ได้ให้ไว้ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรม

องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

ทักษะชีวิตเกิดขึ้นได้หลายองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ในที่นี้ได้ระบุเพียงองค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ตามรายการที่ระบุไว้ในสื่อการเรียนรู้ เช่น เพลง เกม บัตรคำ ไปงาน ไปความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ฯลฯ หากมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคู่มือชุดนี้ กรุณาติดต่อที่

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ฯ

เลขที่ 8 วิภาวดีรังสิต 44 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2941-2320 ต่อ 151 โทรสาร 0-2561-5130

แผนการจัดกิจกรรม
ลูกเสือสำรองดาวดวงที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ชื่อหน่วยกิจกรรม ตามหลักสูตรข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
1.ปฐมนิเทศ	1. ปฐมนิเทศ	1	
2.อนามัย	2. พักผ่อนนอนหลับ	1	
	3. การปฐมพยาบาล	1	
	4. การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่	1	
	5. รู้เท่าทันสื่อโฆษณา	1	ทักษะชีวิต
3.ความสามารถในเชิง ทักษะ	6. สมรรถนะทางกาย	2	
	7. ระเบียบแถว	2	
4.การสำรวจ	8. การสำรวจและเยือนสถานที่ใน ท้องถิ่น	2	
5.การค้นหารัชมชาติ	9. มาเพาะถั่วงอกกันเถอะ	1	
	10. อาหารสัตว์เลี้ยง	1	
6.ความปลอดภัย	11. ความปลอดภัยจากภัยอันตราย ทางน้ำ	1	
	12. นาทีวิกฤต	1	ทักษะชีวิต
7. บริการ	13. ลูกเสือสำรองส่งข่าว	2	
8. ธงและประเทศต่าง ๆ	14. ธงลูกเสือและธงชาติของประเทศ อื่นๆ	2	
9. การฝีมือ	15. วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	
10. กิจกรรมกลางแจ้ง	16. กิจกรรมการแจ้ง	2	
11. การบันเทิง	17. การบันเทิง	3	
12. การผูกเงื่อน	18. การผูกเงื่อนเชือก	2	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ชื่อหน่วยกิจกรรม ตามหลักสูตรข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
13. คำปฏิญาณและกฎของ ลูกเสือสำรอง	19. ใช้น้ำอย่างประหยัด	1	ทักษะชีวิต
	20. คติพจน์ลูกเสือสำรอง	1	
	21. ทำตามลูกเสือรุ่นพี่	1	
	22. ไม่ทำตามใจตนเอง	1	ทักษะชีวิต
	23. คอยกันฉันท์เพื่อน	1	ทักษะชีวิต
	24. การควบคุมอารมณ์	2	ทักษะชีวิต
	25. กำจัดขยะ	1	
	26. โรงเรียนของฉัน	2	ทักษะชีวิต
14. ประเมินผล	27. การประเมินผล	1	
15. พิธีการ	28. พิธีประดับดาวดวงที่ 2	1	
รวม 15 หน่วยกิจกรรม	รวม 28 แผนการจัดกิจกรรม	40	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 การปฐมนิเทศ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถจัดแบ่งหมู่ เลือกนายหมู่และรองนายหมู่
- 1.2 ลูกเสือสามารถแต่งเครื่องแบบถูกต้อง
- 1.3 ลูกเสือสามารถทำพิธีเปิด – ปิดประชุมกองได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การจัดแบ่งหมู่
- 2.2 การจัดกองลูกเสือสำรอง
- 2.3 การแต่งเครื่องแบบลูกเสือ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสำรองชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบกันในห้องประชุม ในสนามหรือบริเวณที่เหมาะสม
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสือนำร้องเพลง
- 4.3 ผู้กำกับลูกเสือแบ่งหมู่ลูกเสือหมู่ละ 8 - 10 คน
- 4.4 ให้ลูกเสือเลือกนายหมู่และรองนายหมู่
- 4.5 ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการแต่งเครื่องแบบที่ถูกต้อง
- 4.6 ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการเปิดประชุมกองและปิดประชุมกอง ดังนี้
 - พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซ้กซง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบเครื่องแบบ แยก)
 - พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ซ้กซง เลิก)
- 4.7 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสรุปเล่าเรื่องสั้นและนัดหมาย

5. การประเมินผล

- 5.1 การสังเกตความร่วมมือในการจัดกิจกรรม
- 5.2 สังเกตความพร้อมในการแต่งเครื่องแบบลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 1

เพลง

ยินดีที่รู้จัก

ยินดีที่รู้จัก	เพื่อนรักขอเชิญร่วมจิต
เรารักกันฉันมิตร	รักสนิทเหมือนพี่น้องกัน
ยินดีที่รู้จัก	เพื่อนที่รักขอร่วมใจมั่น
ขอให้ผูกสัมพันธ์	ร่วมรักกันให้นานเถิดเถย

การจัดกองและการแบ่งหมู่ลูกเสือสำรอง

กองลูกเสือสำรอง 1 กอง มีจำนวนลูกเสือ 8-36 คน (ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3) โดยแบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ ๆ ละ 4-6 คน รวมหัวหน้าหมู่ และรองนายหมู่ ลูกเสือ 1 กอง ต้องมีลูกเสืออย่างน้อย 2 หมู่ ไม่เกิน 6 หมู่

เรื่องที่เป็นประโยชน์

เจ้าป่าจอมปลอม

น.ส.อุทัยวรรณ ชิดสูงเนิน ผู้แต่ง

ในป่าแห่งหนึ่ง สิงโตเจ้าป่าได้ตายลง สัตว์ทั้งหลายที่อาศัยอยู่ในป่านั้นจึงขาดผู้นำสัตว์ทั้งหลายจึงปรึกษากันว่าจะเอาใครเป็นหัวหน้าแทนสิงโตดี ช้างแนะนำว่า “คนที่เป็นหัวหน้าต้องฉลาดและปราดเปรียว” หมียบอกว่า “คนเป็นเข้าป่าต้องแข็งแรง เสียสละ เป็นที่พึ่งพาของพวกเราได้” สัตว์ต่าง ๆ ช่วยกันออกความเห็นมากมาย สิงจึงบอกว่า “ข้าเองจะขอเป็นผู้นำคอยคุ้มกันพวกท่านให้” สัตว์ทั้งหลายไม่ทันคิดจึงเลือกสิงให้เป็นเจ้าป่า เมื่อสิงได้เป็นเจ้าป่าแล้วก็หยิ่งผยอง ผิดไปจากสิงตัวเดิม สิงมักออกคำสั่งให้สัตว์ตัวอื่น ๆ ไปหาอาหารมาให้กิน และยังสั่งให้นกตัวน้อย ๆ ห้ามหยุดส่งเสียงร้อง นับวันสิงก็อำนาจข่มขี้สัตว์ใหญ่ ๆ และคุยโอ้อวดความสามารถของตนเองมากขึ้น

วันหนึ่งสุนัขจิ้งจอกต้องการทดสอบความสามารถของสิง จึงบอกกับสิงว่า “ท่านเจ้าป่า ตรงชายทุ่งมีผลไม้สุกงอมเต็มต้นน่ากินเหลือเกิน” สิงบอกให้สุนัขจิ้งจอกไปเก็บมาให้ แต่สุนัขจิ้งจอกอ้างว่าตนขึ้นต้นไม้ไม่ได้ สิงจึงให้สุนัขจิ้งจอกพาไปที่ต้นไม้ นั้น ในที่สุดสิงก็ติดกับดักของนายพราน ร้องให้สัตว์ต่าง ๆ ช่วย สุนัขจิ้งจอกจึงบอกว่า “ท่านเฉลียวฉลาดกว่าพวกข้ามากนัก ถูกขังในกรงแค่นี้คงหาทางออกได้” แล้วสัตว์ทั้งหลายก็เดินหนีไป ทิ้งให้สิงอยู่ในกรงนายพรานต่อไป

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การเลือกผู้นำต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 2 อหามั้ย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 พักผ่อนนอนหลับ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือบอกการนอนหลับสนิทในเวลากลางคืนได้
- 1.2 ลูกเสือบอกข้อควรปฏิบัติในการนอนหลับได้

2. เนื้อหา

ความสำคัญและข้อควรปฏิบัติของการนอนหลับ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ตัวอย่างเกม
- 3.3 ใบความรู้เรื่องการนอนหลับ
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเกี่ยวกับการพักผ่อนแบบต่างๆ เช่น อ่านหนังสือ ฟังดนตรี นั่งเล่น นอนหลับ เป็นต้น

2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของการนอนหลับสนิทในเวลากลางคืนและข้อควรปฏิบัติในการนอนหลับ

3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป

- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตความตั้งใจ ความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 2

เพลง

หลับตา

หลับตาเสียอ่อนเพลียทั้งวัน นอนหลับฝันเห็นเทวดา
มาร้ายมาร่างงามข้าโสภาค (ซ้ำ) พอตื่นขึ้นมาเทวดาไม่มี

เกม

ตามผู้นำ

วิธีเล่น

ให้ลูกเสื่อเข้าแถวหน้ากระดานหรือแถวตอนเรียงหนึ่ง เลือกหัวหน้าคนหนึ่ง คนที่เป็นหัวหน้า จะทำกิริยาท่าทางต่างๆ เช่น วิ่ง เดิน กระโดด หัวเราะ ร้องให้ นอนหลับ นั่ง ฯลฯ คนอื่นๆ จะต้องทำตามทุกอย่าง

การตัดสิน

1. ผู้ที่ไม่สามารถทำตามหัวหน้าได้ ต้องออกจากการเล่น
2. ผู้ชนะคือผู้เล่นที่อยู่ในแถวนานที่สุด

ใบความรู้

ความสำคัญของการนอนหลับ

การนอนหลับ มีความสำคัญต่อสุขภาพมาก ร่างกายของคนเรเปรียบเสมือนเครื่องจักร ถ้าทำงานตลอดเวลาโดยไม่มีเวลาพัก อาจจะชำรุดได้ ดังนั้นการนอนหลับจึงเป็นการพักผ่อนที่สมบูรณ์ที่สุดของร่างกาย เพราะเป็นโอกาสที่อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายได้มีการปรับปรุงและซ่อมแซมเซลล์ส่วนต่างๆ ให้พร้อมที่จะเผชิญกับภารกิจที่จะต้องทำหลังจากตื่นนอน

ข้อควรปฏิบัติในการหลับนอน

เพื่อให้การหลับนอนมีผลดีต่อสุขภาพอย่างแท้จริง ควรปฏิบัติดังนี้

1. จัดห้องนอนให้ถูกสุขลักษณะ มีอากาศถ่ายเทที่ดี ปราศจากสิ่งรบกวน เช่น เสียง กลิ่น หรือแสงสว่างมากเกินไป
2. นอนให้เป็นเวลา ไม่ควรนอนดึกเกินไป
3. นอนอย่างน้อยวันละ 8 ชั่วโมง
4. ดื่มน้ำอุ่นๆ หนึ่งแก้วก่อนเข้านอน

5. นอนให้อยู่ในท่าสบายที่สุด โดยให้ทุกส่วนของร่างกายได้พักผ่อนอย่างเต็มที่
6. อย่างนอนคลุมโปงเพราะจะทำให้อากาศถ่ายเทไม่สะดวก

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ตุ๊ต๊ะตัวเล็ก

น.ส.อุทัยวรรณ ชิดสูงเนิน ผู้แต่ง

ตุ๊ต๊ะ เป็นเด็กผู้ชายตัวเล็ก ๆ แม่จึงตั้งชื่อให้ตรงกันข้ามกับตัวเขา ทุกวันหลังเลิกเรียน หลังจากตุ๊ต๊ะทำการบ้าน อาบน้ำเสร็จ ก็อ่านหนังสือ และดูโทรทัศน์จนดึกทุกวัน เมื่อไปเรียนตอนเช้า ตุ๊ต๊ะจึงชอบหา พุบหลับ เวียนศีรษะ และเรียนไม่รู้เรื่อง ตุ๊ต๊ะก็ยิ่งตัวเล็กกว่าเพื่อนๆ ในวัยเดียวกันด้วย ครูก้อยซึ่งเป็นครูประจำชั้นของตุ๊ต๊ะ สังเกตเห็นตุ๊ต๊ะมีอาการแบบนี้ทุกวัน จึงถามแม่ของตุ๊ต๊ะ แม่บอกว่า ตุ๊ต๊ะนอนดึกทุกวัน เพราะดูโทรทัศน์ เมื่อรู้สาเหตุการร่วงของตุ๊ต๊ะแล้ว ครูก้อยจึงบอกตุ๊ต๊ะว่า “เด็ก ๆ ต้องนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพออย่างน้อยวันละ 8-10 ชั่วโมง เพราะการนอนหลับจะช่วยให้สมองทำงานได้เป็นปกติ ช่วยให้เราเรียนรู้ได้ดี และร่างกายเคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่ว ทำให้เราเล่นกีฬาได้ เล่นดนตรีได้ อ่านหนังสือได้ เด็ก ๆ จึงไม่ควรอดนอน

ตั้งแต่นั้นมา ตุ๊ต๊ะก็ไม่นอนดึกอีก เขานอนเข้าแต่หัวค่ำแล้วเข้านอน ตื่นตอนเช้าเขารู้สึกสดชื่นกว่าทุกครั้ง เมื่อไปโรงเรียนก็ไม่หลับ และเรียนรู้เรื่อง ร่างกายแข็งแรงและเจริญเติบโตขึ้น เกือบทันเพื่อนแล้ว

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การนอนหลับพักผ่อนทำให้สมองปลอดโปร่ง ช่วยให้การเรียนรู้และเคลื่อนไหวได้ดี

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 2 อหามั้ย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 การปฐมพยาบาล

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถปฐมพยาบาลเบื้องต้นเมื่อเลือดกำเดาไหลได้

2. เนื้อหา

การปฐมพยาบาลเบื้องต้นเมื่อเลือดกำเดาไหล

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 เกม

3.2 อุปกรณ์ปฐมพยาบาล เช่น ผ้าก๊อซ ผ้าเช็ดหน้า ก้อนน้ำแข็ง

3.3 ใบความรู้ เรื่อง การปฐมพยาบาลกรณีเลือดกำเดาไหล

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซ้ทง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจแยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตการปฐมพยาบาลผู้ป่วยเลือดกำเดาออก

2) ลูกเสือวิเคราะห์ขั้นตอนการปฐมพยาบาล

3) ลูกเสือจับคู่ฝึกวิธีปฐมพยาบาลตามขั้นตอนการสาธิต

4) ร่วมกันอภิปรายสรุปการนำวิธีปฐมพยาบาลไปช่วยผู้อื่นเมื่อเกิดเหตุการณ์เฉพาะหน้า

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ซ้ทง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 การสังเกตความสนใจและความตั้งใจและการเข้าร่วมกิจกรรม

5.2 ตรวจสอบแสดงวิธีปฐมพยาบาลเมื่อมีเลือดกำเดาออกได้ถูกต้อง

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 3

เกม

สวัสดี

วิธีการเล่น

1. ลูกเสือแต่ละหมู่ยืนเป็นแถวตอน หันหน้าไปทิศทางเดียวกัน
2. ด้านหน้าแถวแต่ละหมู่ให้นำสิ่งกีดขวางไปตั้งไว้ให้ตรงกับแถวห่างประมาณ 8 หลา
3. เมื่อผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณเริ่มเล่น ให้นำหมู่วิ่งออกจากหมู่ตรงไปอ้อมสิ่งกีดขวางข้างหน้าตนแล้วอ้อมมายืนหน้าสิ่งกีดขวาง ทำวันทยาหัตถ์ แล้วกล่าวคำว่า “สวัสดีครับ” จากนั้นวิ่งไปยืนต่อข้างหลังแถวหมู่ของตน
4. ผู้ที่ยืนอยู่หัวแถว (ด้านหน้าแถว) เมื่อนายหมู่วันทยาหัตถ์ และกล่าวคำสวัสดีก็ให้ทำวันทยาหัตถ์ตอบ แล้ววิ่งไปอ้อมสิ่งกีดขวาง ทำเช่นเดียวกับนายหมู่
5. ลูกเสืออื่น ๆ ทำเช่นนี้ต่อไปเรื่อย ๆ จนหมดทุกคน หมู่ใดเสร็จก่อนหมู่นั้นชนะ

ใบความรู้

เรื่อง การปฐมพยาบาลกรณีเลือดกำเดาไหล

เลือดกำเดาไหลมักเกิดในช่วงหน้าหนาวที่อากาศแห้งทำให้เยื่อจมูกแห้งและตกสะเก็ด เมื่อสะเก็ดถูกแคะแคะจะทำให้มีเลือดออก สาเหตุอื่นที่พบได้บ่อย คือเป็นหวัด และมีไข้สูงจากสาเหตุใดก็ตาม เส้นเลือดฝอยในจมูกอาจแตกทำให้มีเลือดกำเดาไหลได้

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

1. ใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้บีบที่จมูก ประมาณ 5 นาทีโดยหายใจทางปากแทน
2. นั่งตัวตรงหรือนอนให้ศีรษะสูงเพื่อป้องกันการสำลักเลือด
3. ประคบบริเวณจมูกและแก้มด้วยผ้าเย็น หรือน้ำแข็งเพื่อช่วยให้เลือดหยุดเร็วขึ้น
4. หลีกเลี่ยงการแคะจมูก การสั่งน้ำมูกแรงๆ และการยกของหนัก
5. กรณีอากาศแห้งในช่วงหน้าหนาว อาจใช้วาสลีนครีมหรือขี้ผึ้งทาบริเวณเยื่อจมูก

เพื่อให้เกิดความชุ่มชื้น

6. หากมีไข้ควรให้ยาลดไข้ร่วมด้วย

ส่งพบแพทย์กรณีต่อไปนี้

1. เลือดออกบ่อยๆหรือออกจำนวนมาก
2. เลือดออกข้างเดียวเรื้อรัง
3. มีอาการอื่นๆ ร่วม เช่น อ่อนเพลีย หน้ามืดจะเป็นลม

เรื่องที่เป็นประโยชน์

สุนัขจิ้งจอกและหน้ากาก

สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งบังเอิญหลุดเข้าไปในห้องเก็บของ ของโรงละครแห่งหนึ่งเข้าทันใดนั้นเอง มันสังเกตเห็นใบหน้าหนึ่งกำลังมองลงมาที่มันอย่างโกรธเกรี้ยวมันเริ่มตกใจกลัว แต่พอเข้าไปดูใกล้ๆ สุนัขจิ้งจอกก็พบว่านั่นเป็นเพียงหน้ากาก ที่เหล่านักแสดงใช้สวมครอบลงบนใบหน้าของพวกเขา “โอ” สุนัขจิ้งจอกพูด “แกช่างดูสง่างามน่าเกรงขามมากแต่เสียดายที่แกไม่มีสมอง”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่ารูปลักษณ์ภายนอกไม่อาจบ่งบอกคุณค่าภายใน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หน่วยที่ 2 อหามั้ย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น

2. เนื้อหา

การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบงาน
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจแยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเรื่อง อุบัติเหตุ เช่น หกล้มแขนหัก เลือดกำเดาไหล เป็นลมแดด ฯลฯ ถามคำถามว่าใครเคยเป็นบ้างและใครเคยเห็นผู้ประสบอุบัติเหตุเหล่านี้บ้าง
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ช่วยกันคิดว่าถ้าประสบอุบัติเหตุต่อไปนี้จะขอความช่วยเหลือใคร โดยวิธีใด ผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้แบ่งงานให้แต่ละหมู่
 - ล้มแขนหัก
 - เลือดกำเดาไหล
 - เดินชนโต๊ะเท่าเจ็บ
 - ล้มหัวเข่าเป็นแผลถลอก
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปว่าเมื่อต้องการขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ ทำได้อย่างไร โดยวิธีใด
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรมและการตอบคำถาม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 4

เพลง

เปิด

ยามเมื่อเปิดมันเดินไป มองแล้วไม่น่าดูเลย
จำไว้เถิดเพื่อนเอ๋ยเอ๋ย จงอย่าเดินให้เหมือเปิด

เกม

รถไฟด่วน

วิธีเล่น แบ่งลูกเสือเป็นหมู่ ให้แต่ละหมู่เข้าแถวตอนเรียงหนึ่ง ยื่นมือแตะบ่าคนข้างหน้า เริ่มเล่นให้ทุกคนวิ่งไปข้างหน้าลักษณะแถวตอนเรียงหนึ่ง โดยมีต้องไม่หลุดออกจากบ่าคนข้างหน้า วิ่งไปจนคนสุดท้ายผ่านเส้นชัย

ใบงาน

ใบงาน

ให้แต่ละหมู่ช่วยกันคิดว่าถ้าประสบอุบัติเหตุต่อไปนี้จะขอความช่วยเหลือจากใคร โดยวิธีใด ให้เวลาหมู่ละ 15 นาที แล้วให้เลือก ตัวแทนเป็นผู้นำเสนอร่วมกับผู้กำกับลูกเสือ

- ล้มแขนหัก
- เลือดกำเดาไหล
- เดินชนโต๊ะเก้าอี้
- ล้มหัวเข่าเป็นแผลถลอก

ใบความรู้

กรณีที่เกิดอุบัติเหตุ – ขอความช่วยเหลือ

ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ – ขอความช่วยเหลือให้ทั้งผู้ป่วยไว้ที่เดิม เคลื่อนย้ายเท่าที่จำเป็นจะให้พ้นจากอันตราย เช่น ไฟ ฯลฯ เท่านั้น รีบขอความช่วยเหลือ ดังนี้

เหตุเกิดในโรงเรียน ให้เดินไปหาผู้ใหญ่ที่ใกล้ที่สุดเพื่อขอความช่วยเหลือ อย่างไรก็ตามกลับบ้าน

เหตุเกิดที่บ้าน ให้เดินไปหาผู้ใหญ่ในบ้าน หากผู้ใหญ่ไม่อยู่ ขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ที่เป็นเพื่อนบ้าน

เหตุเกิดนอกโรงเรียนหรือนอกบ้าน ให้รีบขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ที่พาออกไปหรือที่อยู่ใกล้ที่สุด

กรณีเป็นแผลลอกมักจะสกปรก ต้องขจัดสิ่งสกปรกโดยการล้างด้วยสบู่และน้ำเพื่อให้แน่ใจว่าสะอาดจริงๆ ล้างด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคอีกที แล้วปิดด้วยผ้าพันแผลที่ฆ่าเชื้อแล้วและพลาสติกเพื่อป้องกันเชื้อโรค

กรณีต้องขอความช่วยเหลือเมื่อไม่มีผู้ใหญ่อยู่ใกล้ๆ

1. โทรศัพท์ถึงสายด่วนแจ้งเหตุฉุกเฉิน1669
2. โทรศัพท์ถึงศูนย์รับแจ้งเหตุฉุกเฉิน911
3. โทรศัพท์ถึงผู้ใหญ่ที่ตนรู้จัก

เรื่องที่เป็นประโยชน์

บทเรียนของอ้วน อ้น

น.ส.อุทัยวรรณ ชิดสูงเนินผู้แต่ง

เมื่อปิดภาคเรียนเทอมปลาย อากาศร้อนอบอ้าวทุกวัน อ้วนกับอ้น สองพี่น้องมักจะชวนกันไปเล่นน้ำที่บ่อในสวนหลังบ้านเสมอๆ อ้วนกับอ้นว่ายน้ำแข่งกันทั้งสองคน

วันหนึ่ง ทั้งสองพี่น้องก็ไปเล่นน้ำตอนกลางวันหลังกินอาหารเที่ยงเสร็จแล้ว ตอนอากาศร้อนมาก อ้วนกับอ้นพากันลงเล่นน้ำในบ่อเหมือนเคย อ้วนเล่นอยู่ริมบ่อ ส่วนอ้นพี่ชายว่ายน้ำไปกลางบ่อ ขณะกำลังว่ายน้ำไปนั้น อ้นรู้สึกขาทั้งสองข้าง ทำให้ไม่สามารถว่ายน้ำได้ จึงร้องเรียกให้อ้วนช่วย “ช่วยด้วย ช่วยด้วย อ้วนช่วยด้วย อ้วนช่วยด้วย” อ้วนได้ยินเสียงพี่ชายเรียกจึงหันไปดู เห็นอ้นทำท่าเหมือนกำลังจะจมน้ำ เขาคิดจะลงไปช่วยพี่ แต่เขาเห็นว่าระยะทางไกลมากคงว่ายน้ำไม่ถึง บังเอิญเหลือบไปเห็นแผ่นกระดานวางอยู่ใกล้ๆ จึงโยนไม้กระดานไปให้อ้นเกาะไว้ แล้วรีบวิ่งไปตามพ่อที่ปลูกต้นไม้อยู่ใกล้ๆ ให้มาช่วย อ้วนบอกพ่อว่า “พี่อ้นกำลังจะจมน้ำ ตอนนี้อ้วนเอาแผ่นกระดานให้อ้นเกาะไว้ก่อน ให้พ่อรีบไปช่วยอ้นเร็วๆ” พ่อรีบไปช่วยอ้นที่ลอยอยู่ในน้ำให้ขึ้นมาได้อย่างปลอดภัย และอ้วนกับอ้นสัญญาอยู่กับพ่อว่า จะไม่มาเล่นน้ำตามลำพังอีก

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า งานใดที่เกินความสามารถของเรา ก็ไม่ควรทำ เพราะอาจเกิดอันตรายได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 2 อหามั้ย
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รู้เท่าทันสื่อโฆษณา **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถวิเคราะห์ถึงอิทธิพลของสื่อโฆษณาที่มีผลต่อการเลือกบริโภคอาหาร

2. เนื้อหา

โฆษณาถูกสร้างขึ้นเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ โฆษณาแต่ละชิ้นผ่านการวางแผนออกแบบวิธีการนำเสนอ และใช้เทคนิคทันสมัยเข้าช่วยอย่างสมจริง บวกกับความถี่ในการนำเสนอผ่านสื่อ จึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเลือกบริโภคอาหารของเด็กและเยาวชน ความตระหนักในเรื่องนี้จะช่วยให้รู้จักใช้เหตุผลในการเลือกบริโภคอาหารที่เป็นประโยชน์มากขึ้น

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ฉลากลูกอม น้ำอัดลม มันฝรั่งกรอบ บะหมี่สำเร็จรูป

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

เตรียมกิจกรรม โดยมอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่แสดงบทบาทสมมติเป็นผู้ทำโฆษณา หมู่ละ 1 ชิ้น โดยให้ศึกษาข้อมูลรายละเอียดของสินค้านั้นๆ ด้วย (และเตรียมซักซ้อมไว้ล่วงหน้า)

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง(แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ออกมาทำโฆษณาตามที่มอบหมายที่ละหมู่จนครบ

2) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถาม ชวนคิด

- โฆษณาที่สร้างขึ้นมีจุดใดหรือประเด็นใดบ้างที่กระตุ้นให้คนอยากซื้อสินค้าของเรา
- โฆษณาที่สร้างขึ้นนั้นเป็นความจริงหรือไม่ หรือเกินความเป็นจริง เพราะอะไร
- ทำไมการโฆษณาจึงเลือกพูดแต่ความดีของสินค้ามีการพูดถึง ส่วนประกอบ

ประโยชน์และโทษของสินค้าหรือไม่

- ทำอย่างไรจึงจะรู้ว่าสินค้านั้นดีจริง ไม่มีผลเสียต่อสุขภาพและคุ้มค่ากับเงินที่เสียไป

3) ผู้กำกับลูกเสือสรุปกิจกรรมของสินค้าว่ามีประโยชน์และโทษอย่างไร หากเปรียบเทียบกับอาหารหรือขนม เครื่องดื่มอื่นๆ ที่ให้ประโยชน์มากกว่าหรือน้อยกว่าเพื่อใช้เป็นทางเลือกในการซื้อสินค้า

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตการแสดงออกในการโฆษณาสินค้า บทบาทสมมติที่สมจริงและจูงใจ

5.2 สังเกตการเสนอความคิดเห็นตามประเด็นคิดอภิปรายเกี่ยวกับ เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อที่เกินสรรพคุณของสินค้า

5.3 สังเกตความรับผิดชอบ ความใฝ่รู้ของหมู่ลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 5

เพลง

อาหารดี

อาหารดี มีประโยชน์ คือ ผักสด เนื้อ หมู ไข่ ปลา

เปิด ไก่ ไข่ นม ผลไม้ นานา

ล้วนมีคุณค่า ต่อร่างกายของเรา (ซ้ำ)

ที่มา dental.anamai.moph.go.th/oralhealth/PR/E-book/child/food.pdf

เรื่องที่เป็นประโยชน์

อาการปวดหัวของหวาน

หวานเป็นเด็กผู้หญิง อายุ 8 ปีชอบกินลูกอม ขนมขบเคี้ยวและของหวานอย่างมาก จนตัวอ้วนกลมถูกเพื่อนล้อเป็นประจำ หวานยังมีฟันผุเต็มปากอีกด้วยเพราะไม่ชอบแปรงฟัน วันหนึ่งหวานมีอาการปวดหัวมาก แม่เอายาแก้ปวดให้กินก็ไม่หาย คงปวดรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จนหวานร้องเอะอะโวยวาย แม่จึงพาไปโรงพยาบาล หมอสั่งเอกซเรย์สมองแล้วบอกว่า หวานมีฝีขนาดใหญ่เท่าลูกมะนาว อยู่ในสมองส่วนหน้าด้านขวา ที่ปวดหัวมากเพราะสมองบวม ต้องรีบผ่าตัดทันที หวานถูกงดอาหารทุกชนิดรวมน้ำด้วย ถูกเข็มเจาะเลือด และให้น้ำเกลือ ฉีดยาอีกหลายเข็ม และผ่าตัด

หวานฟื้นขึ้นมาจากยาสลบ อาการปวดหัวดีขึ้น แต่เจ็บแผลผ่าตัดแทน และยังคงรักษาตัวในโรงพยาบาลอีกหลายวันจึงกลับบ้านได้

ที่หวานไม่เอียงคอก็คือต้นเหตุของการปวดหัวมาจากฟันผุ หนองจากฟันเข้าสู่เลือดแล้วไปสมองต่อ หมอจึงชี้ให้หวานดูเด็กอีกคนที่เป็นเหมือนกับหวานคือฟันผุมาก แล้วต้องมาผ่าสมอง หลังออกจากโรงพยาบาล หวานยอมให้แม่พาไปหาหมอฟันโดยดี แถมยังขยันแปรงฟัน และเลิกกินลูกอมขนมหวาน และขนมขบเคี้ยว ตอนนี้หวานไม่อ้วนกลมแล้วนะ พวกเพื่อน ๆ ก็ไม่มีใครล้อหวานอีกเลย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การตามใจปากทำให้ลำบากร่างกาย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 3 ความสามารถในการเชิงทักษะ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 สมรรถนะทางกาย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือมีการพัฒนาทักษะทางกายที่คล่องแคล่วว่องไว

2. เนื้อหา

การพัฒนาตนเองและเตรียมความพร้อมโดยแสดงความสามารถเชิงทักษะ 5 ประการ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เชือกกระโดด ไม้สำหรับทรงตัว ราวไม้ ลูกบอล บันได

3.3 ใบความรู้ เรื่อง ทักษะทางกาย 5 ประการ

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตประกอบคำอธิบายทักษะทางกาย 5 ประการ

(2) ลูกเสือแต่ละหมู่วิเคราะห์ขั้นตอนการปฏิบัติที่บรรลุผลได้ดีและปลอดภัย

(3) แต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติตามฐานความสามารถในเชิงทักษะ 5 ฐาน สัปดาห์นี้จัด 3 ฐาน

สัปดาห์หน้าจัด 2 ฐาน

เงื่อนไข ลูกเสือเมื่อพร้อมให้ทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายดาวดวงที่ 2

ฐานที่ 1 กระโดดเชือกทำติดกันโดยแกว่งเชือกด้วยตัวเองไปข้างหน้า 15 ครั้ง

ไปข้างหลัง 15 ครั้ง

ฐานที่ 2 การทรงตัวบนไม้หรือกำแพงอิฐสูงประมาณ 1 ฟุต ระยะทางประมาณ 15 ฟุต หรือไม่น้อยกว่า 4.5 เมตร

ฐานที่ 3 หงายมือจับราวไม้สูงเท่าบันเอวม้วนตัวข้ามราวไม้

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการฝึกปฏิบัติเชิงทักษะ 3 ฐานในสัปดาห์ก่อน
 - (2) จัดกิจกรรมอีก 2 ฐาน
 - ฐานที่ 1 การขึ้นบันไดที่ยกเคลื่อนที่ได้
 - ฐานที่ 2 การเลี้ยงลูกบอลอ้อมสิ่งกีดขวางอย่างน้อย 6 อย่างในระยะทางไม่เกิน 18 เมตร
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสรุปการปฏิบัติกิจกรรมสมรรถนะทางร่างกาย 5 ฐานรวมทั้งของสัปดาห์ก่อน
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความสนใจและการมีส่วนร่วมของหมู่ ความพร้อมเพียงในหมู่
- 5.2 ตรวจสอบความสามารถเชิงทักษะ 5 ประการ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 6

เพลง

เล่นกีฬา

เล่นกีฬาพาให้เราตั้งใจ แม้ยากเพียงใดเราไม่เคยกลัวเกรง
เราต้องให้อภัยและมีน้ำใจซึ่งเป็นกันเอง พวกเรากลัวเกรงสิ่งที่ไม่ดีงาม

เกม

ตักปิงปองใส่ตระกร้า

วิธีเล่น

1. แบ่งลูกเสือเป็นหมู่ เท่าๆ กัน เข้าแถวตอน
 2. วางตระกร้าไว้ตรงข้ามกับหัวแถว ห่างประมาณ 10 ฟุต
 3. เมื่อสัญญาณเริ่มเล่น ลูกเสือคนแรกถือช้อนวิ่งไปยังตระกร้า ตักเอาลูกปิงปองในตระกร้ากลับมาส่งให้คนต่อไป
 4. คนต่อไปเมื่อรับช้อนแล้ว นำลูกปิงปองนั้นไปวางในตระกร้าตามเดิม แล้วนำช้อนมาให้คนต่อไป ปฏิบัติเช่นนี้จนกว่าจะครบทุกคนในหมู่ หมู่ใดเสร็จก่อนโดยที่ลูกปิงปองไม่ตกเป็นฝ่ายชนะ
- การตัดสิน หมู่ใดปฏิบัติตามกติกา และเสร็จก่อน หมู่ นั้นชนะ

ใบความรู้

ทักษะทางกาย 5 ประการ

เดินทรงตัวบนราวไม้

การฝึกหัดเดินทรงตัว จะช่วยให้บุคลิกลักษณะดี เดินได้อย่างสง่า การฝึกหัดอาจกระทำได้ง่าย โดยขีดเส้น หรือเดินบนขอบถนนที่กว้างไม่เกิน 5 นิ้ว ฝึกเดินอยู่ในเส้น หรือขอบถนนนั้น เมื่อเดินได้ดีขึ้นจึงค่อยๆ เพิ่มความสูง

ม้วนตัวข้ามราวไม้

การเล่นโดยวิธีหงายมือทั้งสองจับราวไม้ขึ้นสูงอย่างน้อยบั้นเอวของตน แล้วม้วนตัวข้ามราวไม้นั้น ทำได้โดย

1. หงายมือจับราวไม้ให้แน่น โนมตัวไปข้างหน้าให้ราวพาดท้อง
2. งอแขนให้มาก ตัวงอ ก้มศีรษะให้ชิดหน้าอกมากที่สุดม้วนตัว โดยค่อย ๆ เลื่อนตัวลงข้างหน้า งอศอกพร้อมที่จะเหินยตัวให้ติดกับราวจนกระทั่งตัวม้วนลงจากราว

ขึ้นบันไดที่ยกเคลื่อนที่ได้

การปฏิบัติกิจกรรมนี้ ต้องแน่ใจว่าบันไดแข็งแรงพอที่รับน้ำหนักได้ บันไดอยู่ในสภาพดีไม่ชำรุดวิธีปฏิบัติ

- ยกบันไดวางพื้น หรือพาด หรือพิงให้มั่นคงไม่ล้ม ถ้าเป็นบันไดที่พับได้ควรสับขอให้เรียบร้อยเมื่อกางออก
- มือเกาะบันได ก้าวขึ้นทีละขั้นด้วยความระมัดระวัง
- การไต่ลงถอยหลังลงทีละก้าว พร้อมกับลดมือลงจับตัวบันได เลื่อนมือตามลงไปเรื่อยๆ จนก้าวลงถึงพื้น

เลี้ยงลูกบอลอ้อมเครื่องกีดขวาง

การเลี้ยงลูกบอล สายตาจะต้องมองที่ลูกบอลพร้อมกับเขี่ยลูกบอลไปข้างหน้า อาจจะใช้เท้าด้านหลังเท้าซ้ายและขวา เขี่ยลูกเบา ๆ สลับกับการเลี้ยงลูกบอลด้วยหลังเท้า ใช้เท้าเขี่ยลูกไปข้างหน้า ฝึกหัดเลี้ยงลูกบอล หยุดลูกบอล เปลี่ยนทิศทางให้เร็วขึ้นจนอ้อมเครื่องกีดขวางได้ 6 อย่าง ในระยะ ทางไม่เกิน 18 เมตร

กระโดดเชือก

การทรงตัว

การปีนบันได

การเลี้ยงลูกบอล

เรื่องที่เป็นประโยชน์

นกเหี่ยวกับไก่ป่า

ณ ชายป่าแห่งหนึ่ง มีไก่ป่าสองตัวอาศัยอยู่บนเนินดินใกล้ปากถ้ำ ที่พวกมันใช้เป็นที่พักพิงจากเหยี่ยวศัตรูตัวร้ายของมัน ทุกครั้งที่เหยี่ยวบินผ่าน พวกมันจะหลบเข้าไปซ่อนตัวอยู่ในถ้ำพอเหยี่ยวบินผ่านไป พวกมันจึงจะออกจากที่ซ่อน พวกมันทำเช่นนี้ทุกวันและรอดพ้นจากเหยี่ยวทุกครั้ง ต่อมาวันหนึ่งทั้งสองตัวเกิดต่อสู้กันขึ้นเพื่อแย่งชิงความเป็นใหญ่เหนือเนินดินแห่งนี้ ตัวที่ชนะดีใจมาก มันรีบออกจากที่ซ่อนเพื่อโก่งคอขึ้นแสดงความเป็นใหญ่เหนือเนินดินแห่งนี้ให้ไก่ป่าตัวอื่นได้ทราบ

ขณะนั้นเหยี่ยวบินผ่านมาพอดี พอได้ยินเสียงไก่ขันมันก็บินโฉบไปเหนือปากถ้ำทันที และยังมีทันทีที่ไก่ป่าตัวชนะจะหลบหนีได้ทัน มันก็ถูกเหยี่ยวโฉบไปเป็นอาหารทันที ปล่อยให้ไก่ป่าตัวแพ้ซึ่งซ่อนตัวอยู่ภายในถ้ำกลายเป็นผู้ชนะครอบครองเนินดินแห่งนั้นแทน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อย่าสำคัญตนว่าเก่งกว่าใคร ที่แท้ยังมีคนเก่งกว่าเรามาก

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 3 ความสามารถในการเชิงทักษะ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 ระเบียบแถว

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือมีระเบียบวินัย และปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างถูกต้อง
- 1.2 ลูกเสือมีความอดทนร่างกายแข็งแรง มีจิตใจเข้มแข็ง และมีคล่องแคล่วว่องไว

2. เนื้อหา

- 2.1 ระเบียบแถวเบื้องต้น
- 2.2 การฝึก ท่าตรง ท่าพัก ซ้ายหัน ขวาหัน กลับหลังหัน อยู่กับที่
- 2.3 การเข้าแถว หน้ากระดานเรียงเดียวแถวครึ่งวงกลมและแถววงกลม

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการปฏิบัติตามสัญญาณนกหวีด (เรียกแถวรวมกอง, เรียกนายหมู่, สัญญาณชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา, สัญญาณชักธงชาติลงจากยอดเสา)
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการปฏิบัติตามสัญญาณมือ(เตรียมหรือหยุด, รวมหรือกลับมา, จัดแถวหน้ากระดาน, จัดแถวตอน, เคลื่อนที่ไปยังทิศทางที่ต้องการ, นอนลงหรือเข้าที่กำบัง, เร่งจังหวะให้เร็วขึ้น)
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการเข้าแถวตามหมู่ของตน แถวหน้ากระดานเรียงเดียว ปิดระยะ และเปิดระยะ, แถวตอนเรียงหนึ่ง และแถวตอนหมู่
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- (1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนระเบียบแถวเบื้องต้น
 - ทำตรง ทำพัก (ทำพักตามปกติ ทำพักตามระเบียบ ทำพักตามสบายและทำพักนอกแถว)
 - หันอยู่กับที่ (ขวาหัน ซ้ายหัน กลับหลังหัน)
 - เข้าแถวรูปครึ่งวงกลม และรูปวงกลม
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

หมายเหตุ คูภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 6 ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบ

5. การประเมินผล

สังเกตความเป็นระเบียบเรียบร้อยในกองลูกเสือการจดจำระเบียบแถวรูปแบบท่าทางตามระเบียบของหมู่ลูกเสือและการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้กำกับลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 7

เพลง

สัญญาณนกหวีด

เป่ายาวหนึ่งครั้ง	ฟังได้ความว่า “หยุด”
เป่ายาวเป็นชุด	ให้รีบรุดทำต่อไป
สั้นติดต่อกัน	เร็วพลัน เข้าแถวทันใด
สั้นยาวนานไซ้	จึงใส่ใจเพราะเกิดเหตุการณ์
นายหมู่มานี้ ฟังซี	สั้นสามยาวหนึ่ง
ลูกเสือเราฟังจดจำคำนี้	นี่คือสัญญาณ

ซ้ายหัน ขวาหัน

ซ้ายหัน ขวาหัน	สั้นเท่าชิดกันปลายเท้าแยกออกไป
จะหันไปครั้งใด (ซ้ำ)	นึกไว้ในใจซ้ายขวาของเรา
ซ้ายหันมีสองจังหวะ	ปิ๊ะเท่ง ปิ๊ะปิ๊ะเท่งปิ๊ะ หนึ่ง – สอง
ขวาหันมีสองจังหวะ	ปิ๊ะเท่งปิ๊ะปิ๊ะเท่งปิ๊ะ หนึ่ง – สอง
กลับหลังหันมีสองจังหวะ	ปิ๊ะเท่งปิ๊ะปิ๊ะเท่งปิ๊ะ หนึ่ง – สอง”

เรื่องที่เป็นประโยชน์

กวางมองตัวเองในน้ำ

กวางตัวหนึ่งมองเงาของมันเอง ขณะที่กินน้ำอยู่ในสระแห่งหนึ่ง " โอ้! เราช่างมีเขาที่สวยงาม น่าชมอะไรเช่นนี้ " เจ้ากวางเปล่งเสียงอุทานอย่างดีใจ " เขาสองข้างแผ่กิ่งก้านสาขาอย่างน่าดูอยู่บนหน้าผากของฉันแต่อย่างไรก็ดีฉันก็มีขนาดเล็กไม่ได้ส่วน ซึ่งทำให้ฉัน รู้สึกอายใจยิ่งนักมันยาวแก้ง่าม ไม่น่าดูเลย " ขณะที่มันกำลังรำพึงกับตัวเองนั้นพลันได้ยินเสียงของฝูงสุนัขล่าเนื้อ มันจึงกระโดดจากบ่อน้ำตรงไปยังทุ่งหญ้า ไม่ช้าก็ถึงฝูงสุนัขล่าเนื้อไว้เบื้องหลังไกลลิบในที่สุดมันก็เข้าไปในป่าทึบ แต่ก็โชคไม่ดีเลยเขาของมันไปติดกับกิ่งไม้จนไม่สามารถจะเคลื่อนไหวได้ ความตายกำลังจะมาถึงตัวกวางในไม่ช้ามันจึงคร่ำครวญอย่างน่าสงสารว่า " ฉันนี่โง่จริง มัวไปภูมิใจอยู่กับเขาของฉันซึ่งมันไม่ได้ช่วยอะไรเลย ขณะเดียวกันฉันก็ต่อว่าขาของฉันซึ่งเป็นสิ่งเดียวที่จะช่วยให้ฉันมีชีวิตรอดได้ "

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนเรามักเห็นผิดเป็นชอบ ไม่ได้พิจารณาด้วยปัญญาอย่างถ่องแท้ มักเห็นแก่ความสวยงามมากกว่าประโยชน์

ใครโง่กว่ากัน

ชายสองคนพี่น้องคนที่ซื้อดำเป็นคนขยันทำมาหากินใช้จ่ายประหยัดมีเงินเหลือเก็บอยู่บ้างคนน้องชื่อแดงเป็นคนเกียจคร้านไม่เอาใจใส่ทำงานใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายไม่มีเงินเก็บคอยเบียดเบียนนายดำผู้พี่ ยิ่งไปกว่านั้นถ้านายดำเผลอเมื่อไหร่เป็นอันต้องถูกนายแดงขโมยเงินเสมอไม่ว่านายดำจะซุกซ่อนเงินไว้ตรงไหน

อยู่มาวันหนึ่งนายดำต้องออกไปทำธุระนอกบ้านเกรงว่านายแดงจะมาขโมยเงินที่มีอยู่หนึ่งพันบาทไป จึงคิดหาที่ซ่อนเงิน ในที่สุดก็ตัดสินใจซุกหลุมเอาเงินห่อกระดาษใส่ลงกันหลุมเอาดินกลบและดูความเรียบร้อยดูไปดูมานายดำก็คิดว่า "นี่ถ้านายแดงมาเห็นรอยเรากลบหลุมไว้อย่างนี้คงต้องรู้ว่าเราฝังเงินเอาไว้แน่ เอาอย่างนี้ดีกว่าเราเขียนป้ายมาปักไว้ที่หลุมนี้ว่า เงินหนึ่งพันบาทของนายดำไม่ได้ อยู่ในหลุมนี้นายแดงก็คงจะไม่สงสัยเป็นแน่" คิดแล้วนายดำก็จัดการเขียนป้ายมาปักไว้ที่หลุมแล้วก็แต่งตัวออกจากบ้านไป

ฝ่ายนายแดงหลังจากเที่ยวเตร็ดเตร่อยู่หลายวันจนเงินหมดจึงกลับบ้านไม่พบพี่ชาย จึงได้โอกาสเหมาะเที่ยวค้นหาเงินเชื่อว่าพี่ชายจะต้องซ่อนไว้ที่ไหนซักแห่งแน่ค้นหาบนบ้านอยู่นานก็ไม่พบ จึงเดินลงจากเรือนไปค้นหาตามหลังบ้านก็พบป้ายหนึ่งเขียนไว้ว่า "เงินหนึ่งพันบาทของนายดำไม่ได้ อยู่ในหลุมนี้" เมื่อนายแดงอ่านป้ายดูแล้วก็เกิดความสงสัยว่าเมื่อไม่มีเงินแล้วจะเขียนป้ายบอกไว้ทำไม จึงลงมือขุดดูก็พบเงินที่ซ่อนไว้เมื่อได้เงินมาแล้วนายแดงเกิดนึกขึ้นได้ว่าถ้าพี่ชายกลับมาเห็นเงินในหลุมหายไปก็คงโทษเราแน่อย่างกระนั้นเลยเราเขียนป้ายปักไว้ดีกว่าเมื่อพี่ชายมาเห็นจะได้คิดว่าเราไม่ได้เอาไปคิดตั้งนั้นแล้วนายแดงก็จัดการเขียนป้ายมาปักไว้ที่หลุมว่า "เงินหนึ่งพันบาทในหลุมนี้นายแดงไม่ได้เอาไป"

ที่มา <http://www.everykid.com>

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนโง่ทำอะไรก็ได้กำไร

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 4 การสำรวจ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 การสำรวจและเยือนสถานที่ในท้องถิ่น

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถเขียนการสำรวจและการเยือนสถานที่ในท้องถิ่นได้

2. เนื้อหา

การสำรวจและการเยือนสถานที่ในท้องถิ่น

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้

3.3 แบบรายงานการสำรวจ

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจแยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ให้ลูกเสือเล่าประสบการณ์จากการที่เคยไปสำรวจและเยือนสถานที่ต่างๆ

(2) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเกี่ยวกับวิธีการสำรวจและเยือนสถานที่ในท้องถิ่น

(3) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสื่อดูรายงานแบบสำรวจและอธิบายวิธีเขียนรายงาน

(4) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเลือกสถานที่ที่จะไปสำรวจบริเวณใกล้โรงเรียน เช่น วัด

ศูนย์แพทย์ประจำตำบล โรงพยาบาล ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล/จังหวัด ศาล
เจ้า มัสยิด ฯลฯ

(5) ให้ลูกเสือวางแผนเพื่อเดินทางสำรวจในครั้งต่อไป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซักรง สวดมนต์ สงบนิ่งตรวจแยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาสอบถามความพร้อมในการเดินทางสำรวจ
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือหรือลูกเสือรุ่นพี่พาลูกเสือออกเดินทางสำรวจสถานที่วางแผนไว้
 - (3) ลูกเสือกับมาถึงโรงเรียนเขียนรายงานและนำเสนอในกอง
 - (4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ซักรงเล็ก)

5. การประเมินผล

สังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรมและตรวจรายงานการเดินทางสำรวจ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 8

เพลง

ระบำนางข้าง

นางข้างตัวหนึ่ง ออกไปเที่ยวเดิน บนไยแมลงมุม
เล่นจนเพลิดเพลิน มันเห็นเป็นการ สนุกเหลือใจ
มันจึงร้องเรียกให้ นางข้างอีกตัวหนึ่งขึ้นมา
นางข้างสองตัว.....
นางข้างสามตัว.....
นางข้างหลายตัว.....

ควาย

ควาย ควาย ควาย เราแลเห็นความอยู่ในทุ่งนา
อาหารของมันคือหญ้า (ซ้า) เราไว้ไถนาเกี่ยวข้าวให้เรากิน

ใบความรู้

การสำรวจและการเยือนสถานที่

การอาศัยอยู่ในแต่ละท้องถิ่น ทุกคนจำเป็นต้องรู้จักท้องถิ่นของตนเอง และสังเกตเห็นคุณค่าของสิ่งเหล่านั้นได้ โดยเฉพาะสถานที่สำคัญต่างๆ ซึ่งจะใช้บริการ ทุกคนจำเป็นต้องรู้จักการสำรวจและการเยือนสถานที่เหล่านั้น เพื่อที่จะได้ใช้บริการนั้นได้ถูกต้อง และสามารถแนะนำผู้อื่นให้ใช้บริการได้ดีด้วย

การสำรวจ หมายถึง การค้นหาหรือค้นพบ คือสิ่งที่ยังไม่พบก็ต้องพยายามค้นหาให้พบเมื่อพบแล้วก็ต้องศึกษาให้เข้าใจ โดยรวบรวมเป็นรายละเอียดเพื่อประโยชน์ในการใช้บริการต่อไป

การเยือน หมายถึง การเยี่ยม คือ เมื่อเราค้นหาหรือค้นพบสิ่งใดแล้วเราจำเป็นต้องศึกษาและเก็บรายละเอียดต่างๆ การเก็บรายละเอียดจำเป็นที่จะต้องพบเห็นกับสิ่งเหล่านั้น หากเป็นสถานที่ที่เราจะต้องออกไปเยือนหรือเยี่ยมสถานที่เพื่อหารายละเอียด

วิธีการสำรวจและการเยือนสถานที่

สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการออกสำรวจและเยือนสถานที่ คือ

1. เดินทางกี่คน ใช้เวลากี่วัน ระยะเวลาเท่าไร มีการพักค้างคืนหรือไม่ จะเตรียมสิ่งของเครื่องใช้จำเป็นและอาหารอย่างไร

2. มีแผนที่สังเขป เช่น ระบุสถานที่ ทางเดินเท้า ทางน้ำ ทางรถ ระยะเวลาห่างจากจุดกำหนดให้

3. กำหนดหัวข้อที่ต้องการทราบ เช่น ชื่อสถานที่ ความสำคัญของสถานที่ที่รับผิดชอบ รายละเอียดในการติดต่อขอใช้บริการ หากมีหมายเลขโทรศัพท์ก็ควมนบันทึกไว้ด้วย ควรสังเกต จำลักษณะ สถานที่และหนทางที่ผ่าน

เมื่อเตรียมทุกอย่างพร้อมแล้ว ในขณะที่เดินทางไปยังสถานที่นั้นก็ต้องคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

1. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเดินทาง เช่น การใช้เสียง การกำจัดขยะมูลฝอย การดับไฟ และการกำจัดเถาเถียน การเก็บเศษอาหาร การจัดที่พัก และการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างต่างๆ

2. ความรอบคอบในการเดินทาง เช่น การระวังอันตรายในการเดินทางทั้งทางถนน ทางเกวียน ทางเรือ ทางเดินเท้า การปฏิบัติตามกฎจราจร การระวังอันตรายจากสัตว์ร้าย และแมลง เช่น สุนัข แตน ต่อ และสัตว์อื่นๆ และพืชที่อาจเป็นอันตรายแก่ร่างกาย เช่น หมามุ่ย ตำแย เป็นต้น

3. ปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนต้องบันทึก สังเกต จำ ลักษณะสถานที่ โดยการสอบถามรายละเอียดจากผู้รู้หรือผู้เป็นเจ้าของสถานที่

การรายงานผลสำรวจการเยือนสถานที่ ควรประกอบด้วยรายละเอียดและหัวข้อสำคัญดังต่อไปนี้

1. ชื่อสถานที่
2. ตรอก/ถนน ตำบล เขต/อำเภอ จังหวัด
3. ชื่อผู้รับผิดชอบสถานที่ หมายเลขโทรศัพท์
4. รายละเอียดลักษณะสถานที่ ให้บอกรายละเอียดว่าเป็นที่ทำอะไร เช่น สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น อาคาร สำนักงาน แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ โบราณสถาน
5. ความสำคัญของสถานที่ ให้บอกรายละเอียดว่า สำคัญทางใด ให้บริการอะไรบ้าง
6. ประวัติพื้นบ้าน เช่น นิทาน ตำนาน เพลงพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับชสถานที่นั้นๆ หรือเล่าด้วยจะดีมาก
7. อยู่ห่างจากจุดกำหนด อาจเป็นบ้านหรือกอกงลูกเสือ โดบบอกรายละเอียด เช่น ระยะเวลาอยู่ทางทิศการเดินทางโดยประมาณ
8. เสร็จแล้วลงชื่อผู้เสนอรายงาน และวัน เดือน ปี ที่รายงานด้วย

สถานที่ที่ควรสำรวจและการเยือนสถานที่

เพื่อประโยชน์ในการใช้บริการของสถานที่ต่างๆ ในท้องถิ่นที่เราอาศัยอยู่ หรือบริเวณใกล้เคียงได้อย่างถูกต้องควรจะมีการสำรวจและการเยือนสถานที่ดังต่อไปนี้

1. สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา เช่น วัด มัสยิด คริสตจักร ศาลเจ้า ฯลฯ
2. สถานที่ราชการ เช่น ที่ทำการสภาตำบล สถานีอนามัย โรงพยาบาล สถานีตำรวจ สถานีดับเพลิง การปะปา การไฟฟ้า ไปรษณีย์ โทรศัพท์ สถานีรถไฟ โรงเรียน อำเภอ เทศบาล ศาล เรือนจำ ศาลากลาง ฯลฯ
3. สถานที่สำคัญต่างๆ เช่น สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน สถานที่ท่องเที่ยว
4. สถานที่บริการอื่นๆ เช่น ท่าเรือ สถานที่จอดรถโดยสาร ท่าอากาศยาน
5. ที่พักอาศัยบุคคลสำคัญของท้องถิ่น เช่น บ้านพักกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน บ้านพักแพทย์ประจำตำบล นายอำเภอ จวนผู้ว่าราชการจังหวัด

ตัวอย่าง : แบบรายงานการสำรวจและการเยือนสถานที่

ชื่อสถานที่.....ตั้งอยู่ที่ ตรอก/ถนน.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
ชื่อผู้รับผิดชอบสถานที่.....โทรศัพท์.....
ลักษณะของสถานที่.....
การเดินทางจากจุดที่กำหนดให้ระยะทาง.....กิโลเมตร อยู่ทิศทาง.....
เดินทางโดย.....ใช้เวลาเดินทางประมาณ.....ชั่วโมง.....นาที
สถานที่หรือสิ่งที่อยู่ใกล้เคียงก่อนถึง.....
ความสำคัญของสถานที่ รายละเอียดในการให้บริการทางใดบ้าง
.....
.....
ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่องที่เป็นประโยชน์

หมู่บ้านแสนสุข

น.ส.อุทัยวรรณ ชิดสูงเนิน ผู้แต่ง

หมู่บ้านแสนสุข เป็นหมู่บ้านเล็กๆ ในชนบทแห่งหนึ่ง คนในหมู่บ้านจะรักใคร่กลมเกลียวกัน เมื่อมีเรื่องเดือดร้อนก็จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หมูตุ่น อาศัยอยู่ในหมู่บ้านแสนสุขกับพ่อแม่ บ้านของ หมูตุ่นอยู่ใกล้ๆกับโรงเรียนและวัด หมูตุ่นมักจะตามพ่อแม่ไปทำบุญที่วัดอยู่เสมอๆ

วันหนึ่ง คุณครูได้ให้หมูตุ่นเล่าถึงสถานที่ต่างๆในหมู่บ้านแสนสุขที่หมูตุ่นชอบ และประทับใจ หมูตุ่นเล่าให้เพื่อนๆฟังว่า “หมูตุ่นชอบวัด เพราะวัดบ้านแสนสุขมีโบสถ์ที่สร้างด้วยไม้ตาล จำนวน 3,000 ต้น แกะสลักสวยงามมาก มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมวัดนี้เป็นประจำครับ” จากนั้นหมูตุ่นก็บอกว่า หมูตุ่นประทับใจคุณหมอที่โรงพยาบาลชุมชน ในหมู่บ้านที่แสนใจดี โรงพยาบาลชุมชน เป็นที่สำหรับรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยเพียงเล็กน้อย แต่ถ้าเจ็บป่วยมากๆ ต้องส่งไปโรงพยาบาลประจำอำเภอ หรือโรงพยาบาลประจำจังหวัด เพราะมีเครื่องมือแพทย์ครบมือหมอมาก นอกจากนั้นหมูตุ่นยังเล่าถึงศูนย์จำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่เป็นที่ยจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ทำจากกล้วย เช่น กระเป๋ที่ทำจากกาบกล้วย กล้วยฉาบ กล้วยอบ เพราะทุกบ้านจะปลูกกล้วยกัน หมูตุ่นเคยช่วยแม่นำกล้วยฉาบไปขายด้วย หมูตุ่นเล่นด้วยความภาคภูมิใจในหมู่บ้านแสนสุขของตน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การให้ความสนใจสิ่งรอบตัวหรือใกล้ตัวเป็นสิ่งที่ดี

ความประทับใจ

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

ทับทิมเป็นเด็กในหมู่บ้านที่มีโอกาสได้เรียนต่อในวิทยาลัยเกษตรกรรมในตัวเมือง เพราะทับทิมมีความประทับใจในชุมชนที่อาศัยอยู่ ตอนเป็นนักเรียนประถมศึกษา ทับทิมไม่มีอาหารรับประทานมากนัก มีผักที่รับประทานโดยเก็บจากข้างรั้วบ้านเพียง 2 อย่าง คือ ผักกระถิน และผักตำลึง จึงไปปรึกษาคุณครูว่า จะทำอย่างไรดี จึงจะได้รับประทานผักชนิดอื่นๆ บ้าง คุณครูให้ไปแนะนำดูการปลูกผักของลุงบุญมีในหมู่บ้านใกล้ๆ ทับทิมเห็นสวนผักลุงบุญมี มีผักชนิดต่างๆ เช่น ผักกาด ผักชี ผักบุ้งและคะน้า เป็นต้น ทับทิมจึงมีแรงบันดาลใจอยากปลูกผักให้งามๆ แบบนี้บ้าง จึงตั้งใจเรียนสูงๆ เพื่อจะได้หาทางปลูกผักให้งามกว่าสวนลุงบุญมี

เวลาผ่านไป ทับทิมมีโอกาสดำเนินที่วิทยาลัยเกษตรกรรมและได้ศึกษาวิธีปลูกผัก ผลไม้ตามที่ต้องการ ปัจจุบันทับทิมเป็นเจ้าของสวนผักที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัด

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความประทับใจในชุมชน มีผลให้คนที่สนใจมีอาชีพดีๆ ได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 5 การค้นหาธรรมชาติ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 มาเพาะถั่วงอกกันเถอะ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถเพาะถั่วงอกหรือเมล็ดพันธุ์พืชอย่างอื่นที่งอกง่ายได้

2. เนื้อหา

การเพาะถั่วงอกหรือเมล็ดพันธุ์พืชอย่างอื่นที่งอกง่ายได้

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เมล็ดพันธุ์พืช

3.3 ภาชนะที่ใช้เพาะเมล็ด เช่น กระถาง กระป๋อง ถุงพลาสติก กระบะ ฯลฯ

3.4 ดินทราย

3.5 ใบความรู้

3.6 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซ้กซงสวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเกี่ยวกับการเพาะเมล็ดพันธุ์พืชที่งอกง่าย เช่น ถั่วงอก ผักบุ้ง ฯลฯ

2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสืออภิปรายถึงวิธีเพาะพันธุ์เมล็ดถั่วงอกหรืออื่นๆ ที่เตรียมมา พร้อมวิธีจดบันทึกการเจริญเติบโตของพืชนั้นๆ

3) ลูกเสือปฏิบัติการเพาะถั่วงอกหรือเมล็ดพันธุ์พืชอื่นที่เตรียมมา

4) ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายส่งบันทึกการเจริญเติบโตของเมล็ดพืช

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบแกรนด์ฮาวล์ซ้กซงเล็ก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรม

5.2 ตรวจสอบการบันทึกความเจริญเติบโตของเมล็ดพันธุ์พืช

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 9

เพลง

ในหมู่ลูกเสือ

ในหมู่ลูกเสือ	เมื่อเรามาร่วมอยู่
ต่างคนต่างรู้จักันดี	ว่าหน้าที่ทุกอย่าง
ต้องช่วยกันทำ	ทำไมเว้นว่าง
งานทุกอย่าง งานทุกอย่าง	จะเสร็จอย่างง่ายดาย

ใบความรู้

การเพาะถั่วงอกหรือเมล็ดพันธุ์ที่งอกง่าย

วิธีการเพาะ

1. นำกระดาษ กระป๋อง ถังพลาสติก หรือ กระบะ ใส่ทรายเล็กน้อย ปูด้วยกระดาษซับหรือสำลี
2. โรยถั่วเขียวหรือเมล็ดผัก พรหมน้ำให้ชื้น แต่ไม่แฉะหรือไม่แห้งจนเกินไป
3. วางไว้ในที่มีแสงสว่างและคอยสังเกตความเจริญเติบโตแล้วบันทึกไว้

เรื่องที่เป็นประโยชน์

มาปลูกผักกันเถอะ

น.ส.อุทัยวรรณ ชิตสูงเนินผู้แต่ง

ในช่วงโมงเรียนวิชาเกษตร คุณครูสอนขั้นตอนการปลูกผักให้กับนักเรียน จากนั้นก็แบ่งกลุ่มให้นักเรียนลงมือทำ บางคนปลูกผักกาด บางกลุ่มปลูกผักคะน้า บางกลุ่มปลูกต้นหอม ส่วนนิตกับน้อยได้รับมอบหมายให้ปลูกผักบุ้ง ทั้งสองลงมือขุดดิน ยกแปลง ทำร่องเป็นแนวยาวอย่างสวยงาม ร่องพื้นด้วยปุ๋ยคอก แล้วนำเมล็ดมาโรย และรดน้ำจนชุ่ม เมื่อครุมาตรวจ ก็ชมว่าทุกคนทำได้ดีถูกต้องตามขั้นตอน แล้วกำชับให้รดน้ำทุกเช้าเย็น และหมั่นพรวนดินอยู่เสมอ วันรุ่งขึ้นฝนตก นิตกับน้อยไปดูแปลงผัก เห็นชุ่มดี ทั้งคู่ดีใจที่ไม่ต้องรดน้ำ

วันต่อมา นิตกับน้อยไปเล่นที่สนามเด็กเล่น ไม่ไปดูแปลงผัก คงมีแต่น้อยที่ไปตักน้ำมารดแปลงผักของตน ก่อนไปเล่นกับเพื่อน หลายวันผ่านไป นิตก็ยังไม่ได้ไปดูแปลงผักจนดินแห้ง เมื่อคุณครุมาดูตรวจ เห็นผักบุ้งของน้อยเติบโตขึ้นอย่างสวยงาม ส่วนผักบุ้งของนิตแคระแกรน เห็นผลของการเพิกเฉยไม่ใส่ใจดูแลแปลงผักของตน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การปลูกต้นไม้ต้องเอาใจใส่ดูแลรดน้ำ อย่าปล่อยตามยถากรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 5 การค้นหาธรรมชาติ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 อาหารสัตว์เลี้ยง

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถบอกชนิดอาหารที่ฟีดให้แก่สัตว์เลี้ยงได้

2. เนื้อหา

ชนิดอาหารที่ฟีดให้แก่สัตว์เลี้ยง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.3 ใบงาน

3.4 ใบความรู้

3.5 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเรื่องสัตว์เลี้ยง และอาหารที่สัตว์เลี้ยงแต่ละชนิดควรกิน

2) ผู้กำกับลูกเสือให้แต่ละหมู่จับฉลากชื่อสัตว์ เช่น สุนัข หมู ไก่ แมว นก ปลา วัว ควาย

แพะ ฯลฯ

3) ผู้กำกับลูกเสือมอบใบงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันอภิปรายว่าสัตว์ที่หมู่จับฉลากได้กินอะไร เป็นอาหารได้บ้าง แล้วนำเสนอที่ประชุม

4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรมและการตอบคำถาม

5.2 ตรวจสอบผลงานหมู่

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 10

เพลง

ไก่ที่ฉันเลี้ยง

ไก่ที่ฉันเลี้ยง มันเป็นเพื่อนของฉัน
มันขันให้ฉันฟัง เอ๊กเอ๊กเอ๊ก ไก่เอ๋ย

เกม

สัตว์เลี้ยง

วิธีเล่น ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเข้าแถวเป็นวงกลม ให้ลูกเสือช่วยกันเลือกสัตว์เลี้ยงมา 5 ชนิด แล้วปฏิบัติตามคำสั่งผู้กำกับลูกเสือซึ่งยืนอยู่ตรงกลางวงกลม ดังนี้

ถ้าพูดชื่อ “แมว” ให้เคลื่อนตัวไปทางขวา 1 ก้าว

ถ้าพูดชื่อ “หมา” ให้เคลื่อนตัวไปทางซ้าย 1 ก้าว

ถ้าพูดชื่อ “ไก่” ให้กระโดดไปข้างหน้า 1 ก้าว

ถ้าพูดชื่อ “เปิด” ให้กระโดดถอยหลัง 1 ก้าว

ถ้าพูดชื่อ “วิว” ให้ยืนอยู่กับที่

หมายเหตุ ชื่อสัตว์เลี้ยงให้เปลี่ยนได้ตามที่ลูกเสือร่วมกันคิด

การตัดสิน ใครทำผิดคำสั่งต้องออกจากการเล่นเกม มาช่วยผู้กำกับลูกเสือดูเพื่อนๆ เล่นต่อไป

ใบความรู้

อาหารของสัตว์เลี้ยง

การเลี้ยงสัตว์ ลูกเสือจำเป็นต้องให้อาหารสัตว์เลี้ยงของตน ดังนั้น ลูกเสือควรรู้จักชนิดของอาหารที่จะให้กับสัตว์แต่ละชนิด ซึ่งต้องเป็นอาหารที่จำเป็นและมีประโยชน์ต่อสัตว์เลี้ยงนั้นๆ เช่น ข้าว รำ กลั้วย พรึก ถั่วเขียว อ้อย ถั่วฝักยาว หญ้า และพืช ผลไม้ต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้ ในปัจจุบันนิยมให้อาหารสำเร็จรูปชนิดเม็ดอีกด้วย ซึ่งต้องเลือกซื้อตามชนิดของสัตว์เลี้ยงนั้นๆ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

อ่อมแม่รักสัตว์

น.ส.อุทัยวรรณ ชิดสูงเนินผู้แต่ง

อ่อมแม่ เลี้ยงแมวและหมาไว้ในบ้าน ทุกวันอ่อมแม่ต้องดูแลสัตว์เหล่านี้ก่อนอ่อมแม่ไปโรงเรียน เจ้าต่างเป็นหมาที่อ่อมแม่ต้องดูแลก่อนอ่อมแม่ไปโรงเรียน เจ้าต่างเป็นหมาที่อ่อมแม่เลี้ยงไว้ตั้งแต่เล็กๆ ตอนยังเล็กอ่อมแม่จะให้นมก่อน เมื่อเจ้าต่างโตขึ้น จึงให้เจ้าต่างกินอาหารเม็ดที่มีขายตามท้องตลาด บางวันก็ให้เจ้าต่างกินข้าวคลุกกับเศษอาหารที่เหลือจากที่อ่อมแม่กิน อ่อมแม่จะเลือกอาหารที่มีกระดูกไม่แข็งมาก เพราะถ้ากระดูกแข็งอาจเข้าไปแทงกระเพาะเจ้าต่างได้ ส่วนเจ้าหมีพูแมวตัวน้อย อ่อมแม่เลี้ยงด้วยข้าวคลุกกับปลาทูตว์เล็กๆ ถ้าวันไหนอ่อมแม่ต้องไปบ้านคุณยาย อ่อมแม่ก็จะเอาอาหารเม็ดใส่กระบะไว้ให้เจ้าหมีพูกิน และไม่ลืมเอาช้อนน้ำมาวางไว้ใกล้ๆ ให้เจ้าหมีพูกินด้วย อ่อมแม่เลี้ยงแมวไว้ในบ้าน เวลาแมวเห่ียวหรือถ่ายอุจจาระ ต้องหากระบะทรายแมวมาวางไว้ให้พอเจ้าหมีพูถ่ายเสร็จก็จะกลบทุกครั้งและตักไปทิ้งได้

เจ้าต่างและเจ้าหมีพู มีความสุขและอ้วนท้วนแข็งแรง เพราะอ่อมแม่เอาใจใส่ให้อาหารเอง ไม่ให้เป็นภาระของพ่อแม่ อ่อมแม่รู้สึกภาคภูมิใจที่สามารถดูแลสัตว์เลี้ยงของตัวเองได้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าเมื่อเลี้ยงสัตว์ก็ต้องดูแลให้อาหาร ไม่ปล่อยให้สัตว์หากินเอง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 6 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ความปลอดภัยจากภัยอันตรายทางน้ำ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือบอกวิธีปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุทางน้ำ

2. เนื้อหา

วิธีปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุทางน้ำ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้ เรื่อง ภัยอันตรายทางน้ำ และการป้องกัน

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงสดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ตั้งคำถามให้ลูกเสือช่วยกันตอบ และผู้กำกับลูกเสือช่วยเพิ่มเติม

(1) ลูกเสือรู้ไหมว่า ในประเทศไทยเรามีเด็ก ๆ เสียชีวิตจากการจมน้ำ เฉลี่ยวันละกี่คน (เฉลี่ยวันละ 4 – 6 คนปีละกว่า 1,200 คน ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดให้วันเสาร์แรกของเดือนมีนาคมเป็นวันรณรงค์ป้องกันเด็กจมน้ำของประเทศไทย เริ่มตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นไป)

(2) ทำไมเด็กเหล่านั้น จึงจมน้ำ เสียชีวิต(ว่ายน้ำไม่เป็น ไม่รู้จักวิธีดูแลและป้องกันภัยอันตรายทางน้ำ)

2) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือช่วยกันคิดว่า สถานที่หรือการกระทำที่เสี่ยงต่อภัยอันตรายทางน้ำใกล้ ๆ ตัวเรา มีอะไรบ้างแล้วส่งตัวแทนรายงาน

3) รวมกอง ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานผู้กำกับลูกเสือช่วยสรุปและเพิ่มเติม

4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันเสนอวิธีปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากภัยอันตรายทางน้ำที่สรุปได้ในข้อ (4)

5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปแนวคิดที่ได้ และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมและตรวจสอบความคิดเห็นที่แสดงออกในกิจกรรมแต่ละข้อ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 11

เพลง

จงเตรียมตัว

จงเตรียมตัวเอาไว้ อย่าให้ใจเลือนลอย เรามิควรจะปล่อยให้ใจเราลอยเลอะเลือน
(นับ 1 2 3 4 5 6 7)

ทำประกอบ - ยืนเป็นวงกลมจับกันจะทำวงเดี่ยวหรือ 2 วงก็ได้

1. จงเตรียมตัวเอาไว้ อย่าให้ใจเลือนลอย ทั้ง 2 วง เดินเข้าหาศูนย์กลาง 7 ก้าว
2. เรามิควรจะปล่อยให้ใจเราลอยเลอะเลือน ทั้ง 2 วง เดินถอยหลังออกมาจากศูนย์กลาง 7 ก้าว
3. 1 2 3 4 5 6 7 วงในทำขวาทัน, วงนอกทำซ้ายหัน แล้วเดินปรบมือพร้อมกับนับ 1 2 3 4 5 6 7 แล้วหันเข้าหาวงจับมือกันเริ่มต้นใหม่

หมายเหตุ - การนับ อาจจะไม่เปลี่ยนจากการนับภาษาไทยเป็นภาษาจีน .อังกฤษ ฯลฯ ก็ได้

ใบความรู้

ภัยอันตรายทางน้ำ และการป้องกัน

ภัยอันตรายทางน้ำ

สถานที่หรือการกระทำที่เสี่ยงต่อภัยอันตรายทางน้ำใกล้ ๆ ตัวเรา เช่น
ภายในบ้านพัก ได้แก่ จมน้ำในถังสีกะละมังซักผ้า โถงน้ำ
รอบ ๆ บริเวณบ้าน ได้แก่ แอ่งน้ำใต้ถุนบ้าน แหล่งน้ำเสี่ยงในชุมชนฝาท่อระบายน้ำชำรุด
หรือไม่ได้ปิดขุดบ่อเพื่อทำการก่อสร้างคันคอนกรีตขอบรางระบายน้ำในชุมชน
การเดินทางและท่องเที่ยว ได้แก่ การเดินทางทางเรือ
การทำกิจกรรมทางน้ำต่าง ๆ ได้แก่ ตกปลา พายเรือ ดำน้ำ เป็นต้น
ภาวะน้ำท่วม (อุทกภัย) และน้ำป่าไหลหลากเวลาฝนตกหนัก

การป้องกัน

1. ไม่เล่น หรือ หยอกล้อกันในบริเวณที่มีแหล่งน้ำที่อาจทำให้พลัดตกลงไปได้ ทั้งแหล่งน้ำในบ้าน และนอกบ้าน
2. ไม่ลงเล่นน้ำ ตามแหล่งน้ำต่าง ๆ โดยที่ว่ายน้ำไม่เป็น และไม่มีผู้ใหญ่ที่สามารถช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุได้
3. ควรฝึกว่ายน้ำให้คล่องรวมทั้งการฝึกเอาชีวิตรอดในน้ำ เช่น การลอยตัวในน้ำท่าต่าง ๆ การลอยตัวเคลื่อนที่ และการเคลื่อนที่ไปในน้ำด้วยท่าคว่ำตัว และหงายตัว
4. ไม่ลงช่วยเหลือคนจมน้ำโดยที่ตนเองว่ายน้ำไม่คล่อง และไม่เคยฝึกการช่วยเหลือคนตกน้ำอย่างถูกต้องและปลอดภัยมาก่อน เพราะแม้ว่าว่ายน้ำเป็น แต่ถ้าช่วยคนตกน้ำไม่เป็น ก็อาจถูกคนตกน้ำกอดรัดจมน้ำทั้งคู่ได้ ควรช่วยเหลือโดย

4.1 ร้องเรียกดัง ๆ ให้คนอื่น ๆ หรือผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้เคียงมาช่วย

4.2 การโยนอุปกรณ์ที่ช่วยให้ลอยตัวได้ เช่น ขวดน้ำพลาสติกขนาดใหญ่ที่ปิดฝาแน่น ห่วงยาง ลม กระดานลอยตัว เป็นต้น ช่น

4.3 การยื่นอุปกรณ์ให้คนตกน้ำจับแล้วช่วยดึงเข้ามา แต่ถ้าไม่แข็งแรงพอ อาจตกลงไปอีกคนหนึ่งได้

5. ในการเดินทางทางน้ำควรให้เรือเทียบท่าสนิทก่อนจึงค่อยขึ้น/ลงเรือ และไม่แก่งแย่ง เบียดเสียดขณะขึ้น/ลงเรือ รวมทั้งเลือกที่นั่งที่ปลอดภัย ไม่นั่งห้อยเท้าหรือยื่นแขนขาออกนอกลำเรือ และไม่ชะโงกหัวน้ำเล่น เพราะอาจพลัดตกลงไปได้ สิ่งสำคัญควรสำรวจดูตำแหน่งเสื้อชูชีพ และอุปกรณ์ลอยตัวประจำเรือ เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินจะได้นำมาช่วยชีวิตได้

6. การทำกิจกรรมทางน้ำต่าง ๆ เช่น ตกปลา ดำน้ำ พายเรือ ต้องมั่นใจว่าได้เรียนรู้และฝึกฝน ทักษะการว่ายน้ำ และดำน้ำจนคล่อง

7. เมื่อเกิดอุบัติเหตุ ต้องประเมินอันตรายที่อาจเกิดขึ้น เช่น น้ำท่วมบ้าน อาจทำให้เกิดไฟฟ้ารั่วสู่น้ำและเป็นอันตรายต่อผู้ที่ยืนแช่น้ำในตำแหน่งใกล้เคียงได้, สัตว์ร้ายที่อาจมากับน้ำ ได้แก่ งู จระเข้ ที่หลุดจากฟาร์มเลี้ยง แมลงมีพิษที่หนีน้ำขึ้นมากอยู่ในบ้าน เป็นต้น บางแห่งน้ำอาจท่วมสูงมากจนต้องรีบอพยพ เป็นต้น

เรื่องที่เป็นประโยชน์

แม่เหล็กกับทะเล

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว แม่เหล็กหลายสายต่างเข้าร่วมประชุมกันเพื่อจะไม่ยอมไหลลงสู่ทะเล และแม่เหล็กสายหนึ่งได้บอกเหตุผลให้ทะเลฟังว่า

“การที่พวกข้าซึ่งเป็นน้ำจิตสนิทและใสสะอาด ไหลลงไปสู่พวกเจ้าแล้วกลับกลายเป็นน้ำเค็มจนมนุษย์ใช้บริโภคไม่ได้ พวกข้าจึงจะไม่ไหลไปหาพวกเจ้าอีก”

น้ำทะเลจึงตอบว่า “ถ้าเช่นนั้นต่อไปนี้พวกเจ้าจงล้นฝั่ง แล้วเอ่อท้นขึ้นไปท่วมไร่นาให้มนุษย์เขาเดือดร้อน อย่าไหลมารวมกับข้าอีกเลย”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่ได้ผลประโยชน์มากที่สุดมักร้องทุกข์และโวยวายเสียงดังมากที่สุด

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 6 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 นาทีวิกฤต

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถตัดสินใจในสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างมีเหตุผลและเหมาะสม

2. เนื้อหา

ทักษะการตัดสินใจ

3. สื่อการเรียนรู้

แผนภูมิเพลง

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงสดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถามว่า “จะอย่างไรถ้าคนแปลกหน้ามาขอความช่วยเหลือ เช่น ขอให้เอาสิ่งของไปส่งให้แก่บุคคลที่ลูกเสือรู้จัก หรือขอให้ลูกเสือไปกับเขาโดยลำพังเพื่อพาไปส่งยังสถานที่ที่ลูกเสือรู้จัก”

2) แบ่งลูกเสือออกเป็น 2 กลุ่ม เท่า ๆ กัน สมมุติให้กลุ่มที่ 1 เลือกว่าจะไปส่ง และกลุ่มที่ 2 เลือกที่จะไม่ไปส่ง ให้แต่ละกลุ่มคิดว่าทางเลือกของกลุ่มมีข้อดี และข้อเสียอย่างไร

3) ผู้กำกับลูกเสือถามให้รายงานที่ละกลุ่ม

4) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายดังนี้

1) ให้ลูกเสือเปรียบเทียบว่า ทางเลือกใดที่มีข้อดีมากกว่าและมีข้อเสียน้อยกว่า

2) สรุปว่าลูกเสือจะเลือกการไปส่ง หรือไม่ไปส่ง

3) ถ้าไม่ไปส่งลูกเสือจะมีวิธีออกจากเหตุการณ์อย่างไร

5) ผู้กำกับลูกเสือสรุปขั้นตอนการตัดสินใจ (1. ระบุทางเลือกที่มีอยู่ 2. วิเคราะห์ข้อดี และข้อเสียของแต่ละทางเลือก 3. ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่มีข้อดีมากกว่าและข้อเสียน้อยกว่า 4. ปฏิบัติตามทางเลือกที่เลือก) ข้อคิดที่ได้ และการนำไปใช้

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรม การแสดงออก และการใช้เหตุผล

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 12

เกม

ลิงชิงหลัก (น้ำขึ้นน้ำลง)

วิธีเล่น

เกมนี้ต้องมีจำนวนผู้เล่นอย่างน้อย 3 คน ผู้เล่นคนหนึ่ง สมมุติว่าเป็น "ลิงหลักลอย" ไม่มีหลักจับ อีก 2 คนเป็นลิงจับหลัก ผู้เป็นลิงหลักลอยต้องพยายามแย่งหลักในขณะที่ผู้เล่นทั้งหมดเปลี่ยนที่กัน ส่วนมากมักจะใช้สื่หลัก ผู้ที่เป็นลิงชิงหลักต้องคอยสังเกตดูว่าตนจะชิงหลักไหนได้สะดวก ก็รีบวิ่งไปชิงหลักนั้นไว้ ถ้าจับหลักได้ก่อนผู้ที่มาซำก็เป็นลิงหลักลอย คอยชิงหลักของคนอื่น บางคนทำท่าเปลี่ยนแล้วไม่เปลี่ยนเป็นการล่อหลอก ถือว่าทำยังยึดหลักอยู่ ผู้อื่นจะชิงไม่ได้

เรื่องที่เป็นประโยชน์

แบ่งแตงโม

ชานาผู้หนึ่งมีบุตรสาวอยู่สองคนวันหนึ่งอยากจะทดลองปัญญาของบุตรทั้งสอง จึงส่งแตงโมให้บุตรทั้งสอง 1 ใบโดยบอกให้ทั้งสองไปแบ่งกันกินให้เท่าๆกัน เพื่อจะได้ไม่ต้องโต้เถียงทะเลาะเบาะแว้งกันเรื่องได้มากได้น้อยถ้าแบ่งไม่ได้เท่าๆกัน และเกิดทุ่มเถียงกันขึ้นเมื่อใดก็ต้องถูกลงโทษทั้งสองคน

เด็กทั้งสองเมื่อได้รับแตงโมมาแล้วไม่รู้ว่าจะผ่าแบ่งกันอย่างไรจึงจะได้ส่วนเท่าๆกัน ด้วยเกรงจะต้องถูกทำโทษในที่สุดจึงตกลงกันในวิธีการดังนี้โดยที่เด็กทั้งสอง เห็นว่าเป็นวิธีที่ยุติธรรมคือถ้าหากใครเป็นผู้ผ่าแตงโมออกเป็นสองซีกผู้นั้นจะต้องเป็นฝ่ายเลือกที่หลังและจะต้องยอมให้ฝ่ายที่ไม่ใช่เป็นคนผ่าเลือกก่อนทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันไม่ให้คนผ่าลำเอียงโดยผ่าเป็นชิ้นโตชิ้นหนึ่งและชิ้นเล็กชิ้นหนึ่งแล้วคนผ่ารีบเลือกเอาชิ้นโตเป็นของตนเองเสียก่อน เมื่อเด็กทั้งสองได้ผ่าแตงโมแบ่งกันเสร็จแล้วจึงรีบวิ่งไปเล่าให้บิดาฟังบิดามีความพอใจในสติปัญญาของเด็กทั้งสองนั้นมาก

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความยุติธรรมนำมาซึ่งความพอใจของทุกฝ่าย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 7 บริการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 ลูกเสือสำรองส่งข่าว

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถจดจำและส่งข่าวซึ่งประกอบด้วย วันที่ ตัวเลข และชื่อต่างๆ ได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถใช้โทรศัพท์สาธารณะและสมุดโทรศัพท์อย่างถูกต้อง
- 1.3 ลูกเสือรู้จักวิธีติดต่อส่งข่าวให้ผู้ใหญ่หรือเจ้าหน้าที่ทราบในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน

2. เนื้อหา

- 2.1 การจดจำและการส่งข่าว
- 2.2 การใช้โทรศัพท์เพื่อแจ้งข่าวเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซึกธงสวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจแยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสนทนาเกี่ยวกับการส่งข่าวที่มักใช้บ่อยๆ เช่น การบอกเล่า การเขียน และการโทรศัพท์ ฯลฯ
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมเป็นหมู่โดยให้ฟังเรื่องแถวตอนลึก และเลือกคนที่ส่งข่าวได้ดีที่สุดในหมู่ นั่งหัวแถว
 - (3) ลูกเสือที่นั่งหัวแถว อ่านข้อความที่ผู้กำกับลูกเสือเตรียมไว้ กระซิบต่อเพื่อนจนถึงคนสุดท้าย แล้วให้คนสุดท้ายบอกข้อความนั้นที่ละหมู่
ตัวอย่างข้อความ
 - สมชายกินขนมกับไอติม ส้มลิม้กินข้าวแกง
 - ดอกกุหลาบสีแดงดอกโต ดอกชงโคดอกเล็กสีชมพู
 - น้องหมาขนฟูชื่อแต้ว น้องแมวขนสั้นชื่อตี๋
 - (4) ผู้กำกับลูกเสือเริ่มกิจกรรมใหม่ให้ลูกเสือนั่งเหมือนเดิม ให้ลูกเสือที่นั่งหัวแถว อ่านแล้วจดบันทึกข้อความส่งให้เพื่อนอ่านทีละคน แล้วคนสุดท้ายเป็นผู้บอกข้อความที่ได้ อ่านทีละหมู่

(5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปว่า วิธีการส่งข่าว 2 วิธี คือ การบอกเล่าโดยการกระซิบ และการอ่านจดบันทึกข้อความ สิ่งใดที่ส่งข่าวได้ดีกว่า เพราะเหตุใด

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบแกรนด์ฮาวล์ซักรงเล็ก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซักรงสวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบแยก)

2) เพลงหรือเกม (ควรวุ่นเกมส่งข่าว)

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสนทนาเกี่ยวกับการส่งข่าวในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน เรื่องการใช้โทรศัพท์

(2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสนทนาเรื่องการใช้โทรศัพท์ สมุดโทรศัพท์ ให้ลูกเสือที่เคยใช้โทรศัพท์ แสดงวิธีใช้ให้เพื่อนๆ ดู

(3) ผู้กำกับลูกเสือให้สถานการณ์สมมติเหตุฉุกเฉิน แล้วให้ลูกเสือแต่ละหมู่ช่วยกันปฏิบัติวิธีขอความช่วยเหลือโดยการส่งข่าวเช่น คนถูกรถชน ไฟไหม้บ้าน คนถูกโจรแย่งกระเป๋าเงิน ฯลฯ

(4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปหรือเล่นเกมส่งข่าว

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบแกรนด์ฮาวล์ซักรงเล็ก)

5. การประเมินผล

สังเกตความตั้งใจ ความสนใจ และการร่วมกิจกรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 13

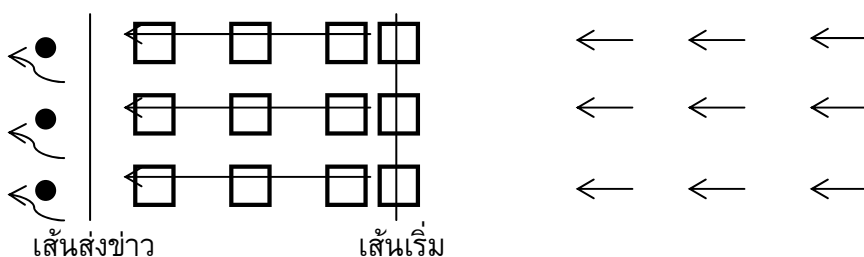
เพลง

เมื่อโยใหม่จ๊ะ

เมื่อโยใหม่จ๊ะน้องจ๋า เรามาทำท่า (พร้อมท่าท่าทางประกอบ) อย่างนี้ๆ
ทำแล้วสนุกดี อย่างนี้ๆ สบายใจจัง

เกม

เกมส่งข่าว

วิธีเล่น ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเข้าแถวเป็นวงกลม ให้ลูกเสือช่วยกันเลือกสัตว์เลี้ยงมา 5 ชนิด แล้วปฏิบัติ

1. แบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่
2. ผู้กำกับลูกเสือเขียนข่าวแล้ววางไว้ที่เส้นส่งข่าว
3. ให้สัญญาณคนแรกมาดู – อ่านข่าวจนจำได้ แล้วไปตั้งแถวใหม่โดยก่อนไปตั้งแถวใหม่ให้กลับไปบอกข่าวที่อ่านมาให้สมาชิกแถวเดียวกันรู้แล้วบอกต่อๆ ไปจนหมดแถวแล้วคนสุดท้ายมารายงานข่าว หมู่ใดเสร็จก่อนและให้ข่าวถูกต้องเป็นผู้ชนะ

ใบความรู้

การส่งข่าวและการขอความช่วยเหลือ

เหตุฉุกเฉินเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยไม่สามารถจะทราบได้ก่อนล่วงหน้าหรือโดยไม่คาดหมายมาก่อน จะเป็นเพราะความประมาท รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความชำนาญ สิ่งของเครื่องใช้ไม่มั่นคงแข็งแรง หรือสภาพแวดล้อมไม่ดีก็ตาม ผู้ให้บริการต้องรู้จักวิธีส่งข่าวให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ใหญ่ทราบโดยเร็ว

การส่งข่าว

การส่งข่าว หมายถึง การนำเหตุการณ์จากจุดๆ หนึ่ง อาจเป็นเรื่องอุบัติเหตุ ภัยธรรมชาติ หรือการเจ็บป่วยไปแจ้งกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องทราบโดยอาศัยวิธีการส่งข่าวเป็นตัวกลางในการติดต่อ

วิธีการส่งข่าว

1. การบอกเล่า การบอกเล่าเป็นการส่งข่าวโดยใช้คนเป็นตัวกลาง วิธีการส่งข่าวแบบนี้ต้องเป็นข่าวที่ไม่ยาวมากนัก เพราะถ้าข่าวยาวอาจเกิดความคลาดเคลื่อนในเนื้อหาข่าวได้

2. การเขียน การส่งข่าวโดยการเขียนหมายถึงการเขียนจดหมายติดต่อกันนั่นเอง การส่งข่าวแบบนี้สามารถส่งข่าวได้ยาวมาก และไม่ค่อยเกิดการผิดพลาด เพราะเป็นข่าวจากผู้ส่งถึงผู้รับ แต่มีข้อเสีย คือ ใช้เวลาในการส่งและการตอบนานพอสมควร
3. การใช้โทรศัพท์ การส่งข่าวโดยการใช้โทรศัพท์ต้องอาศัยการส่งข่าวทั้งการบอกเล่าและการเขียนผสมกัน เพื่อให้ข้อความที่ส่งถูกต้องชัดเจน การส่งข่าวโดยการใช้โทรศัพท์นับเป็นการส่งข่าวโดยตรงและรวดเร็วที่สุด
 - 3.1. วิธีใช้โทรศัพท์โทรศัพท์ที่นิยมใช้ในขณะนี้แบบตัวเลข คือแบบใช้นิ้วหมุนและใช้นิ้วกด ก่อนใช้โทรศัพท์ ผู้ส่งข่าวต้องปฏิบัติ ดังนี้
 - ค้นหา สอบถามหมายเลขโทรศัพท์จากผู้รู้ และจากหนังสือโทรศัพท์
 - ยกหูฟัง “สัญญาณให้หมุน” ถ้าเป็นโทรศัพท์สาธารณะต้องใช้เหรียญหยอดตามอัตราที่มีกำหนดไว้ แต่ถ้าเป็นโทรศัพท์ส่วนตัวก็หมุนได้เลย
 - ใช้นิ้วหมุนหรือกด (แล้วแต่ประเภทของเครื่องโทรศัพท์) บนตัวเลขที่หน้าปัดจนครบหมายเลขรหัสแล้วฟัง “สัญญาณเรียก” หากไม่มีใครมารับสายก็วางไว้แล้วจึงทำการหมุนใหม่
 - เมื่อมีผู้รับสาย แล้วจึงพูดกล่าวตามที่เตรียมมา

การขอความช่วยเหลือ

เหตุฉุกเฉินอาจเกิดขึ้นได้จากความประมาท รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความชำนาญ การเจ็บป่วยโดยกะทันหันหรือจากภัยธรรมชาติ เป็นต้น ถ้าเราอยู่ในเหตุการณ์หรือได้รับการขอร้องให้ช่วยเหลือ ควรปฏิบัติ ดังนี้

1. เหตุด่วนหรือเหตุร้ายแรง เช่น การทำร้ายร่างกาย ปล้นทรัพย์ อุบัติเหตุ ควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ใกล้ที่สุดทราบ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำรวจ ทหาร ฯลฯ
2. เมื่อมีเหตุการณ์เกี่ยวกับอุบัติเหตุ เช่น ไฟไหม้ ควรแจ้งเทศบาล สุขาภิบาล สถานีดับเพลิง
3. เหตุฉุกเฉินที่ต้องใช้รถพยาบาล ในการนำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาล ควรแจ้งโรงพยาบาล สถานีอนามัย หรือขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้เคียง
4. แจ้งว่าผู้พูดคือใคร และกำลังโทรศัพท์จากที่ใด

ข้อควรคำนึงในการส่งข่าวโดยการใช้โทรศัพท์ คือการพูดให้ช้าๆ ชัดเจน ได้ถ้อยความอย่างรวบรัด และมั่นใจว่าส่งข่าวได้ถูกต้อง หากสถานที่ไม่มีโทรศัพท์สาธารณะ ควรสังเกตว่ามีบ้านหรือสถานที่ใกล้เคียงพอที่จะขอใช้โทรศัพท์ที่ใดบ้างไหม

คุณสมบัติของผู้ส่งข่าวที่ดี จะต้องประกอบด้วย

1. การสังเกต ต้องเป็นคนช่างสังเกต
2. ต้องมีความจำดี
3. ต้องย่อความได้ดีและชัดเจน

เรื่องที่เป็นประโยชน์

หยกอยากกลับบ้าน

น.ส. อุทัยวรรณ ชิดสูงเนิน ผู้แต่ง

ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง เสียงเด็ก ๆ เล่นหยอดล้อกันอย่างสนุกสนานหลังเวลาเลิกเรียน หยก เป็นเด็กผู้หญิงตัวเล็ก ๆ ผิวดำ เรียนอยู่ชั้น ป.1 ชอบคุยมาก ก็เล่นอยู่กับเพื่อน ๆ เพื่อรอพ่อมารับ บ้านของหยกอยู่ไกลจากโรงเรียนมาก บางวันหยกต้องรอพ่อมารับจนเหลือหยกเป็นคนสุดท้ายในโรงเรียน

วันหนึ่ง หยกก็คงรอพ่อมารับกลับบ้านหลังเลิกเรียนเหมือนทุกวัน หยกเล่นอยู่กับเพื่อน ๆ จนเพื่อนกลับกันหมด และเย็นมากแล้วยังไม่มีใครมารับหยก เหลือหยกกับครูเวรเพียงสองคนเท่านั้น หยกนึกขึ้นได้ว่าพ่อเคยเขียนเบอร์โทรศัพท์ของพ่อ และพี่ ๆ ใส่สมุดเล็ก ๆ ให้หยกใส่กระเป๋าไว้ จึงหยิบสมุดนั้นวิ่งไปหาครูเวร และบอกให้ครูโทรศัพท์หาพ่อของเธอตามหมายเลขนี้ ครูเวรได้โทรศัพท์ติดต่อพ่อของหยกได้ แต่พอบอกว่าติดงานมารับไม่ได้ หยกจึงบอกคุณครูว่า คุณครูขามีเบอร์อีกหลายเบอร์คะ อยู่ในสมุดอีก ในที่สุดครูก็โทรศัพท์ติดต่อพี่ให้มารับหยก หยกจึงกลับบ้านอย่างปลอดภัย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรู้จักบอกเล่า สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจความต้องการของเรา จะทำให้เรารอดพ้นจากอันตรายได้

เด็กชายเด่นช่วงสังเกต

น.ส. จุฑามาส ชุมเมืองปัก ผู้แต่ง

ณ โรงเรียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กำลังเล่นเกมกันอย่างสนุกสนานที่สนามหน้าเสาธง มีรถตู้เข้ามาในบริเวณโรงเรียน ขับเข้ามาจอดบริเวณที่นักเรียนกำลังเล่นกัน ชายแปลกหน้าที่เป็นคนขับรถ ลงมากวักมือเรียกนักเรียนสองคนคือดวงใจและมาลินี ที่นั่งดูเพื่อน ๆ เล่น แล้วรีบจับนักเรียนทั้งสองคนขึ้นรถ และขับรถออกไปด้วยความรวดเร็ว นักเรียนทุกคนตกใจเมื่อเห็นเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้นนี้ รีบวิ่งไปบอกคุณครูที่กำลังประชุมกันในห้องประชุมของโรงเรียน คุณครูถามรายละเอียดเรื่องรถตู้และชายแปลกหน้า นักเรียนหลายคนไม่สามารถตอบได้ มีนักเรียนชายคนหนึ่งชื่อเด่น ซึ่งเป็นคนช่างสังเกต บอกรายละเอียด ยี่ห้อ สี และหมายเลขรถตู้ได้ รวมทั้งสามารถบอกลักษณะของชายแปลกหน้าได้ คุณครูรีบโทรศัพท์แจ้งตำรวจและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยหมู่บ้านทันที

ประมาณหนึ่งชั่วโมงผ่านไป ตำรวจและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสามารถจับรถตู้นั้นได้ ดวงใจและมาลินีกลับมาอย่างปลอดภัย คุณครูชมเชยนักเรียนทุกคนที่ร่วมมือกัน โดยเฉพาะเด็กชายเด่นที่เป็นคนช่างสังเกต ซึ่งนักเรียนทุกคนต้องฝึกตนเองให้เป็นคนช่างสังเกตด้วย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การเป็นคนช่างสังเกต จดจำ เป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือกันในยามฉุกเฉิน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 8 ธงและประเทศต่างๆ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 ธงลูกเสือและธงชาติของประเทศอื่นๆ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือปฏิบัติวิธชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา และเชิญธงชาติลงได้
- 1.2 ลูกเสือเก็บรักษาธงชาติให้เรียบร้อยและอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมได้
- 1.3 ลูกเสือเขียนภาพธงคณะลูกเสือโลกได้
- 1.4 ลูกเสือรู้จักที่ตั้งและสามารถเขียนภาพธงชาติประเทศอื่นได้ 4 ประเทศ

2. เนื้อหา

- 2.1 การปฏิบัติตนต่อธงชาติไทยที่เป็นสัญลักษณ์ของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- 2.2 ธงคณะลูกเสือโลก และธงชาติประเทศอื่น ๆ รวม 4 ประเทศ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง, เกม
- 3.2 เสารธง ธงชาติ พาน, ภาพธงคณะลูกเสือโลก, ภาพธงชาติประเทศอื่น ๆ รวม 4 ประเทศ, อุปกรณ์สำหรับวาดภาพธงชาติ
- 3.3 ใบความรู้ เรื่อง ธงลูกเสือและธงชาติของประเทศอื่นๆ
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ชักธงสดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสืออธิบาย และสาธิต การเก็บรักษาธงชาติ การชักธงสู่ยอดเสา การชักธงครึ่งเสา และการเชิญธงลง
 - (2) ลูกเสือแต่ละหมู่จับฉลากแสดงการปฏิบัติ ตามหัวข้อ
หัวข้อที่ 1 วิธีเก็บรักษาธงชาติ
หัวข้อที่ 2 วิธีชักธงสู่ยอดเสา
หัวข้อที่ 3 วิธีชักธงครึ่งเสาเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญ
หัวข้อที่ 4 วิธีเชิญธงลง
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือตรวจสอบความถูกต้อง และเปิดโอกาสให้หมู่ลูกเสือฝึกปฏิบัติ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมายตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ชักธงเล็ก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซักรงสวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาถึง ธงคณะลูกเสือโลก ที่ตั้งและธงชาติของประเทศอื่น ๆ

รวม 4 ประเทศ

(2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเขียนภาพธงคณะลูกเสือโลกและธงชาติของประเทศอื่น ๆ รวม

4 ประเทศ พร้อมทั้งบอกที่ตั้ง

(3) ผู้กำกับลูกเสือตรวจสอบความถูกต้อง

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมายตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ซักรงเล็ก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

5.2 ซักถามความรู้เกี่ยวกับวิธีเก็บรักษาธงชาติ ที่ตั้ง และธงชาติของประเทศอื่น ๆ รวม

4 ประเทศ

5.3 ทดสอบการซักรงชาติขึ้น และเชิญธงชาติลง โดยปฏิบัติจริง

5.4 ตรวจสอบผลงาน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 14

เพลง

ไตรรงค์ไทย

ไตรรงค์ไทย	ปลิวไสวงามสง่า
สีแดงหมายถึงชาติ	สีขาวศาสนา
น้ำเงินหมายถึงว่า	พระมหากษัตริย์ไทย พระมหากษัตริย์ไทย

เกม

ผู้วิเศษ

วิธีเล่น เลือกลูกเสือออกมา 3 – 4 คน สมมติว่าเป็นผู้วิเศษเมื่อแต่ละถูกผู้ใดแล้วคนนั้นจะต้องกลายเป็น หินยืนอยู่กับที่ สำหรับคนอื่น ๆ ต้องพยายามหนีในเขตที่กำหนดไว้อย่าให้ถูกแตะตัวได้ **การตัดสิน** เมื่อหมดเวลาผู้ที่ไม่ถูกแตะให้กลายเป็นหินเป็นผู้ชนะ การเล่นควรแบ่งเป็นหมู่ หมู่ใด เหลือผู้เล่นที่ไม่โดนแตะมากเป็นทีมชนะ

ใบความรู้

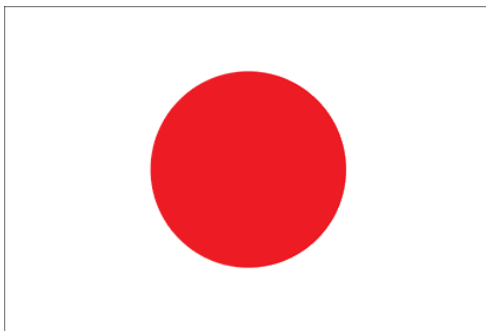
ธงไตรรงค์ /ธงชาติไทย

ธงคณะลูกเสือโลก

ธงชาติประเทศญี่ปุ่น

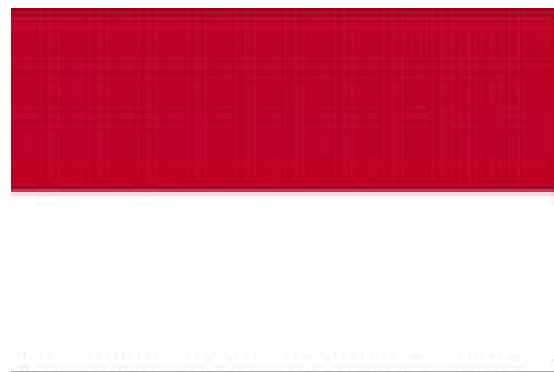
ธงชาติประเทศมาเลเซีย

ธงชาติประเทศสิงคโปร์

ธงชาติประเทศอินโดนีเซีย

งลูกเสือและธงชาติของประเทศอื่น ๆ

ธงชาติไทย

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการชักธงชาติ พ.ศ. 2550 มีดังนี้

1. กำหนดเวลาชักธงชาติขึ้นและเชิญธงชาติลง

1) ในวันเปิดเรียนให้ชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสาเวลาเช้าเรียน และเชิญธงลงเวลา 18.00 น.

2) ในวันปิดเรียนให้ชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสาเวลา 8.00 น. และเชิญธงชาติลงเวลา 18.00 น.

สถานศึกษาใดมีความจำเป็น ไม่อาจจะชักธงชาติขึ้นและเชิญธงชาติลงตามเวลาที่กำหนดไว้ใน

1) หรือ 2) ได้ให้ขออนุญาตต่อกรมเจ้าสังกัดสำหรับสถานศึกษาที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง และผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับสถานศึกษาที่อยู่ในความดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด

2. การปฏิบัติในการชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา

1) เวลาก่อนเข้าเรียนตอนเช้า ให้จัดนักเรียนเข้าแถว มีครูประจำชั้นเป็นผู้ควบคุมแถว

2) เมื่อใกล้กำหนดเวลาชักธงให้เตรียมธงชาติผูกติดกับสายเชือกทางด้านขวาของผู้ชักธง ให้เรียบร้อยเมื่อพร้อมแล้วให้ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ทำการแทน บอก “ธงขึ้น ตรง”

3) ให้นักเรียนทั้งหมดร้องเพลงชาติ พอเริ่มร้องเพลงให้ผู้ชักธงคนทางซ้ายค่อยๆ ส่ายสายเชือกให้ธงขึ้นสู่เสาช้า ๆ ให้สายเชือกตึง ส่วนอีกคนหนึ่งผ่อนสายเชือกให้ธงค่อย ๆ ขึ้นไปและคุมสายเชือกให้ตึงเสมอกัน ผู้ชักธงจะต้องกระยะว่าพอเพลงชาติจะจบก็ให้มีระยะธงชาติห่างจากปลายเสา ประมาณ 50 เซนติเมตร พอเพลงชาติจบจึงกระตุกเชือกให้ธงชาติถึงปลายเสาทันที เสร็จแล้วผู้ชักธงให้เรียบร้อย

3. การปฏิบัติในการเชิญธงชาติลง

1) สถานศึกษาที่เลิกเรียนแล้ว ให้จัดผู้ที่เห็นสมควร 2 คน แต่งกายให้เรียบร้อยเป็นผู้ทำหน้าที่เชิญธงลง โดยฟังเสียงเพลงชาติจากสถานีวิทยุกระจายเสียง หรือในกรณีที่ไม่มีเสียงวิทยุก็ให้เชิญธงลงเวลา 18.00 น. ตรง ตามเวลาของสถานศึกษานั้น

2) สถานศึกษาที่จะเชิญธงลงเมื่อเลิกเรียน หรือที่ยังเปิดทำการสอนให้จัดนักเรียน 2 คน ทำหน้าที่เชิญธงลง ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ทำการให้สัญญาณธงลง ซึ่งอาจเป็นนกหวีด ระฆัง ออก หรืออื่น ๆ ที่เหมาะสม

4. การปฏิบัติในการชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา และเชิญธงลงในวันปิดเรียน ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา จัดผู้ที่เห็นสมควร 2 คน แต่งกายให้เรียบร้อย ทำหน้าที่ชักธงชาติขึ้นและเชิญธงชาติลง โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 4 (3) หรือข้อ 5 (1) โดยอนุโลม โดยฟังเสียงเพลงชาติจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยถ้าหากมี

5. การปฏิบัติในขณะที่ชักธงชาติขึ้นหรือเชิญธงชาติลง ให้ผู้ที่อยู่ในบริเวณสถานศึกษานั้น หยุด การกระทำใด ๆ ทันที แล้วยืนตรงจนกว่าการชักธงหรือเชิญธงลงจะเสร็จสิ้น ถ้านักเรียนอยู่ในแถวในความควบคุม ให้ผู้ควบคุมแถวบอก “ตรง” เท่านั้น

6. การปฏิบัติในขณะที่ฝนตก น้ำท่วม หรือพื้นที่ไม่สะดวกที่จะตั้งแถวนักเรียน ก็อาจให้นักเรียนยืนในที่ที่เหมาะสมหรือในห้องเรียนก็ได้

7. การปฏิบัติในกรณีที่ว่ารายการประกาศให้ชักธงชาติครึ่งเสา ให้ชักธงชาติขึ้นจนถึงปลายเสา แล้วลดธงโดยเร็วจากปลายเสาเป็นระยะ 1 ใน 3 ของความสูงของเสาธงก่อนที่จะเชิญธงลงให้ชักธงไปให้ถึงปลายเสาแล้วจึงเชิญธงลงตามปกติ

การเก็บรักษาธงชาติ

1. เมื่อชักธงและเชิญธงลงต้องระวังอย่าให้ธงถูกพื้นดิน
2. ควรเก็บธงชาติไว้ที่สูงหรือที่สมควร เช่น ใส่พานไว้
3. เมื่อธงเก่าแล้วต้องเปลี่ยนใหม่ให้สมศักดิ์ศรี
4. ไม่เหยียบย่ำทำลายธง
5. ไม่นำธงชาติไปใช้ในที่ไม่สมควร เช่น เช็ดถูพื้น ฯลฯ
6. ไม่ใช้สีธงชาติเป็นเครื่องอาภรณ์ หรือทำเป็นเครื่องนุ่งห่ม
7. ไม่นำสิ่งใด ๆ ไปประดับบนผืนธงชาติ

ธงคณะลูกเสือโลก

พ.ศ. 2514 ประเทศอังกฤษธงลูกเสือโลกขึ้น เป็นสัญลักษณ์แทนสมาชิกของคณะลูกเสือโลก เป็นรูปเครื่องหมายเฟลอเดลลี สีขาว 3 แฉก ที่แฉกข้างทั้ง 2 มีดาว 5 แฉกข้างละ 1 ดวง อยู่บนพื้นสีม่วง มีเชือกสีขาวล้อมรอบผูกเป็นเงื่อนพินรอด ใต้เครื่องหมายเฟลอเดลลี มีความหมายดังนี้

ดอกเฟลอเดลลี หมายถึงคำปฏิญาณของลูกเสือ 3 ข้อ

ดาว 5 แฉกบนกลีบดอก 2 ข้าง หมายถึง กฎลูกเสือ 10 ข้อ

เชือกสีขาวที่ล้อมรอบและผูกเป็นเงื่อนพินรอด หมายถึง ประเทศสมาชิกทุกประเทศต่างยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ มีความผูกพันฉันท์พี่น้องตั้งเงื่อนที่ผูกแน่นเป็นสายสัมพันธ์

พื้นสีม่วง แทนสีของทวีปต่าง ๆ ในโลก และเป็นสีที่ใช้แทนคณะลูกเสือโลก

ธงชาติประเทศญี่ปุ่น

พ.ศ. 2413 ได้มีประกาศกำหนดลักษณะและขนาดของธงชาติญี่ปุ่น พื้นธงสีขาว รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว 10 ส่วน กว้าง 7 ส่วน มีรูปดวงอาทิตย์สีแดงขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 ใน 4 ส่วน ของความกว้างติดอยู่กลางผืนธง ความหมาย

วงกลมสีแดง หมายถึง ดวงอาทิตย์ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของประเทศญี่ปุ่น แสดงถึงความกระตือรือร้น ความแข็งแกร่ง และความมีเมตตากรุณา

สีขาว หมายถึง ความร่มเย็น ยุติธรรม บริสุทธิ์ ความสงบ ความเสมอภาค และความสันโดษ

ธงชาติประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียได้รับเอกราชเมื่อ พ.ศ. 2506 ธงชาติได้เปลี่ยนแปลงมาจากธงของมลรัฐมาเลเซีย สมัยอยู่ใต้ปกครองของอังกฤษ

ธงเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า 3 ใน 4 ส่วนของผืนธง มีแถบสีแดงสลับสีขาวตามแนวนอน 14 แถบ หมายถึงความเสมอภาคของรัฐทั้ง 13 รัฐ กับรัฐบาลกลาง รวมเป็น 14 แถบ มุมตรงด้านบนซ้าย เป็นสีน้ำเงินขนาด 1 ใน 4 ส่วนของผืนธง มีพระจันทร์เสี้ยวและดาวสีเหลืองอยู่กลาง ดาวสีเหลืองมีรัศมี 14 แฉก เป็นสัญลักษณ์ของพระราชชาติ ซึ่งมีอำนาจเหนือรัฐทั้ง 13 รัฐ และรัฐบาลกลาง พระจันทร์เสี้ยวสีเหลืองเป็นสัญลักษณ์ของศาสนาอิสลาม

ธงชาติประเทศสิงคโปร์

ประกอบด้วยแถบยาว 2 ส่วนเท่ากัน ตอนบนมีสีแดง ด้านซ้ายมีดวงจันทร์ครึ่งเสี้ยวสีขาว อยู่เคียงกับดาวสีขาว 5 ดวง เรียงกันเป็นวงกลม ความหมาย

สีแดง หมายถึงความเสมอภาคของมนุษยชาติ

สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ และความดี

ดวงจันทร์เสี้ยว หมายถึง ความมีอำนาจ

ดาว 5 ดวง หมายถึง ความสงบ ความก้าวหน้า ความยุติธรรม และความเป็นประชาธิปไตย

ธงชาติประเทศอินโดนีเซีย

ประกอบด้วยแถบใหญ่ตามแนวนอน 2 แถบ สีแดงอยู่บน และสีขาวอยู่ล่าง

สีแดง หมายถึง อิสรภาพ และความกล้าหาญ

สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ยุติธรรม

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ศิลปะในการขอทาน

เวลาพลบค่ำชายคนหนึ่งกำลังขับรถ เขาสังเกตเห็นหญิงชราคนหนึ่งกำลังถือตะเกียงเดินก้มๆ เงยๆ อยู่เหมือนจะหาอะไรในพงหญ้าข้างถนนนั้น ด้วยความสนใจเขาจึงหยุดรถแล้วเดินตรงเข้าไปถามหญิงชรานั้นว่า "นี่ยายยายกำลังก้มหาอะไรอยู่หรือ"

"อ้อ...ยายกำลังหาเหรียญบาทที่ทำตกลงไปในพงหญ้านี่ยายหามาตั้งครึ่งชั่วโมงแล้วหาเท่าไรก็ไม่เจอสักทีพอหนุ่มจะช่วยยายหาหรือ" หญิงชราพูด

ด้วยความสงสารชายหนุ่มจึงควักเงิน 10 บาทออกมาแล้วยื่นให้แก่หญิงชรา พร้อมกับพูดขึ้นว่า "เอาเงิน 10 บาทนี้ไปก็แล้วกันนะยายเหรียญบาทคงหาไม่เจอแล้วละ" เมื่อรับเงินจากชายหนุ่มหญิงชรากล่าวขอบคุณแล้วก็ดับตะเกียงจากไป

ชายหนุ่มคนนั้นขับรถเข้าไปทำธุระในเมืองเสร็จแล้วเขาก็ขับรถกลับตามเส้นทางเดิมเขาต้องประหลาดใจมากที่ได้เห็นหญิงชราคนหนึ่งกำลังจุดตะเกียงส่องหาอะไรบางอย่างในพงหญ้าข้างถนนด้วยความสงสัยเขาจึงหยุดรถแล้วเดินเข้าไปดูใกล้ๆ เขาก็จำได้ทันทีว่าหญิงชราคนนี้ก็คือหญิงชราคนเดิมที่เขาให้เงินไป 10 บาทเมื่อตอนหัวค่ำนั่นเองเขาจึงถามหญิงชรานั้นว่า "นี่ยาย...ยายทำเงินตกหายอีกแล้วรี"

หญิงชราเงยหน้าขึ้นก็จำชายหนุ่มผู้ใจดีคนนี้ได้จึงตอบไปว่า "ใช่แล้วหลาน...แต่หลานชายไม่ต้องควักเงินให้ยายอีกนะ"

"ทำไมละยาย" ชายหนุ่มสงสัย

"นี่มันเป็นกลวิธีในการขอทานที่ได้ผลดีที่สุด...ขอบใจสำหรับเงิน 10 บาทนะหลานเอ๋ย" พุดจบหญิงชราก็เดินจากไปทิ้งให้ชายหนุ่มมีงงอยู่ตรงนั้นเอง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ทุกอาชีพต่างก็มีกลวิธีในการทำมาหากินของตนเอง แล้วแต่ใครจะใช้ช่องทางใด แต่ก็ควรใช้วิธีที่สุจริต

เสียดินโต

สามีภรรยาคู่หนึ่งอาชีพทำไร่วันนี้ทั้งสองคนออกไปช่วยกันทำไร่ แต่ไม่ห่อข้าวไปกินด้วยเพราะคิดว่าจะกลับไปกินกันที่บ้าน พอตกบ่ายจึงชวนกันกลับบ้านเมื่อถึงบ้านสามีจึงพูดว่า "นี่น้องไปหุงหาอาหารมากินกันเถอะวันนี้ไม่รู้เป็นอะไรพี่หิวจังเลย"

ฝ่ายภรรยาเป็นคนเกียจคร้านไม่ชอบหุงหาอาหารเมื่อได้ยินสามีพูด จึงตรงไปยังห้องครัวเปิดหม้อข้าวดู เห็น มี ข้าว เหลือ อยู่ น่า จะ พอ แบ่ง กัน กิน ได้ จึง บอก กับ สามี ไป ว่า "ข้าวมีอยู่แล้วพี่กับข้าวเมื่อเช้านี้ก็ยังเหลือพี่หิวก็มากินได้เลย"

สามีภรรยาแบ่งข้าวกันกินคนละจานข้าวในหม้อจึงเหลืออีกเล็กน้อยเท่านั้น เผอิญมีเพื่อนคนหนึ่งมาที่บ้านสามีจึงกล่าวเชิญชวนเพื่อนกินข้าวตามธรรมเนียมของคนไทย เพื่อนก็มานั่งร่วมวงกินข้าวด้วยภรรยาจึงตักข้าวที่เหลืออยู่ในหม้อให้แขก

ทั้งสามคนกินกันไปคุยกันไปข้าวในจานของเพื่อนหมดก่อนแต่ยังไม่อิ่มจึงคิดหาอุบายที่จะบอกให้เจ้าของบ้านตักข้าวให้แล้วพูดขึ้นว่า "เมื่อวานนี้เราไปเที่ยวในป่ามาไอ้โฮเพื่อนเอ๋ยเราไปเจอเสื่อตัวหนึ่งรอยตีนโตขนาดจานข้าวนี้เลย" เพื่อนพูดพร้อมกับเอียงจานให้เจ้าของบ้านดู

เจ้าของบ้านเมื่อเห็นดังนั้นก็ถือโอกาสเล่าต่อว่า "เมื่อวานนี้เหมือนกันนั่นแหละเราก็ไปเที่ยวป่ามาเหมือนกันไอ้โฮเพื่อนเอ๋ย เราไปเจอข้างรอยตีนโตขนาดหม้อนี้แหละ" พุดพร้อมเอียงหม้อให้ดูเพราะข้าวก็หมดหม้อแล้วเหมือนกัน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การจะพูดบอกอะไรใครนั้นในบางครั้งเราจะพูดบอกตรงๆไม่ได้เพราะอาจเป็นการเสียมารยาทผู้ฉลาดมักจะหาวิธีการบอกให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้ได้โดยอ้อม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 9 การฝีมือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือปฏิบัติตนตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยการประดิษฐ์ และเล่นว่าวไทย

2. เนื้อหา

ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำว่าวไทย ที่มีแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงลม

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 อุปกรณ์ทำว่าว, ว่าวอีลุ้มไข่เป็นตัวอย่าง

3.3 ใบความรู้ เรื่อง การทำว่าวอีลุ้ม

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซึกซง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเรื่องว่าว

(2) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตวิธีการทำว่าว

(3) ลูกเสือแต่ละหมู่สังเกตขั้นตอนและปฏิบัติตามแล้วให้ทดลองเล่น ถ้าไม่ทันเวลา

ให้นำไปทดลองในเวลาว่าง เป็นพักกลางวันหรือหลังเลิกเรียนเป็นต้น

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ซึกซงเล็ก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซึกซง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเรื่องการนำเศษวัสดุมาประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ หรือเครื่องเล่น
ที่เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย

(2) ผู้กำกับลูกเสือยกตัวอย่าง 3-4 อย่าง เช่น การพับกระดาษ การทำไม้สูงสำหรับเดิน
นาฬิกาแดดและเข็มทิศจำลอง

(3) สมาชิกในหมู่ลูกเสือช่วยกันคิดประดิษฐ์สิ่งของ/ เครื่องใช้/ เครื่องเล่น หมู่ละ 1 อย่าง

(4) ลูกเสือนำเสนอสิ่งประดิษฐ์ของหมู่ พร้อมแสดงความคิดเห็นว่าสิ่งประดิษฐ์ของตน ส่งเสริม วิถีไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างไรบ้าง

(5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป ข้อคิดที่ได้

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ชักธงเล็ก)

หมายเหตุ สามารถปรับให้เหมาะสมตามสภาพวิถีและภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่น

5. การประเมินผล

5.1 การสังเกตความตั้งใจ ความรับผิดชอบ และการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น

5.2 การตรวจผลงาน การประดิษฐ์ว่าวไทย

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 15

เพลง

ว่าว

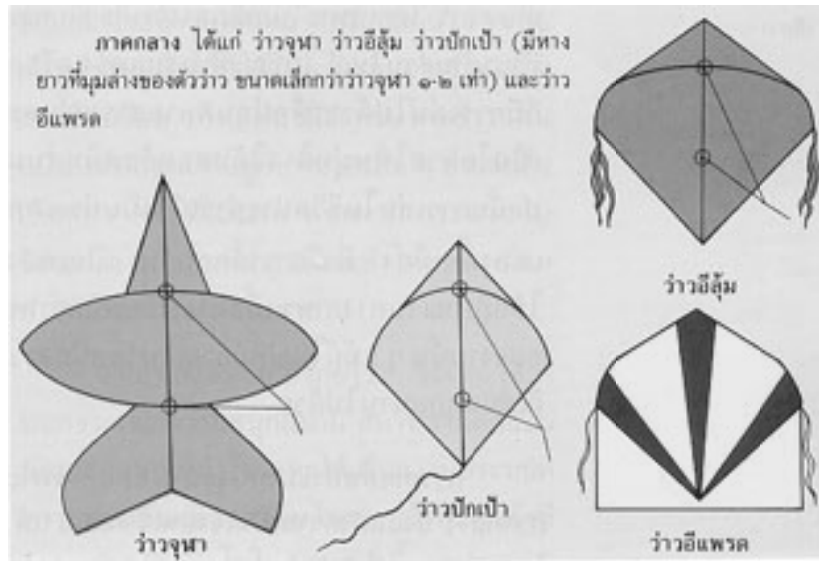
ว่าวเอ๋ย ว่าวไทย มีมากมาย อยู่ในบ้านเรา
ว่าวลม ว่าวสูง ปีกเป่า ว่าวคน ว่าวจุฬา ว่าวเต่า
ว่าวนก ว่าวดาว ไม่ใฝ่มาเหลา ทำว่าวกัน

กายบริหาร

กำมือขึ้นแล้วหมุน หมุน	ชูมือขึ้นแล้วโบกไปมา (ซ้ำ)
กางแขนขึ้นและลง	พับแขนมือแตะไหล่
กางแขนขึ้นและลง	ชูมือตรงหมุนไปรอบตัว

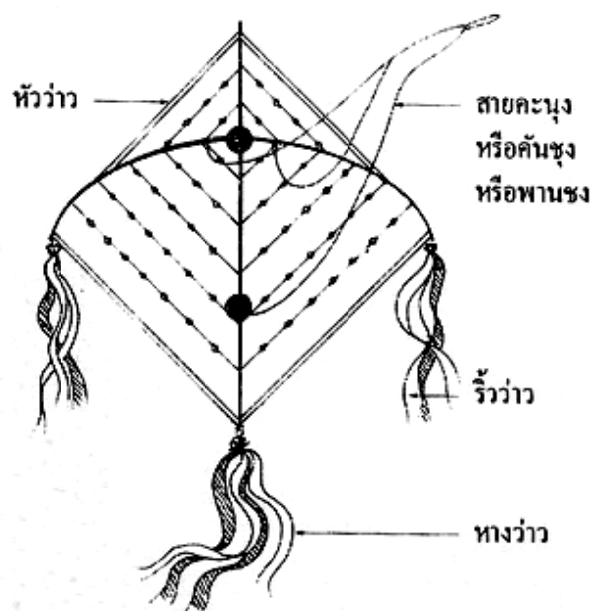
ใบความรู้

ว่าวไทย

ว่าว เป็นกีฬาที่สนุกสนานอย่างหนึ่ง นิยมเล่นกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณในฤดูร้อน หรือหน้าลมว่าวประมาณเดือนมีนาคมของทุกปี การเล่นว่าวของคนไทยถือว่าเป็นการแข่งขันกีฬาพื้นเมือง การต่อสู้ใช้ความสามารถ ไหวพริบ และกำลังความจับไวในการชัก เอาชนะด้วยกระแสแรงลมที่พัด เพื่อให้ว่าวกินลมว่าวที่รู้จักกันดีตามพื้นบ้านทั่วไป คือ ว่าวอีลุ้ม ว่าวจุฬา ว่าวปักเป้า ว่าวตืดตุ้ย ฯลฯ

การทำว่าวอีลุ้ม

การทำวาวอีลุ่ม

วัสดุอุปกรณ์(สำหรับวาวอีลุ่ม)

- ไม้ไผ่แก่ลำตรง ควรมีปล้องยาวประมาณ 1-2 ฟุต
- กระดาษแก้วหรือกระดาษวาวสีต่างๆ
- เชือกป่าน
- กาวลาเท็กซ์ หรือแป้งเปียก
- มีดจักตอก
- เชือก ด้าย
- กระดาษหนังสือพิมพ์

หลักการพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์

วาวลอยตัวในอากาศในลักษณะคล้ายเครื่องบิน กระแสลมผลักให้ เกิดแรงยกที่ตัววาว ในขณะที่ตัววาว เอียงทำมุมกับทิศทางลม สายป่าน ที่ตั้งรั้งอยู่นั้นช่วยไม่ให้ตัววาวหลุดลอยไป

วิธีทำ

- 1) ตัดไม้ไผ่ ผ่าเป็นซี่เล็กๆ เลือกลมา 2 อัน นำมาเหลาให้กลมกลิ้งให้ติดผิวไผ่ เพราะทำให้มีสปริง อันหนึ่งเรียกไม้ปีก อีกอันหนึ่ง เรียกไม้อก ไม้ปีกต้องเหลาปลายทั้ง 2 ข้างให้เรียว ทาน้ำมันแล้ว ลนไฟ
- 2) นำไม้อกและไม้ปีก มาผูกมัดเข้าด้วยกันด้วยเชือกด้าย มัดตั้งฉากกันให้จุดที่ผูกอยู่ประมาณ $\frac{1}{5}$ ของไม้อก และ $\frac{1}{2}$ ของ ไม้ปีก
- 3) ผูกด้ายที่ปลายทั้งสองข้างไม้อก แล้วโยงเชือกไปยังไม้ปีกผูกเชือกกับปลายไม้ปีกทั้ง 2 ข้าง พยายามดึงให้โค้งโค้งงอลงมา พอสวยงาม ซึ่งเชือกให้ตั้ง เรียกว่า โครงวาว
- 4) ตัดกระดาษแก้วสี ตามแบบที่ขึ้นโครงวาว เพื่อริมไว้ประมาณ 1 เซนติเมตร จากนั้น ทากาว หรือแป้งเปียกบนของกระดาษ ให้ทั่วทุกด้าน แล้วค่อยๆ พับทบปิดลงบนเชือกซึ่งกระดาษให้ตั้ง ทุกด้าน
- 5) ตัดกระดาษสมุด หรือกระดาษหนังสือพิมพ์ เป็นวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 4 - 5 เซนติเมตร 2 ชั้น ปิดลงบนไม้แกน บริเวณกลางตัววาว 2 จุด

การผูกเชือก

นำเชือกป่าน (หรือเชือกวาว) ผูกตรงจุด 2 จุดที่ติดกระดาษวงกลมไว้ ด้วยเงื่อนผูกซุง นำไปทดลอง ถ้าวาวไม่ขึ้นต้องถ่วงด้วย พู่ปีก และพู่หาง การเล่นวาวเล่นกันในฤดูร้อนเดือน มีนาคม-เมษายน ที่มีลมวาว และเล่นในฤดูหนาวเดือน พฤศจิกายน - กุมภาพันธ์

สิ่งประดิษฐ์วิถีไทย ภูมิปัญญาไทย

พับกระดาษหรือผ้าเป็นรูปต่าง ๆ

การพับหมวก

1. ใช้กระดาษรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้างยาวเท่ากัน ทบครึ่งแล้วพับริมข้างขวาให้จรดกันตรงกลาง
2. แยกริมกระดาษซ้ายขวา ให้ด้านบนที่ทบไว้เป็นมุมแหลมติดด้านที่พับครึ่งแรก
3. ยกกลับด้านหน้าลง พับรอยที่ทบไว้ให้เหมือนด้านแรก
4. พับกระดาษด้านล่าง 2 ครั้ง เป็นขอบหมวกทั้ง 2 ข้าง แล้วจับตรงกลางขอบหมวกแยกออก จะได้หมวกทรงสูงกลางยุบลงตามต้องการ

ไม้สูงสำหรับเดิน

วิธีทำ หาท่อนไม้ที่มีความสูงตามต้องการ แล้วหาไม้ตอกติดเป็นหลักสูงจากพื้นประมาณ 1 ฟุต การเดินแรกเริ่มฝึกหัดเดินเตี้ยๆ ก่อน โดยอาจจะตอกหลักให้ต่ำลง แล้วค่อยๆ เพิ่มสูงขึ้นทีละน้อย

นาฬิกาแดด

วิธีทำ

1. ปรับพื้นดินส่วนที่จะทำเป็นนาฬิกาให้เรียบ
2. เตรียมหมุดไม้ สำหรับเป็นเลขบอกเวลา
3. วางไม้ยาวพอสมควร ให้เงาปลายไม้ทั้งสองอยู่บนพื้นดิน ปลายทิศเหนือชี้ลงดิน ปลายทิศใต้ชี้เฉียงขึ้น 45 องศา
4. ปักปลายไม้ด้านทิศเหนือลงในดิน สังเกตเงาไม้จากดวงอาทิตย์ที่เคลื่อนไปตามเวลา
5. ตอกหมุดลงในดินทุกๆ ครึ่งชั่วโมง เป็นเข็มนาฬิกา ซึ่งเดินจนกระทั่งเงาไม้จรดเป็นวงกลม
6. เตรียมแผ่นกระดาษแข็ง เขียนรูปวงกลม แล้วจดเวลาตามที่ตอกหมุดทุกครั้งครึ่งชั่วโมง

เข็มทิศจำลอง

อุปกรณ์ ได้แก่ แท่งแม่เหล็ก เข็มเย็บผ้า ไม้ก๊อก อ่างน้ำ

วิธีทำ

1. วางเข็มเย็บผ้าในแนวราบ
2. ใช้ขั้วเหนือของแม่เหล็ก ลากถูจากหัวเข็มไปจนสุดปลายเข็ม ทำซ้ำหลายๆ ครั้ง เข็มเย็บผ้าจะกลายเป็นแม่เหล็ก
3. วางเข็มเย็บผ้าบนไม้ก๊อก แล้วนำไปลอยในอ่างน้ำจะเห็นว่าปลายเข็มนั้นชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ความสามัคคีของมด

มีแมลงตัวหนึ่งได้ตกลงท่ามกลางฝูงมด ประมาณ 10 ตัว แม้ว่าแมลงจะมีขนาดใหญ่กว่ามด แต่เมื่อถูกฝูงมดรุมกัดในขณะที่มันพยายามดิ้นเพื่อให้รอดพ้นจากการทำร้ายแต่แมลงตัวใหญ่ก็ทำได้แค่เพียงสะบัดให้มดประมาณ 5 ตัว หลุดออกไปเท่านั้นในขณะที่นั้นมดฝูงใหญ่ไม่ต่ำกว่า 100 ตัวก็มารุมกัดแมลงจนมันต้องพ่ายแพ้ถึงแก่ความตายในที่สุด

ฝูงมดช่วยกันแบกซากแมลงกลับรังในระหว่างทาง มดตัวหนึ่งก็ได้อวดอ้างถึงความสามารถของตนโดยการตรงเข้าไปแบกหนวดครึ่งเส้นของแมลง แต่ปรากฏว่าแม้เพียงหนวดครึ่งเส้นของแมลง มันก็ไม่สามารถที่จะแบกได้ ครั้นเมื่อมันมองเพื่อน ๆ ที่ช่วยกันแบกแมลงยักษ์กลับรังอย่างสบาย มันจึงตะโกนเรียกเพื่อน ๆ มาช่วยกันแบกหนวดที่มันไม่สามารถจัดการได้ เมื่อเพื่อน ๆ ประมาณ 10 ตัวมาช่วยกันก็สามารถขนหนวดแมลงกลับรังได้ราวกับไม่ได้ไม่ได้แบกอะไรเลย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจ เป็นบ่อเกิดแห่งความสำเร็จ

เดือดร้อนเพราะปาก

เต่าหนึ่งตัวและหงส์สองตัวสนิทสนมกันมาก ได้อาศัยอยู่และเที่ยวหากินที่สระน้ำแห่งหนึ่งเป็นประจำ อยู่มาวันหนึ่งหงส์ได้ชวนเต่าไปยังสระอีกแห่งหนึ่งซึ่งสวยงามน่าอยู่มาก เต่าบอกว่าตนบินไม่ได้จะไปได้อย่างไรหงส์จึงขอคำสัญญาว่าเมื่อหงส์พาบินไปห้ามเต่าพูดเด็ดขาดไม่ว่าจะเห็นอะไรก็ตาม

หงส์ทั้งสองจึงคาบปลายไม้ตัวละข้าง ให้เต่าคาบกลางไม้ และพาเต่าบินไปกลางอากาศในระหว่างทางที่พาเต่าบินไปมีเด็กเลี้ยงวัวกลุ่มหนึ่งเห็นหงส์หามเต่าจึงร้องว่า “หงส์หามเต่าเต่าบินไม่ได้” ร้องกันเสียงแข็งแแซ เต่าจึงเกิดความไม่พอใจอำปากจะคำเด็ก แต่ไม่ทันได้คำ เต่าก็ร่วงลงสู่พื้นดินกระตองแตกตายไปเสียก่อน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ควรพูดให้ถูกที่และถูกเวลาเท่านั้น

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 10 กิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 กิจกรรมกลางแจ้ง

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถอธิบายและก่อไฟแบบง่าย ๆ ได้
- 1.2 ลูกเสืออธิบายและทำอาหารง่าย ๆ ได้ 1 อย่าง
- 1.3 ลูกเสือบอกวิธีและปฏิบัติ การดับไฟและการทำความสะอาดสถานที่ก่อไฟเมื่อเสร็จงานแล้ว

ได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การก่อไฟ
- 2.2 การทำอาหาร
- 2.3 การดับไฟและการทำความสะอาดสถานที่ก่อไฟเมื่อเสร็จงานแล้ว

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง, เกม
- 3.2 อุปกรณ์ในการก่อไฟเช่น กิ่งไม้ เชื้อฟืน, อุปกรณ์ในการทำอาหาร
- 3.3 ใบความรู้ เรื่อง การก่อไฟ
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซ้ซ้ซ้ซ้ สวดมนต์ สงบนิ่งตรวจ แยก)
- 2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเล่นเกมการก่อไฟ
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตวิธีการก่อไฟ
 - (2) ลูกเสือจับคู่วิเคราะห์ขั้นตอนและลงมือฝึกปฏิบัติก่อกองไฟ คู่ละ 1 กอง
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือตรวจสอบและให้คำแนะนำ
 - (4) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตวิธีการดับไฟและการทำความสะอาดสถานที่ก่อไฟ
 - (5) ลูกเสือแต่ละคู่วิปฏิบัติ โดยผู้กำกับลูกเสือตรวจสอบและให้คำแนะนำ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมายตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ซ้ซ้ซ้ซ้เล็ก)

4.2 กิจกรรมที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง(แกรนด์ฮาวล์ซักรง สวดมนต์ สงบนิ่งตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือทบทวนขั้นตอนวิธีการก่อไฟ
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตการปรุงอาหาร ลูกเสือจับคู่วิเคราะห์ขั้นตอนและลงมือฝึก
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือตรวจสอบและให้คำแนะนำ
 - (4) ลูกเสือแต่ละคู่ร่วมกันดับไฟและทำความสะอาดสถานที่ก่อไฟ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ซักรง เลิก)

ปฏิบัติ

5. การประเมินผล

- 5.1 การสังเกต - ความรับผิดชอบและความสามัคคี ความเป็นประชาธิปไตย
- ความสนใจและความตั้งใจ
- การเข้าร่วมกิจกรรม
- 5.2 ตรวจสอบผลงาน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 16

เพลง

ไอ้เมื่อมีไฟ

(ทำนองเพลงคริสโตเฟอร์ โคลัมบัส)

ไอ้เมื่อมีไฟ ไฟ ไฟ ลูกขึ้นแจ่มจ้า พวกเรามาสุขอุราพร้อมหน้ากัน
คืนวันนี้มีสุข ปลอดภัยทุกซักรับความสำราญ เธอกับฉันนั้นมาเล่นรอบกองไฟ (ซ้ำ)

เกม

การก่อไฟ

วิธีเล่น

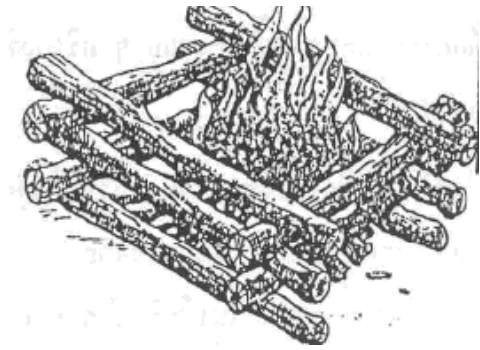
- 1) ลูกเสือแต่ละหมู่ที่มีจำนวนสมาชิกเท่ากันเข้าแถวต่อนลึง ลูกเสือแต่ละหมู่จัดหาเศษกระดาษและไม้ขีดไฟจำนวนแผ่นและก้านไม้ขีดเท่าจำนวนคนนำไปวางห่างจากแถว 5 เมตร
- 2) เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มเล่นให้สมาชิกหมู่วิ่งไปจุดกระดาษ 1 แผ่นจนครบทุกคน
- 3) สำรองหมู่ที่ชนะคือเผากระดาษได้มากที่สุด

ใบความรู้

การก่อกองไฟ

การก่อกองไฟมีได้หลายรูปแบบ ได้แก่

แบบเชิงตะกอนหรือแบบคอกหมูเป็นการก่อกองไฟโดยการนำท่อนฟืนใหญ่มากองเรียงกันเป็นชั้น ๆ ส่วนฟืนท่อนเล็ก ๆ จะอยู่ข้างล่าง การก่อกองไฟแบบนี้จะให้ความร้อนมากและให้แสงสว่างดี

แบบกระโจมอินเดียนแดง หรือ แบบปิรามิด วิธีก่อแบบนี้ ชั้นแรกต้องนำเชื้อไฟมาก่อสุมกันเสียก่อน จากนั้นจึงนำกิ่งไม้เล็ก ๆ ก่อสุมกันขึ้นมา โดยชั้นบนสุดจะมีฟืนท่อนใหญ่สุมทับอีกทีหนึ่ง

แบบผสม เป็นการก่อกองไฟโดยการเรียงท่อนฟืนแบบเชิงตะกอน ส่วนตรงกลาง ใช้กิ่งไม้เล็ก ๆ ก่อกันเป็นรูปกระโจม การก่อกองไฟแบบนี้เหมาะแก่การเล่นรอบกองไฟ

การก่อไฟสำหรับปรุงอาหารในที่กลางแจ้ง เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของลูกเสือ การก่อไฟควรระมัดระวังอันตรายซึ่งอาจเกิดไฟไหม้ได้

ขั้นตอนในการก่อไฟ

1. เลือกสถานที่ที่จะก่อกองไฟ กวาดใบไม้ หรือวัสดุที่จะติดไฟออกให้หมด
2. ขุดดินบริเวณที่จะก่อกองไฟเป็นรูปสี่เหลี่ยม ถ้าที่พื้นมีหญ้าให้ชะหญ้าออกก่อน เมื่อดับไฟและทำพื้นให้เย็นแล้ว จึงเอาหญ้าไว้ที่เดิม
3. ใช้กิ่งไม้เล็กๆวางตั้งไว้รอบฝอยเชื้อไฟ หรือกระดาษเชื้อไฟ เป็นรูปกระโจม
4. นั่งบังทิศทางลม พยายามใช้ไม้ขีดไฟก้านเดียว จุดฝอยเชื้อไฟ เมื่อไฟติดกิ่งไม้เล็กๆแล้ว จึงเอากิ่งไม้ที่โตกว่าเติมลงไป ก็จะได้กองไฟสำหรับปรุงอาหาร

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ชายขี้ลืม

ชายคนหนึ่งเป็นคนขี้ลืมขี้ลืมจริงๆเรื่องอะไรจำได้ประเดี๋ยวเดียวแล้วก็ลืมหมด เขาจะทำอะไรไม่ได้เลย วันหนึ่งชายขี้ลืมคนนี้ถือมีดเข้าไปในป่าเพื่อจะไปตัดต้นไม้เดินทางไปได้สักพักหนึ่ง เกิดปวดอุจจาระจึงเอามีดฟันติดกับต้นไม้ไว้แล้วก็หาที่หลบไปถ่ายอุจจาระพอถ่ายอุจจาระเสร็จก็เดินออกมาเห็นมีดเล่มหนึ่งอยู่ที่ต้นไม้เขาลืมไปว่าเป็นมีดของตัวเอง เขาดีใจมากจึงรีบวิ่งไปคว้ามีดมาถือไว้แล้วจับมีดชูขึ้นพลางเดินไปรอบๆแล้วพูดว่า “วันนี้โชคดีแต่เข้าเลยมีดของใครก็ไม่รู้ยังใหม่อยู่ลับเอาไว้คมกริบที่เดียวเจ้าของมีดนี้แย่มากของดี ๆ อย่างนี้มาลืมไว้ได้ถ้าคนไม่รู้จักรักษาของคนอย่างนี้ทำมาหากินอะไรมีแต่จะล้มจม” เผอิญเขาเดินไปเหยียบเอาอุจจาระที่ตนเองถ่ายไว้เมื่อครู่นี้เข้าลืมนึกว่าเป็นของตัวเอง จึงตะโกนด่าขึ้นว่า “อ้ายคนอุบาทว์ที่ไหนมาถ่ายไว้ได้ที่ทั้งปากกว้างใหญ่มาทำโสโครกเอาไว้ตรงนี้เอง อ้ายมมนุษย์อัปรีภัย”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ชื่นชื้อว่าคนขี้ลืมแล้วมักจะลืมได้ทุกอย่าง ฉะนั้นจงทำอะไรด้วยความมีสติเสมอ

ที่มา นิทานพื้นบ้านชุด ข้าขัน

อยากอยู่กระท่อมสูง ๆ

ผัวเมียคูหนึ่งเพิ่งจะแต่งงานกันใหม่ๆ พ่อแม่ให้ไปปลูกกระท่อมอยู่ที่ปลายนาเพื่อคอยดูแลข้าวที่เก็บไว้ เกรงว่าวัว ควายนก หนู จะมากัดกินข้าวเสียหาย ผัวเมียทั้งสองก็ได้ขัดข้อง เมื่อพ่อแม่ให้ไปก็ไป เมื่อไปถึงก็ช่วยกันปลูกกระท่อมด้วยไม้ไผ่และพยายามปลูกให้สูงที่สุดเท่าที่จะสูงได้ เพราะไม่ต้องการให้น้ำท่วม ผัวจึงไปตัดไม้ไผ่เอามาทำเสากระท่อมตัดมามากมายก่ายกองเหลือประมาณปลูกกระท่อมจนเสร็จ กระท่อมนั้นนับว่าสูงที่สุดเลยทีเดียวนะ

ครั้นเสร็จแล้วก็ขึ้นไปอยู่กันนอนหลับสบายทั้งคืนจนรุ่งเช้าผัวตื่นขึ้นไม่เห็นเมียก็ตกใจมองหาจนทั่วก็ไม่เห็น ผัวสงสัยคิดว่าเมียตกกระท่อมจึงก้มลงไปดูข้างล่าง เห็นเมียตกกระท่อมร่างของเมียยังลอยอยู่ยังไม่ถึงพื้นยังสูงอีกมากแล้วไม่รู้ว่าเมื่อไรจะตกถึงพื้นดินเลยยังไม่รู้ว่าผลเป็นอย่างไร...

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การทำอะไรเกินพอดี อาจเกิดโทษภัยต่างๆขึ้นได้ฉะนั้นควรพิจารณาให้รอบคอบก่อนทำและควรทำแต่พอดี

ที่มา นิทานพื้นบ้าน สำหรับเด็กและเยาวชน
<http://www.everykid.com/once%20upon...html>

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 11 การบันเทิง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 การบันเทิง

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่อไปอย่างน้อย 2 อย่าง ตามลำพังหรือกับเพื่อนลูกเสือสำรองได้

- 1.1 แสดงกล
- 1.2 เล่นนิทานหรือท่องกลอนหรือแสดงท่าทางขบขัน
- 1.3 ร้องเพลง
- 1.4 เล่นดนตรี
- 1.5 แสดงการม้วนตัวท่าต่างๆ

2. เนื้อหา

- 2.1 การแสดงกล
- 2.2 การเล่นนิทาน
- 2.3 การร้องเพลง
- 2.4 การเล่นดนตรี
- 2.5 การม้วนตัวท่าต่างๆ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 อุปกรณ์ในการแสดงกล เช่น ถังน้ำ ไม้ก๊อก เทียน ไม้ขีด ขวดแก้ว
- 3.3 หนังสือเพลง
- 3.4 เครื่องดนตรีที่หาได้ง่ายตามสภาพท้องถิ่น เช่น แคน ขลุ่ย หีบเพลงปาก เมโรดิกำก็ดาร์ ฉิ่ง

ฉาบ กลอง ฯลฯ

- 3.5 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซัทซิง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกมส์
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาเกี่ยวกับวิธีการแสดงกล เล่นนิทาน ท่องกลอน แสดงท่าขบขัน ร้องเพลง เล่นดนตรี และม้วนตัวท่าต่างๆ

- (2) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือเลือกปฏิบัติ 2 กิจกรรม

อีก 2 ครั้ง

(3) ลูกเสือวางแผนเตรียมการแสดงทั้ง 2 กิจกรรมในการเปิดประชุมกองครั้งต่อไป

(4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสรุปการแสดงแต่ละหมู่

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ซักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)

2) เพลงหรือเกมส์

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือทำความเข้าใจ ที่จะปฏิบัติกิจกรรมบ้นเทิง 1 กิจกรรมในครั้ง นี้ตามที่ลูกเสือเตรียมตัว โดยแสดงเป็นหมู่

(2) ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมบ้นเทิง

(3) เมื่อลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมทุกหมู่แล้วร่วมกันสรุป และเตรียมปฏิบัติกิจกรรมอีกหนึ่ง กิจกรรมในการประชุมกองครั้งต่อไป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ซักธง เลิก)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)

2) เพลงหรือเกมส์

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการแสดงในครั้งที่แล้ว และให้ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมที่เหลือ หมู่ละ 1 กิจกรรม

(2) ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมบ้นเทิง

(3) เมื่อลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมทุกหมู่แล้วร่วมกันสรุปกิจกรรมบ้นเทิงทั้ง 5 กิจกรรม

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ซักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความสนใจ ความตั้งใจและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมบ้นเทิง

5.2 สังเกตผลการปฏิบัติกิจกรรมบ้นเทิงเป็นรายหมู่

ใบความรู้

กิจกรรมบันเทิง

1. การแสดงกล

จุดเทียบใต้เท้า

1. ใส่เท้าเต็มถึง
2. ลอยไม้ก้อกอันใหญ่ในน้ำ
3. ติดเทียบกับท่อนไม้เล็กๆให้แน่น
4. จุดเทียบแล้ววางบนไม้ก้อก
5. ครว่ขวิดแก้วปากกว้างครอบไม้ก้อก จะแลเห็นเปลวไฟจากเทียบลุกใต้เท้า

2. การเล่านิทาน

เด็กทุกคนชอบฟังนิทาน นิทานที่น่าสนใจย่อมทำให้ผู้ฟังพอใจ ประทับใจตื่นเต้น สนุกสนาน ซึ่งผู้เล่าจะต้อง มีความสามารถในการถ่ายทอดเรื่องราวได้ชัดเจน ด้วยการเตรียมตัวฝึกฝนเป็นอย่างดี ก่อนเล่านิทาน ผู้เล่านิทานต้องเลือกนิทานให้เหมาะสมกับผู้ฟัง ควรเป็นเรื่องสั้นง่าย เข้าใจง่าย มีประโยชน์ช่วยเสริมสร้างคติเตือนใจ ความสามัคคี ความกตัญญู และความรักชาติบ้านเมือง

นอกจากเลือกเรื่องแล้ว ผู้เล่าจะต้องเตรียมอุปกรณ์ บทบาท ท่าทาง เพื่อสร้างความสนใจให้แก่ผู้ฟัง เพราะการเล่าโดยใช้อุปกรณ์ประกอบสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ฟังได้ การเล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องเล่าด้วยเสียงไม่ค่อยหรือดังจนเกินไป ตอนไหนที่ตื่นเต้น ปลูกใจ ซาบซึ้ง เศร้า ผู้เล่าต้องทำเสียงให้เข้ากับเนื้อเรื่อง และควรสรุปตอนลงท้ายด้วยถ้อยคำที่ประทับใจด้วย

3. การร้องเพลง

การร้องเพลงเป็นความสุข สนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียด เนื้อเพลงอาจเป็นสื่อ ช่วยปลูกฝังความสามัคคี ความรักชาติบ้านเมือง ความกตัญญูและช่วยให้จำบทเรียนได้ง่าย และแม่นยำขึ้น ทั้งเป็นการเสริมสร้างสุขภาพด้านร่างกาย และจิตใจเป็นอย่างดี

ลูกเสือควรฝึกหัดร้องเพลง หากได้ทำท่าทางประกอบการร้องเพลงด้วย จะทำให้ผ่อนคลายความตึงเครียด และเป็นการหาความสุข สนุกสนาน รื่นเริง ให้แก่ตนเองและผู้อื่นด้วย

การเตรียมตัวในการร้องเพลง ควรปฏิบัติดังนี้

1. เลือกเพลง เพลงที่นำมาร้องควรเป็นเพลงสั้นๆ ทำนองและจังหวะง่ายๆ มีท่าทางประกอบหรือมีคู่ร้องรับ จะเพิ่มความสุขสนุกสนาน เร้าใจมากยิ่งขึ้น เพลงที่เลือกควรให้ความบันเทิง และมีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ด้วย เช่น เพลงประกอบบทเรียน

2. การฝึกร้อง ผู้ร้องเพลงที่ดีต้องจำเนื้อร้องและทำนองได้แม่นยำ ฝึกฟังเพลงหลายๆครั้ง ร้องตามเบาๆทีละวรรค เมื่อจับเสียงทำนองและเนื้อเรื่องได้แม่นยำดีแล้ว จึงเริ่มออกเสียงแต่พอดี อย่าอ้อมเสียง หรือร้องเสียงดังจนเกินไป จะทำให้ขาดความไพเราะ และก่อความรำคาญแก่ผู้ฟังเพลงด้วย เมื่อฝึกร้องได้คล่องดีแล้ว ควรฝึกท่าทางประกอบเพลง ฝึกจังหวะ ฝึกลูกคู่ให้เกิดความพร้อมเพรียงก่อน

4. การเล่นดนตรี

ลูกเสือสามารถเล่นดนตรีจากเครื่องดนตรีที่ทำขึ้นง่ายๆ เช่น ทำกล่องด้วยกระป๋อง ทำปี่ด้วยลำไผ่เล็ก ๆ ทำที่เคาะจังหวะจากไม้สองท่อน หรือใช้ฝาขวดน้ำอัดลมเจาะรูร้อยเป็นพวงเข้าด้วยกัน การเล่นดนตรีประกอบการร้องเพลง จะช่วยให้เกิดความสนุกสนาน เพราะเครื่องดนตรีจะช่วยให้จังหวะและทำนองพร้อมเพรียงกัน ลูกเสือที่สารถเล่นเครื่องดนตรีได้ เช่น หีบเพลงปาก เมโรดิค้ำ กีตาร์ ขลุ่ย คอรรนำมาเล่นประกอบการร้องเพลง จะช่วยให้เพลงไพเราะน่าฟัง และเป็นการแสดงความสามารถอีกด้วย

5. การม้วนตัวทำต่าง ๆ

การม้วนตัว หรือหกดะเมน เป็นการเล่นที่ช่วยทำให้เกิดความสนุกสนาน ลูกเสือควรฝึกม้วนตัวด้วยท่าต่าง ๆ เช่น ม้วนหลัง ม้วนตัวไปรอบ ๆ หรือม้วนตัวทำล้อเกวียน

ม้วนหลัง

1. ยืนเท้าชิด นั่งลง ยกแขนทั้งสองไปข้างหน้าเสมอไหล่
2. ยกเข่าโน้มน้ำหนักตัวไปข้างหลัง แขนเหยียดตรงเหนือศีรษะ
3. ม้วนตัวไปข้างหลัง พร้อมกับก้มศีรษะและงอเข่า
4. กลับมานั่งในท่าเดิม แล้วลุกขึ้นสู่ว่ายืน

ม้วนตัวไปรอบ ๆ

1. นั่งงอเข่า ยกขาทั้งสองไขว้กัน
2. แขนทั้งสองเหยียดตั้งอยู่ระหว่างเข่า มือทั้งสองจับข้อเท้า
3. ม้วนตัวไปข้างหลัง แล้วม้วนไปข้างซ้าย-ขวา แล้วม้วนกลับมาข้างหลังอีกครั้งหนึ่ง

6. ล้อเกวียน

1. ยืนหันหน้าไปทางด้านที่จะเคลื่อนที่ไป วางมือซ้ายแตะพื้นข้างๆ นิ้วกดลงบนพื้นตามองที่พื้น
2. วางมือขวาห่างมือซ้ายพอประมาณ ยกเท้าขวาเหยียดขึ้นไปข้างบน
3. เหยียดเท้าซ้ายตามเท้าขวา ขาแยก น้ำหนักตัวอยู่บนมือและแขนหันหน้าไปด้านตรงข้าม
4. ดึงเท้าขวาลงเหยียบพื้น พร้อมกับยกมือซ้ายขึ้น เหยียดตัวหมุนไปข้างหน้า ทันทีที่เท้าซ้ายแตะพื้นให้ยกมือขวาขึ้น แล้วกลับสู่ท่าเดิม

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ดนตรีผูกมิตร

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสัตว์หลายชนิดเป็นเพื่อนกัน ได้แก่ นกแก้ว นกกระจิบ หมาป่า ช้าง และเสือดอ ทุกเย็นหลังกินอาหารเย็นแล้ว สัตว์ทั้งหลายจะมาพบปะกัน ร่วมบรรเลงดนตรี นกแก้วร้องเสียงแก้ว...แก้ว...แก้ว นกกระจิบร้อง จิบ...จิบ...จิบ หมาป่าส่งเสียงหอน ฮู้...ฮู้...ฮู้ ช้างซุงวงร้อง แปร้น...แปร้น...แปร้น และเสือดอคำราม โหก...โหก...โหก เสียงร้องและเสียงคำราม ช่างเป็นเสียงดนตรีที่ไพเราะ บรรดาสัตว์ทั้งหลายเมื่อได้ยินต่างก็มาล้อมวงฟังดนตรีกันทุกวัน ทำให้สัตว์ต่างๆ เป็นมิตรที่ดีต่อกันตั้งแต่นั้นมา

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ดนตรีสามารถเป็นสื่อของมิตรภาพได้

พอเพียงหัวใจดี

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

พอเพียงเป็นผู้หญิงตัวเล็กๆ แต่เสียงสดใส ร้องเพลงไพเราะมาก เป็นตัวแทนของโรงเรียน เข้าร่วมการประกวดร้องเพลงได้รับรางวัลเสมอ ทุกครั้งที่ได้รับรางวัลไม่ว่าจะเป็นสิ่งของหรือเป็นเงินรางวัล พอเพียงก็จะแบ่งให้เพื่อนๆ เพื่อนที่เคยได้รับความช่วยเหลือจากพอเพียง ได้แก่ สมชายได้ผ้าเช็ดตัว ผืนเล็กไปใช้ที่บ้าน ดวงพรได้ดินสอไว้เขียน อมรชัยได้เงินสองร้อยบาทไปให้แม่ซื้อนมให้น้อง และฟ้าใสได้โบว์ติดผมสวยงาม เป็นต้น คุณครูชมเชยว่าพอเพียงเป็นเด็กดี มีน้ำใจต่อเพื่อนๆ เด็กๆ ทุกคนควรยึดเป็นแบบอย่าง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความสามารถเฉพาะบุคคล สามารถช่วยเหลือบุคคลอื่นๆ ได้

ห้องนิตอารมณีดี

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

ห้องนิตเป็นเด็กอารมณีดี ชอบเล่าเรื่องสนุกสนานให้เพื่อนๆ ฟังเสมอๆ ในชั้นเรียน ป.2 เด็กๆ มักจะหยอกล้อคุยกันเสียงดัง เมื่อคุณครูไม่อยู่ในห้อง ห้องนิตจะออกมาเล่าเรื่องสนุกๆ หน้าชั้นให้เพื่อนๆ ฟัง เพื่อนๆ ก็จะเจียบฟังด้วยความสนใจ เสียงคุยกันดังจนทบทวีเปลี่ยนเป็นเสียงปรบมือ หัวเราะชอบใจ

ห้องน้อยเป็นเด็กชอบเก็บตัวเจียบ พูดคุยกับเพื่อนๆ น้อยมาก บ่อยครั้งเพื่อนคุยกัน ห้องน้อยจะเดินออกไปจากห้องนิตสังเกตเห็นพฤติกรรมเหล่านี้ จึงชวนเพื่อนคนอื่นหาทางช่วยเหลือ ทุกครั้งที่ห้องนิตเล่าเรื่องสนุกสนาน มักจะให้ห้องน้อยช่วยตั้งชื่อตัวละครในเรื่องและตั้งชื่อเรื่องให้เสมอๆ ภายหลังห้องน้อยเริ่มพูดคุยกับเพื่อนๆ มากขึ้น และมีอารมณีแจ่มใสมากขึ้น ห้องนิตและเพื่อนๆ ภูมิใจมากที่ช่วยห้องน้อยได้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าเรื่องราวขำขัน สนุกสนาน สามารถทำให้ผู้ฟังมีอารมณีแจ่มใสได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 12 การผูกเงื่อน

แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 การผูกเงื่อนเชือก

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ลูกเสือสามารถผูกเงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนผูกกระหวัดไม้ และเก็บเชือกได้

1.2 ลูกเสือสามารถบอกประโยชน์ของการผูกเงื่อนแต่ละชนิด

2. เนื้อหา

2.1 การผูกเงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนผูกกระหวัดไม้

2.2 ประโยชน์ของการผูกเงื่อนแต่ละชนิด

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เชือกขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.50 เซนติเมตร ยาว 150 เซนติเมตร

3.3 ใบความรู้ เรื่อง การผูกเงื่อนเชือก

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่งตรวจแยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนา เรื่องการผูกเงื่อน

(2) ลูกเสือเรียนรู้จากฐานต่างๆ

ฐานที่ 1 เงื่อนพิรอด

ฐานที่ 2 เงื่อนขัดสมาธิ

(3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสรุปเรื่องสำคัญและประโยชน์ของเงื่อนทั้ง 2 เงื่อน

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจแยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนความรู้เรื่องเงื่อนพิรอดและเงื่อนขัดสมาธิ

- (2) ลูกเสือเรียนรู้จากฐานต่าง ๆ
 - ฐานที่ 1 เจื่อนบ่วงสายธนู
 - ฐานที่ 2 เจื่อนผูกกระทัดไม้
 - ฐานที่ 3 การเก็บเชือก
- (3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสรุปประโยชน์ที่ได้
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความสนใจ ความมุ่งมั่น และระเบียบวินัยในการฝึกปฏิบัติผูกเจื่อน
- 5.2 ทดสอบความสามารถในการผูกเจื่อนพิรอด เจื่อนขัดสมาธิ เจื่อนบ่วงสายธนู เจื่อนผูกกระทัดไม้ และเก็บเชือก

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 18

เพลง

เจื่อน

เชือกเส้นยาวกลมๆ ดูนาน่าชมถ้าเราเอามาผูกเจื่อน
 ประโยชน์ก็มีมากมาย ผูกง่ายแก้ง่ายนี้แหละความหมายของเจื่อน
 ตะกรุดเบ็ด พิรอด ประมง ผูกร้อน ผูกซุง ผูกถึงนอน
 บ่วงสายธนู เลข 8 ปมตาไก่ จำชื่อเจื่อนเอาไว้ จะได้ไม่งง

ลูกเสืออยู่ไหน

ลูกเสืออยู่ไหนจะต้องไปหา อยู่ไกลหนักหนาแม้ขอบฟ้าบัง
 คิดถึงเธออยู่ไม่เคยคิดซัง ใจเรายังคิดถึงกันทุกวันคืน

ใบความรู้

การผูกเจื่อนเชือก

เจื่อนบ่วงสายธนู

ประโยชน์ของเจื่อนบ่วงสายธนู

1. ใช้คล้องกับเสาหรือต้นไม้ ทำให้แข็งแรงทนทานต่อการยัด
2. ใช้เป็นบ่วงคล้องช่วยคนที่กำลังจะจมน้ำโดยลากขึ้นมาซึ่งเจื่อนนี้จะไม่รูดเข้าหาลำตัว
3. ใช้แทนเจื่อนเก้าอี้ในการคล้องคนเพื่อหย่อนตัวจากที่สูง

4. ใช้คล้องคันธนู
5. ใช้ผูกสัตว์ไว้กับหลักหรือต้นไม้ และสัตว์สามารถเดินรอบหลักได้โดยเชือกไม่พันกันหรือรัดคอสัตว์
6. ใช้ผูกเรือกับหลักเมื่อเวลาน้ำขึ้นหรือน้ำลงก็ไม่มีปัญหาเพราะบ่วงจะเลื่อนขึ้นลงได้

วิธีผูกเงื่อนบ่วงสายธนู

1. ขดเชือกให้เป็นบ่วงคล้ายเลข 6 ถือไว้ด้วยมือซ้าย
2. มือขวาจับปลายเชือกด้านล่างสอดเข้าไปในบ่วงเลข 6
3. จับปลายเชือกที่สอดออกจากบ่วงเลข 6 อ้อมหลังเชือกเส้นตั้งของเลข 6 แล้วสอดปลายลงในบ่วงเลข 6 แล้วจัดเงื่อนให้แน่นและเรียบร้อย โดยการดึงตามทิศทางของลูกศร

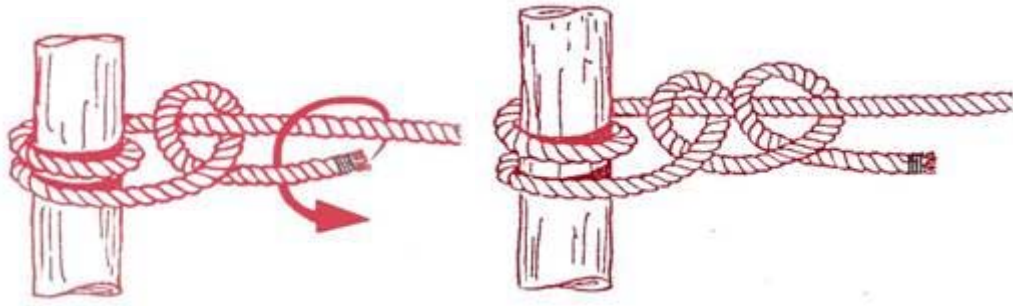
เงื่อนผูกกระหวัดไม้

ประโยชน์ของเงื่อนผูกกระหวัดไม้

1. ใช้ในการผูกล่ามสัตว์ไว้กับหลักหรือต้นไม้
2. ใช้ผูกเรือไว้กับหลัก เมื่อเวลาน้ำขึ้นหรือน้ำลงบ่วงจะเลื่อนขึ้น-ลงได้เอง
3. ใช้คล้องคนเพื่อหย่อนตัวจากที่สูง หรือช่วยคนที่ตกน้ำ

วิธีผูกเงื่อนผูกกระหวัดไม้

1. พันเชือกรอบหลัก 1-2 รอบ แล้วสอดปลายเชือกพันกับเชือกเส้นหลัก
2. สอดปลายเชือกพันกับเชือกเส้นหลักอีกครั้งหนึ่งโดยต้องไม่ให้ปลายเชือกโผล่ออกเป็นคู่ขนานกับการพันเชือกครั้งแรก

หมายเหตุ การผูกเงื่อนพืดอด เงื่อนขัดสมาธิ ดูได้จากแผนการจัดกิจกรรมที่ 8 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

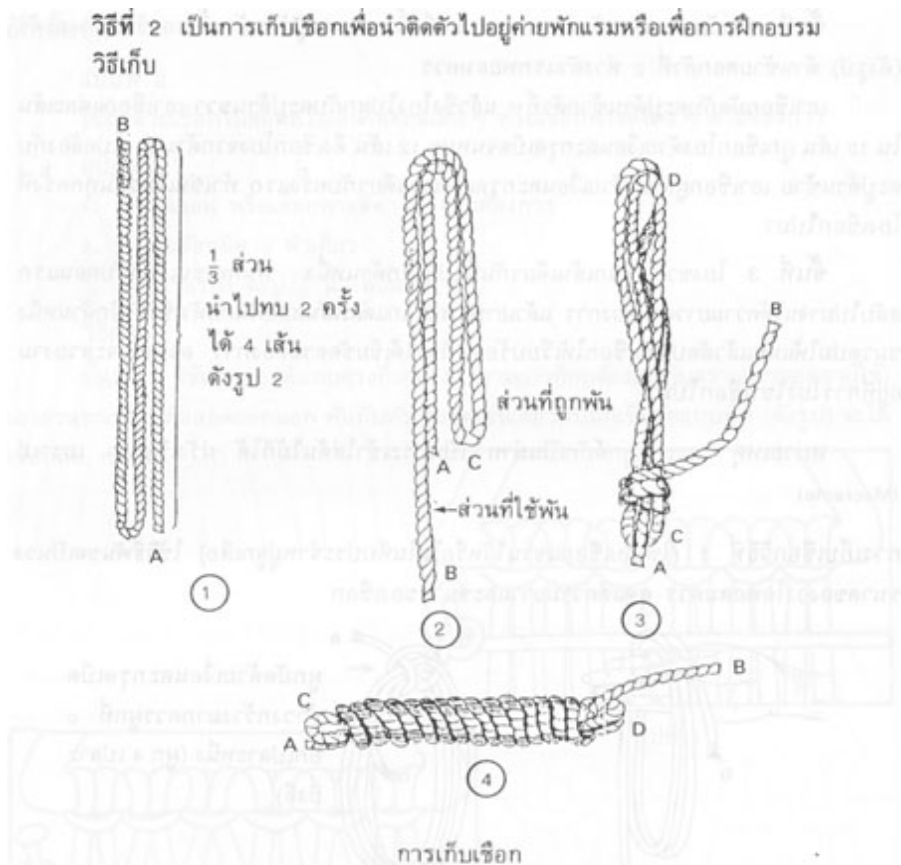
การเก็บเชือก

ขั้นที่ 1 ทบเชือกแบ่งเป็น 3 ส่วนเท่ากันตามรูป 1

ขั้นที่ 2 ทบเชือก 1 ใน 3 ส่วน แรก เป็น 4 เส้น เท่า ๆ กัน อีก 2 ส่วนปล่อยคล้อยออกเป็นปลาย B ตามรูป 2

ขั้นที่ 3 จับเชือก 4 เส้นที่ทบรวมกัน เอาส่วนที่คล้อยออกพันทบรอบเชือก 4 เส้น ให้เหลือบ่วง C ไว้ 1 นิ้ว พันเรียงกันจนถึงบ่วง D เอาปลาย B สอดเข้าบ่วง D ทั้ง 2 บ่วง ตามรูป 4 ถือไว้ด้วยมือซ้าย

ขั้นที่ 4 ดึงบ่วง C จนบ่วง D รัดปลายเชือกที่สอดไว้แน่น

เรื่องที่เป็นประโยชน์

สุนัขจิ้งจอกกับนกกกระสา

สุนัขจิ้งจอกเชิญนกกกระสามาเป็นแขกกินอาหารเย็นกับข้าวมีแต่แกงจืด ซึ่งใส่จานที่กว้างและตื้น สุนัขจิ้งจอกสามารถจะกินได้ง่ายแต่นกกกระสาต้องจุ่มปากจึงได้กินอาหารแต่ปลายจะงอยปากเท่านั้นมันจึงกินอาหารได้เล็กน้อย หลังจากนั้น 2 - 3 วันต่อมา นกกกระสาได้เชิญสุนัขจิ้งจอกไปกินอาหารเย็นเป็นการตอบแทนและนกกกระสาก็เตรียมหาเนื้อสัตว์สับใส่เหยือกแก้วยาวและปากแคบไว้ สุนัขจิ้งจอกจึงกินได้แต่บริเวณที่อยู่ตอนบน ธรรมชาติของนกกกระสามันจะมีจะงอยปากยาวจึงสามารถกินอาหารที่อยู่ในเหยือกแก้วลึกได้อย่างเอร็ดอร่อยตอนแรกสุนัขจิ้งจอกรู้สึกอึดอัดรำคาญแต่ตอนลากล้ามมันคิดว่าที่นกกกระสาทำกับมันเช่นนั้นเป็นการสมควรแล้ว เพราะตัวมันเองเป็นผู้เริ่มทำตัวอย่างไว้ก่อน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การแสดงกิริยาตู่ถูกคนอื่นเป็นมารยาทที่ไม่ดี แต่ถ้าเราทำเราก็จะต้องพร้อมที่รับการตอบแทนจากการกระทำนั้น

ลากับจิ้งหรีด

ลาไปตัวหนึ่งกินหญ้าอยู่ที่ชายป่า ได้ยินเสียงจิ้งหรีดร้องเพราะจับใจ อยากจะใคร่ร้องได้บ้าง จึงไปถามจิ้งหรีดว่า “เจ้ากินอะไรจึงได้เสียงเพราะอย่างนี้”

จิ้งหรีดจึงบอกว่า “เรากินน้ำค้าง”

ลาได้ยินดังนั้นก็อดหญ้าอดน้ำตั้งแต่วันนั้นมา ตั้งหน้าตั้งตาเที่ยวเสียน้ำค้างตามใบหญ้าใบไม้ในไม่ช้าก็ตาย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า สิ่งใดที่ผิดวิสัยของตนไปทำเข้าอาจจะให้โทษ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 ใช้น้ำอย่างประหยัด เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือบอกวิธีการใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าด้วยการประหยัดน้ำ

2. เนื้อหา

การประหยัดน้ำ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซักรง สวดมนต์ สงบนิ่งตรวจแยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาถึงการใช้น้ำในชีวิตประจำวัน ว่าลูกเสือใช้น้ำทำอะไรบ้าง (เช่น แปรงฟัน ล้างหน้า อาบน้ำ ตี๋ม ล้างจาน ซักผ้า ทำอาหาร ล้างรถ ล้างมือ ฯลฯ)

2) หมู่ลูกเสือเลือกกิจกรรมการใช้น้ำ หมู่ละ 1 อย่าง ร่วมกันคิดหาวิธีใช้น้ำให้ประหยัดที่สุด แล้วนำเสนอในกองลูกเสือ โดยจัดทำแผนภาพ หรือใช้อุปกรณ์ประกอบตามความคิดของหมู่

3) ลูกเสือรายงานที่ละหมู่จนครบ ผู้กำกับลูกเสือช่วยซักถามเพื่อความเข้าใจ

4) กองลูกเสือโหวตว่าชอบวิธีประหยัดน้ำของหมู่ใดมากที่สุด

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ซักรง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น

5.2 ซักถามความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าด้วยการประหยัดน้ำ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความรับผิดชอบต่อสังคม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 19

เพลง

เพลง น้ำ

น้ำฝนหล่นจากฟากฟ้า ให้ต้นไม้ ในป่า สดชื่นเขียวขจี
สัตว์นานา อาศัยน้ำดำรงชีวิต เป็นหมื่นแสนล้านปี..น้ำยังมีประโยชน์
คนเราทั้งชายและหญิง ในความเป็นจริงก็ใช้น้ำมากมาย
อาบน้ำกิน ชักผ้าก็ได้ รดพืชผัก ดอกไม้ ..เหลือเก็บเอาไว้ ในตุ่มเอย

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ตัดเท่าไรถึงจะพอ

นายชุ่มชื่นมีอาชีพขายฟืน อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเล็กๆแห่งหนึ่งใกล้เชิงเขา ทุกวันเขาจะเก็บกิ่งไม้แห้งจากเชิงเขาเพื่อนำไปขายในตลาด ชาวบ้านซื้อกิ่งไม้ไปทำฟืนสำหรับหุงต้ม ฟืนของนายชุ่มชื่นขายดีขายดีนายชุ่มชื่นได้เงินกลับบ้านมา ก็แบ่งให้ภรรยาไว้ใช้สอยประจำวัน "เอ้า.....เร่เข้ามาเร่เข้ามา ไม่ซื้อไม่หาไม่ว่าอะไร ฟืนนายชื่นเนื้อไม้แห้งสนิทจุดง่ายติดง่ายใช้งานนานกว่าใคร"

วันหนึ่งภรรยาขายชุ่มชื่นพูดกับสามีว่า "เดินเก็บกิ่งไม้แห้งไปขายเมื่อไหร่จะร่ำรวยสักที" นายชุ่มชื่น... "ใช้นั้นสิ ทั้งๆที่ฟืนฉันก็ขายดีขายดี" ภรรยา... "ฉันว่านะ แทนที่จะเก็บกิ่งไม้เปลี่ยนเป็นไปตัดต้นไม้ น่าจะดี"

รุ่งเช้านายชุ่มชื่นจึงออกตัดต้นไม้ที่ขึ้นรอบ ๆ เชิงเขาขณะที่นายชุ่มชื่นกำลังตัดต้นไม้ต้นหนึ่งอยู่ก็มีแม่นกนางเขนตัวหนึ่งบินมาขอร้องไม่ให้ตัดต้นไม้ต้นนั้น ..แต่นายชุ่มชื่นก็ไม่สนใจ แล้วก็ลงมือตัดต้นไม้ต่อไปได้ไม่กี่องใหญ่ก็นำไปขายได้เงินมากกว่าเดิม ฝ่ายภรรยาเมื่อเห็นสามีได้เงินมากขึ้นก็เกิดความโลภจึงยุให้สามีไปตัดต้นไม้ให้หมดทั้งป่านายชุ่มชื่นเห็นด้วย จึงเกณฑ์ญาติพี่น้องมาช่วยกันตัดต้นไม้ แล้วก็พบกับสัตว์ป่าฝูงหนึ่งมาขอร้องไม่ให้ตัดต้นไม้เพราะจะทำลายที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารของสัตว์เหล่านั้น แต่นายชุ่มชื่นก็ไม่สนใจและยังคงตัดต้นไม้ต่อไป ...โค่น โคน โคน ตัด ตัด ตัด ไม้ใหญ่ ไม้เล็ก เรามาตัดกัน!!!

แล้วก็ถึงวันที่ธรรมชาติลงโทษเมื่อป่าไม้เหลือแต่ตอไม่มีต้นไม้คอบโอบอ้อมซบหน้าฝน พอเกิดพายุใหญ่ ลม และฝนก็โหมกระหน่ำ น้ำป่าไหลบ่าพัดพาเอาท่อนซุงที่กองไว้ ทับถมหมู่บ้านจนพังพินาศ เกิดน้ำท่วมใหญ่ ทั้งหมู่บ้านจมอยู่ใต้น้ำ นายชุ่มชื่นและภรรยาต้องไปอาศัยบนหลังคาบ้าน นายชุ่มชื่น ป่นกับภรรยาถึงความผิดพลาดจนก่อให้เกิดความสูญเสียใหญ่หลวง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การไม่รู้จักประมาณตน, ไม่ใช้เหตุผล และขาดคุณธรรม เบียดเบียน และทำลายธรรมชาติ สัตว์ป่า โดยไม่คิดถึงผลกระทบต่อส่วนรวม เป็นคนเห็นแก่ตัว และต้องประสบกับความสูญเสียในที่สุด

ที่มา นิทานเศรษฐกิจพอเพียง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 คติพจน์ลูกเสือสำรอง **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือปฏิบัติตนตามคติพจน์ลูกเสือสำรอง “ทำดีที่สุด”

2. เนื้อหา

การทำดีที่สุด

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 เกม

3.2 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซักรง สวดมนต์ สงบนิ่งตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ลูกเสือขับร้องเพลงคติพจน์ลูกเสือสำรอง

เราลูกเสือสำรอง

เราต้องทำความดี

คติพจน์เรามี

ทำให้ดีที่สุด ทำดีที่สุด

2) หมู่ลูกเสือเล่าประสบการณ์การทำความดี หรือทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ที่เคยทำหรือคิดว่าต้องการทำดี แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและรวบรวมเพื่อนำเสนอในกองลูกเสือ

3) หมู่ลูกเสือนำเสนอประสบการณ์การทำความดี

4) มอบหมายให้ลูกเสือไปทำความดีอย่างต่อเนื่อง ทำดีทุกวันแล้วบันทึกความดีไว้ เพื่อเป็นหลักฐานการทำดีและการเป็นสุภาพบุรุษในอนาคต

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ซักรง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตการจดจำกฎและคติพจน์ลูกเสือ การแสดงบทบาทสมมติ “การทำดี”และความเป็นระเบียบเรียบร้อย

5.2 ตรวจสอบการปฏิบัติตามคำสั่งผู้กำกับลูกเสือ และความดีหรือการกระทำที่ดีจากประสบการณ์ของหมู่ลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 20

เพลง

คติพจน์ลูกเสือสำรอง

เราลูกเสือสำรอง เราต้องทำความดี
คติพจน์เรามี ทำให้ดีที่สุด ทำดีที่สุด

เกม

ไฟฟ้าช็อต

- 1) หม้อลูกเสือเข้าแถวตอนหมู่ (แถวตอนเรียงหนึ่ง) จัดแถว
- 2) ให้ยืนห่างกัน 1 ช่วงแขน
- 3) ผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณเริ่มปฏิบัติ
 - นายหมู่หรือคนหัวแถวหันหลังกลับเอามือไปแตะหัวไหล่ลูกเสือคนที่ 2 แล้วนั่งลง ลูกเสือคนที่ 2 เมื่อถูกแตะก็กลับหลังหัน เอามือไปแตะไหล่ลูกเสือคนที่ 3 แล้วนั่งลง ปฏิบัติไปเรื่อย ๆ จนถึงลูกเสือคนสุดท้าย

การตัดสินใจ ทีมที่ร้อง “โอย” ก่อนเป็นทีมชนะ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ม้ากับสิงห์โต

สิงห์โตแก่ตัวหนึ่งรู้สึกว่สัตว์ต่างๆมีความรวดเร็วว่องไวมาก เกินกำลังที่มันจะจับได้สะดวก เหมือนแต่ก่อนจึงคิดหาอุบายที่จะจับสัตว์อื่นกินโดยง่ายมันแพร่ข่าวออกไปว่ามันได้ไปเล่าเรียนสุดยอดวิชาแพทย์ที่สามารถรักษาการเจ็บป่วยได้ทุกชนิด

แต่ม้ารู้ทันอุบายของสิงห์โต และตั้งใจว่าจะต้องแก้ล่สิงห์โตให้ได้ตั้งนั้นม้าจึงแกล้งทำเป็นปวดที่ขาอย่างรุนแรง เดินโขยกเขยกเข้าไปหาสิงห์โตขอให้สิงห์โตช่วยรักษาอาการเจ็บปวดให้

ฝ่ายสิงห์โตดีใจคิดว่า “ม้านี้คงจะเป็นอาหารมีอวิเศษสุดของเรา” จึงบอกให้ม้ายกขาข้างที่เจ็บขึ้น เพื่อจะได้มองเห็นชัดๆพอสิงห์โตโน้มตัวมาข้างหน้า ม้าจึงยกขาขึ้นและใช้กีบที่แหลมคมโขกหน้าสิงห์โตอย่างแรงแล้ววิ่งอำวนหนีไป พร้อมทั้งส่งเสียงร้องด้วยความยินดีในความสำเร็จและความสามารถในการแก้ล่สิงห์โตได้อย่างงาม

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เราไม่ควรไว้วางใจคนที่ไม่ซื่อต่อเราเป็นนิจ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 13 ทำตามลูกเสือรุ่นพี่
แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 ทำตามลูกเสือรุ่นพี่ เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือปฏิบัติตามกฎลูกเสือสำรอง “ลูกเสือสำรองทำตามลูกเสือรุ่นพี่”

2. เนื้อหา

กฎลูกเสือสำรอง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 แบบฟอร์มการสำรวจสัมภาษณ์ ทำแผนที่ความดี

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่งตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือร้องเพลงกฎลูกเสือสำรอง ทบทวนกฎลูกเสือสำรอง

ไหน ไหน ไหน ไหน เธอว่าเป็นลูกเสือ

ฉันยังไม่เชื่อ

เธอคือลูกเสือสำรอง

ฉันจำกฎได้

ไหนท่องให้ฉันฟังลอง

บอกพี่ได้ไหมน้อง

สำรองกฎว่าอย่างไร

- ให้ลูกเสือร้องเนื้อเพลงที่เป็นกฎลูกเสือสำรอง 2 ข้อ

ลูกเสือสำรอง

ทำตามลูกเสือรุ่นพี่

ลูกเสือสำรอง

ไม่ทำตามใจตนเอง

2) ผู้กำกับลูกเสือสอบถามคำว่า รุ่นพี่ หมายถึงใครบ้าง (นายหมู่ ประธานนักเรียนผู้กำกับลูกเสือพ่อแม่)

3) ลูกเสือสอบถามประวัติความดี ความสามารถของนายหมู่ หัวหน้าชั้น ประธานนักเรียน แล้วจัดทำแผนที่ความดีที่เป็นตัวอย่างให้ปฏิบัติตาม

4) ลูกเสือกำหนดทำความดีตามแบบอย่างของตน หรือขอทำงานร่วมกับรุ่นพี่ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น ทำงานร่วมกับสภานักเรียน ฯลฯ โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำดูแลช่วยเหลือ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตการจดจำกฎและคำปฎิญาณ

5.2 ตรวจสอบสาระเนื้อหาในแผนที่ความดีที่เหมาะสม และกิจกรรมที่ลูกเสือสำรองจะขอทำตามลูกเสือรุ่นพี่และสิ่งที่จะทำตามแบบอย่างของตน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 21

เพลง

รวมหัวใจ

พวกเราลูกเสือไทย (แฮ้) พวกเราลูกเสือไทย
เราลูกเสือไทย รวมหัวใจไมตรี รักกันยิ่งจริงน้ำใจ (ซ้า)
เราลูกเสือไทย รักใคร่กันเถิดเอ๋ย

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ราชสีห์กับหนู

ราชสีห์ตัวหนึ่งรู้สึกง่วงจึงล้มตัวลงนอนพักผ่อนได้ร่มเงาไม้ในขณะที่กำลังเคลิ้มหลับนั้นก็ต้องสะดุ้งตื่นขึ้น มันรำคาญด้วย ความโกรธเพราะหนูตัวหนึ่งขึ้นไปวิ่งเล่นบนหลัง ราชสีห์จึงยกอุ้งเท้าขึ้นตะปบไว้ได้และจะฆ่ามันเสีย เจ้าหนูสัตว์น้อยๆพูดขอร้อง ราชสีห์ว่า " ท่านราชสีห์โปรดอย่าฆ่าข้าพเจ้าเลย สัตว์ที่สูงศักดิ์ดังท่านไม่เหมาะที่จะมาฆ่าสัตว์ต่ำต้อยเช่นข้าพเจ้า " ราชสีห์ได้ฟัง ดังนั้นจึงปล่อยหนูไปต่อมาไม่นานนัก ราชสีห์ออกล่าเหยื่อ ไปติดบ่วงของนายพรานจึงร้องด้วยเสียงอันดังเมื่อหนูได้ยินจึงได้ มาช่วยเหลือ หนูกล่าวว่า " อย่างกลัวไปเลยข้าพเจ้าเป็นเพื่อนของท่าน " ว่าแล้วก็เข้าแตะบ่วงจนขาด ราชสีห์ได้เป็นอิสระ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ไม่มีใครในโลกที่จะยิ่งใหญ่และสำคัญมากจนไม่ต้องการความช่วยเหลือจากคนที่ด้อยกว่าและไม่มีความสำคัญ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 ไม่ทำตามใจตนเอง **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือบอกผลเสียของการแกล้งและหยอกล้อกันจนเกินขอบเขต

2. เนื้อหา

การแกล้งและหยอกล้อกันในกลุ่มเพื่อนอย่างสนุกสนาน ไม่เกิดความรู้สึกทางลบ ถือเป็นเรื่องปกติ แต่การแกล้งกันที่เกินขอบเขต จนเกิดผลเสียต่อผู้อื่น จัดเป็นความรุนแรงอย่างหนึ่ง และเป็น การไม่เคารพในสิทธิของผู้อื่น ก่อให้เกิดผลเสียต่อทั้งผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ และยังเป็นจุดเชื่อมโยง ไปสู่การใช้ความรุนแรงที่มากขึ้นเป็นลำดับ ความตระหนักในเรื่องนี้จะช่วยลดปัญหาความรุนแรงได้

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซัทธิง สวดมนต์ สงบนิ่งตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้กำกับลูกเสือชวนคิดชวนคุย “ใครเคยถูกแกล้งบ้างยกมือขึ้น...”
- 2) ขออาสาสมัครคนที่เคยถูกแกล้งเล่าให้เพื่อนฟังทีละคนจนครบ 4-5 คน

โดยผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถาม

- ถูกแกล้งอย่างไร / มีความรู้สึกอย่างไร / ทำอย่างไรบ้างเมื่อถูกแกล้ง
 - ทำไปแล้วเกิดผลอะไรตามมาบ้าง / อยากบอกอะไรกับคนที่มาแกล้งบ้าง
- 3) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถาม ถามลูกเสือในกอง
- ลูกเสือคิดว่าคนที่แกล้งคนอื่น เขาทำเพราะอะไร
 - คนที่ถูกแกล้งจะเป็นอย่างไรบ้าง เขารู้สึกอย่างไร
 - การแกล้งกันไปมามีผลตามมาอย่างไรบ้าง (ทะเลาะ โกรธ ตีกัน ไม่มีเพื่อน)

- 4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือช่วยกันสรุปว่า ควรเล่นกับเพื่อนอย่างไร จึงจะไม่เกิดปัญหา

ตามมา

(ข้อคิด เวลาเล่นกับเพื่อนต้องระวังไม่ทำในสิ่งที่เพื่อนไม่ชอบและสิ่งที่ทำให้เกิดการทะเลาะหรือโกรธกัน เพราะการแกล้งการเล่นหยอกล้อเกินขอบเขตทำให้เพื่อนเป็นทุกข์ อารมณ์ไม่ดี โกรธเคืองและอาจทำความรุนแรงตอบโต้ได้ ซึ่งส่งผลให้ทะเลาะเบาะแว้งผิดใจกันระหว่างเพื่อน)

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมายตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ซึกซง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตความรู้สึกของลูกเสือเมื่อได้รับรู้ความรู้สึกของเพื่อน และสังเกตความคิดของลูกเสือต่อวิธีการเล่นกับเพื่อนที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหา

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ เข้าใจตนเอง เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น การจัดการอารมณ์

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 22

เพลง

ซำงน้อย

ซำงน้อย ในป่าพงไพร เทียวเกเรไป เลยโดนเสือไล่กัด
ซำงตัวใหญ่ ริงไม่ค้อยถนัด(ซำ) เลยโดนเสือกัดกลับบ้านซาเป โดนเสือกัดกลับบ้านซาเป

เรื่องที่เป็นประโยชน์

นกนางแอ่นกับเพื่อนนกทั้งหลาย

นกนางแอ่นตัวหนึ่งมองเห็นชาวไร่ที่กำลังหว่านเมล็ดฝ้าย จึงเรียกเพื่อนนกตัวอื่นมาพร้อมกัน แล้วบอกกับเพื่อนนกทั้งหลายว่า “ฝ้ายเป็นตัวยุใช้สำหรับทำร่างแห ตาข่ายและกับดักสัตว์ ดังนั้นพวกเราจึงควรช่วยกันฉีกกินเมล็ดฝ้ายเพื่อทำลายเสียให้หมด”

ถึงแม้ว่านกทั้งหลายจะได้ยินคำพูดของนกนางแอ่น แต่พวกนกเหล่านั้นก็ไม่สนใจ ไม่มีใครทำตามเมื่อถึงเวลาที่เมล็ดฝ้ายงอก นกนางแอ่นก็เดือนบรрдานกทั้งหลายให้ระวังตัวอีกว่า มันยังไม่สายที่จะหลีกเลียงความเดือดร้อนถ้าพวกเราจะหนีไปอยู่ในที่ที่ปลอดภัย แต่นกเหล่านั้นก็ยังคงทำเป็นไม่รู้เรื่องอยู่นั่นเอง

ดังนั้นนกนางแอ่นจึงออกไปจากป่าเพื่อไปอยู่ในเมืองฝ้ายได้เติบโตและแข็งแรงผลิดอกออกผล ต่อจากนั้นนกนางแอ่นก็เห็นนกตัวอื่นๆ ถูกจับด้วยตาข่ายที่ทอจากฝ้ายซึ่งมันเคยเดือนแล้วเดี๋ยวนี้พวกนกเหล่านั้นได้รับบทเรียนแต่มันก็สายเกินไปเสียแล้ว

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนฉลาดสามารถรู้ถึงเหตุล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นแต่คนโง่จะไม่เชื่อจนกว่าความวิบัติจะเกิดขึ้นจนป้องกันไม่ได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 คู่กันฉันท์เพื่อน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือเกิดความตระหนักในการสื่อสารที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้

2. เนื้อหา

การพูดคุยที่จะทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันจะต้องมีความชัดเจนในข้อความที่พูดคุย และมีการซักถามกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟังสามารถตรวจสอบความเข้าใจกันได้

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ให้นักเสือเข้าแถวตอนตามหมู่ ห่วงกันคนละ 1 ก้าว

2) ผู้กำกับลูกเสือบอกกติกาการแข่งขันว่ามี 2 รอบ รอบแรก ให้นักเสือแต่ละหมู่กระซิบบอกข้อความต่อ ๆ กัน จนถึงคนสุดท้าย โดยฟังสิ่งที่เพื่อนกระซิบโดยไม่ต้องถามและบอกต่อเพื่อนคนถัดไป หมู่ใดเสร็จก่อนให้ยกมือขึ้น

3) ผู้กำกับลูกเสือกระซิบบอกข้อความข้างหูหัวแถวคนละ 1 ข้อความ (เช่น กินข้าวกับน้ำพริก ปลาหู / ปลาอย่างและผักลวกราดกะทิ / ไปดูหนังเรื่องสามเกลอผจญจรเข้ / มะละกอหวานกิโละสามสิบบาท/ ตาอินกะตานาหาปลาไม่ได้เลย เป็นต้น)

4) ตรวจสอบ โดยให้คนสุดท้ายพูดประโยคที่ได้ยิน และผู้กำกับลูกเสือเฉลย

5) ผู้กำกับลูกเสือถามความรู้สึกลูกเสือที่เป็นผู้รับฟังโดยไม่ได้ถามข้อสงสัย และถามว่าจะสื่อสารอย่างไรจึงจะเข้าใจตรงกัน

6) ผู้กำกับลูกเสือบอกกติกาการแข่งขันรอบที่สองว่า ให้ฟังโดยถามข้อสงสัยได้ โดยผู้กำกับลูกเสือเปลี่ยนประโยคกระซิบบอกใหม่ เช่น แม่ไปตลาดไปซื้อกระดาษซื้อหวีซื้อยาสาวสวยใส่เสื้อสีแดงขาดหวีขาดยา เดินทางไปเห็นอพบเสือเหมือนเสือเหมือนคน

7) ตรวจสอบ โดยให้คนสุดท้ายพูดประโยคที่ได้ยิน และผู้กำกับลูกเสือเฉลย

8) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถามว่า ทำไมรอบแรกจึงเป็นเช่นนั้น และทำไมรอบที่สองจึงบอกได้

ถูกต้อง

9) ผู้กำกับลูกเสือสรุปว่าในการพูดคุยกันต้องใช้คำพูดที่ชัดเจนและซักถามกันได้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง

10) ให้ลูกเสือช่วยกันยกตัวอย่างเหตุการณ์จริงในชีวิตที่เคยเข้าใจผิดจากการสื่อสาร เพื่อเตือนให้ระมัดระวังในการใช้คำพูดไม่ให้เกิดข้อขัดแย้ง

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความตั้งใจในการร่วมกิจกรรม

5.2 ตรวจสอบโดยการซักถามและเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้สะท้อนความคิดความเชื่อของตนเองเกี่ยวกับความสำคัญของการพูดสื่อสาร

6. องค์กรประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ เข้าใจตนเอง เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 23

เพลง

สวัสดีเธอจ้า

สวัสดีเธอจ้า เรามาพบกัน เธอกับฉันพบกันสวัสดี

เกม

ทำตามสั่ง

วิธีเล่น

ถ้าผู้กำกับลูกเสือสั่งลูกเสือว่า “นั่ง” ให้ลูกเสือลุกขึ้นยืน

ถ้าผู้กำกับลูกเสือสั่งลูกเสือว่า “ยืน” ให้ลูกเสือนั่งลง

ถ้าผู้กำกับลูกเสือสั่งลูกเสือว่า “พ่าย” ให้ลูกเสือโยกตัวไปมา

ถ้าผู้กำกับลูกเสือสั่งลูกเสือว่า “น้ำไหล” ให้ลูกเสือนิ่ง ๆ

กติกา

หมู่ใดมีสมาชิกลูกเสือไม่ทำตามสั่งให้นั่งลงถือว่าแพ้คัดออก

เรื่องที่เป็นประโยชน์

งูน้ำ

มีเรื่องเล่าลือกันต่อ ๆ กันมาว่า แต่เดิมงูน้ำเป็นงูชนิดเดียวที่มีพิษและมีพิษร้ายแรงมากเพียงแค่ว่าใครเข้าเจ้าของรอยเท้านั้นก็ถึงแก่ความตายได้

อยู่มาวันหนึ่งงูน้ำได้กัดชายคนหนึ่งซึ่งมีชื่อว่า "อ้ายไม่ตาย" หลังจากนายอ้ายไม่ตายถูกงูน้ำกัดตายแล้วชาวบ้านก็ลือกันว่า "งูน้ำกัดนายอ้ายไม่ตายเสียแล้ว" บางก็พูดว่า "งูน้ำกัดนายอ้ายไม่ตายแล้ว" เมื่องูน้ำรู้ข่าวนี้ก็เสียใจและเจ็บใจตัวเองว่าพิษร้ายของตนเองเสื่อมถึงที่สุดแล้วเพราะแต่ก่อนเพียงกัดแค่รอยเท้าใครผู้นั้นก็ตายแล้ว แต่คราวนี้กัดถูกเท้าจริง ๆ กลับไม่ตาย งูน้ำน้อยใจมากจึงไปสำรวจพิษทั้งหมดทั้งไปพิษที่สำรวจออกมานั้นไปติดอยู่ที่ต้นรังทั้งข้างรังทั้งใก้ หมามุ่ยพวกงูชนิดอื่นๆพากันไปอมพิษนั้นไว้ งูที่ไปถึงก่อนก็ได้แก่ งูจงอาง งูเห่างูกะปะ เป็นต้นพวกนี้จึงมีพิษร้ายแรง ส่วนงูและสัตว์อื่นๆ ที่ไปทีหลังจะได้พิษลดน้อยลงเรื่อยๆ เช่น งูเขียว ตะขาบ ส่วนต้นรังทั้งข้าง รังทั้งใก้ หมามุ่ยก็มีพิษเหลืออยู่บ้างใครไปถูกก็โดนพิษดังที่เป็นอยู่ตราบเท่าทุกวันนี้ในปัจจุบันงูน้ำจึงไม่มีพิษร้ายแรง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การได้ยินคำร่ำลือต่างๆ จะต้องคิดไตร่ตรองให้รอบคอบไม่คิดตัดสินใจอะไรด้วยความรีบร้อน เพราะการกระทำบางอย่างเมื่อผิดพลาดไปแล้วไม่มีโอกาสแก้ไขได้อีก

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 การควบคุมอารมณ์ **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถควบคุมอารมณ์โกรธของตนเองได้

2. เนื้อหา

การฝึกควบคุมอารมณ์โกรธ เพื่อการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง, เกม

3.2 ใบความรู้ เรื่อง ขั้นตอนการควบคุมอารมณ์โกรธ

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) หมู่ลูกเสือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เกี่ยวกับความโกรธ โดยให้สมาชิกเล่าเรื่องที่ตนเองเคยโกรธ โกรธเรื่องอะไร เมื่อโกรธแล้วทำอย่างไร และผลสุดท้ายเกิดอะไรขึ้น หลังแลกเปลี่ยนให้เลือกมา 1 เรื่อง เพื่อเป็นตัวแทนมาเล่าในกองลูกเสือ

(2) ตัวแทนหมู่เล่าเรื่องของแต่ละหมู่ จนครบ

(3) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถาม จากเรื่องที่ลูกเสือเล่า

- ข้อดีของการโกรธ มีอะไรบ้าง

- ข้อเสียของการโกรธมีอะไรบ้าง

- เราควรที่จะควบคุมอารมณ์โกรธหรือไม่ เพราะอะไร

(4) ผู้กำกับลูกเสือสรุปข้อคิดที่ได้ และนัดหมายเตรียมตัวเพื่อฝึกการควบคุมอารมณ์โกรธในครั้งต่อไป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซัทรง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือสาธิต และให้ลูกเสือฝึกปฏิบัติการควบคุมอารมณ์โกรธ 2 ขั้นตอน
ขั้นตอนที่ 1 ตั้งสติและควบคุมอารมณ์โกรธ
ขั้นตอนที่ 2 บอกความรู้สึกและความต้องการด้วยท่าที่สงบไม่ก้าวร้าว
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปขั้นตอนการควบคุมอารมณ์โกรธ และแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมที่ช่วยผ่อนคลายอารมณ์โกรธ
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้ และการนำไปใช้
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ซัทรง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตความสนใจ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และความเข้าใจในขั้นตอนการควบคุมอารมณ์โกรธ

6. องค์กรประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การควบคุมอารมณ์ การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 24

เพลง

หัวเราะพร้อมกัน

ลูกเสือ เยาวชน ชายหญิง อารมณ์ ดีจริง ยิ้มแย้ม ชื่นบาน

จับมือกัน หัวเราะ ดังกังวาน อารมณ์ดีกันทั้งวัน..

หัวเราะพร้อมกันทันที.....ฮา..ฮา..ฮา..ฮา..

เมื่อลูกเสือร้องได้ เราก็อธิบายวิธีเล่น ให้ลูกเสือแต่ละกลุ่มคิดเสียงหัวเราะด้วยกัน เราชั่งเพลง

สลับกับหัวเราะ วิทยากรชี้ให้ลูกเสือหัวเราะพร้อมกันเป็นกลุ่ม เป็นหมู่ สลับการร้องเพลง เอา

เสียงหัวเราะมาแทนฮา..ฮา..ฮา..ฮา.....ในเพลง

เกม

ถ้าจะ

วิธีเล่น

ให้ลูกเสื่อแต่ละหมู่ ร่วมกันคิดหาคำประโยคที่มีคำว่า “ ถ้า จะ ”
เช่น ถ้าทุกคนบินได้ จะเกิดอะไรขึ้น

หมู่ใดคิดได้ก่อนให้ยกมือขึ้น แล้วตั้งประโยค “ถ้า.... จะ ...” แต่ละหมู่ประโยคต้องไม่ซ้ำกัน
กติกา หมู่ใดคิดช้าและถูกหมู่อื่นแซงไปก่อนถือว่าแพ้คัดออก

ใบความรู้

ขั้นตอนการควบคุมอารมณ์โกรธ

ในแต่ละขณะคนเราจะมีอารมณ์ได้แบบเดียว ดังนั้นถ้าเรานำอารมณ์ที่สงบมาแทนที่อารมณ์โกรธได้ ความโกรธก็จะเบาบางลง

ขั้นตอนการควบคุมอารมณ์โกรธ มี 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ตั้งสติและควบคุมอารมณ์โกรธ วิธีที่ทำได้ง่าย ได้แก่

1.1 หายใจเข้าออกยาว ๆ มีวิธีฝึกดังนี้

1) สูดลมหายใจเข้าลึก ๆ ช้า ๆ พร้อมกับนับ 1 – 2 - 3 – 4 ในใจ

2) กลั้นหายใจ 1 วินาที

3) ค่อย ๆ หายใจออกยาว ๆ ช้า ๆ พร้อมกับนับ 1 – 2 - 3 – 4 ในใจ

1.2 นับเลขเบรคอารมณ์ โดยนับเลขในใจช้า ๆ 1.....2.....3.....4.....5.....6.....

1.3 นั่งตัวตรง หลับตา หายใจเข้าทางจมูก หายใจออกทางปากอย่างช้า ๆ

ขั้นตอนที่ 2 บอกความรู้สึก และความต้องการด้วยท่าที่สงบ ไม่ก้าวร้าว เช่น กรณีโกรธเพราะถูกเพื่อนแกล้ง

- เราไม่สนุกด้วยเลย เลิกแกล้งเราได้ไหม
- เราไม่ชอบการเล่นแรง ๆ แบบนี้ เราไม่เล่นแล้วนะ (แล้วเดินออกจากเหตุการณ์)

เรื่องที่เป็นประโยชน์

สุนัขจึงจอกกับอีกา

สุนัขจอกตัวหนึ่ง เห็นอีกาคาบชิ้นเนื้ออยู่บนต้นไม้มันต้องการเนื้อชิ้นนั้น เจ้าสุนัขจอกที่ฉลาดแกมโกง จึงกล่าวขยออีกา ว่า "เจ้าช่างสวยอะไรเช่นนี้ จะดูขนกก็สวยงามกว่าใครๆ ยังไม่เคยพบใครขนสวยอย่างนี้มาก่อนเลย รูปร่างก็ระหง สวยสง่า น่าเลี้ยงหรือก็จะแสนไพเราะจับใจ " อีกาดีใจที่ได้ฟังคำพูดขยอดังนั้นจึงกระโดดไปมาด้วยความตื่นเต้นบนกิ่งไม้และต้องการพิสูจน์ตัวเองว่ามีเสียงไพเราะจริง หรือไม่จึงอ้าปากส่งเสียงร้องเพลงทันใดนั้นชิ้นเนื้อก็ตกลงมาที่สุนัขจอกซึ่งตรงเข้าตะครุบและขย้ากินทันทีด้วยความปลาบปลี้มกับ สมองอันชาญฉลาดของมัน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ในโลกนี้มีน้อยคนนัก ที่ไม่สามารถเอาชนะการประจบขยอได้

แดนกับรังผึ้ง

แดนฝูงหนึ่งกับผึ้งฝูงหนึ่งกำลังทะเลาะกันอ้ออิงว่า ใครเป็นเป็นเจ้าของรังผึ้งรังหนึ่งที่อยู่บนกิ่งไม้ใหญ่ต่อตัวหนึ่งบินผ่านมาพอดีจึงถูกเชิญให้เข้ามาตัดสิน ตัวต่อถามผึ้ง ๆ ก็บอกว่ามันน่าจะเป็นเจ้าของมากกว่า พอถามแดน ๆ ก็ว่า น่าจะเป็นพวกมันต่างหาก ถกเถียงกันอยู่หลายวันก็หาข้อยุติไม่ได้ ในที่สุดตัวต่อก็ให้หาผู้รู้เห็นมาเป็นพยาน เริ่มที่ฝูงมด แล้วก็ปลวก แล้วก็ผีเสื้อ ผึ้งเจ้าปัญญาตัวหนึ่งอดรนทนไม่ไหวจึงพูดขึ้นว่า "เอาอย่างนี้ไม่ดีกว่าหรือ ก่อนที่เราจะถกเถียงกันจนกระทั่งน้ำผึ้งเน่าเสียไปหมด ให้พวกนี้ทำรังของมันและพวกแดนก็ทำรังของมัน จะได้เห็นเสียที่ว่าใครกันที่ทำรังได้เหมือนอย่างนี้"

พวกแดนบนพึมพำแบบนี้พวกตนเห็นจะไม่ไหวแล้ว จึงพากันหนีไป ดังนั้น ตัวต่อจึงตัดสินว่า ผึ้งควรที่จะเป็นเจ้าของรังผึ้งนั้น

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผลงานย่อมชี้คุณค่าของคนที่ทำ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 25 กำจัดยุ่งลาย

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือมีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม
- 1.2 ลูกเสือสามารถสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ยุ่งลายและกำจัดได้

2. เนื้อหา

สำรวจและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุ่งลาย

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ทรายอะเบท ฤงมือ/ฤงพลาสติก
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจแยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือสำรวจแหล่งแหล่งเพาะพันธุ์ยุ่งลายในบริเวณโรงเรียน และทำใบงานการสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ยุ่งลาย
 - 2) กองลูกเสือร่วมกันกำจัดลูกน้ำยุ่งลายและแหล่งเพาะพันธุ์ยุ่งลาย โดยการคว่ำกะลา น้ำขัง การใช้ทรายอะเบท
 - 3) กองลูกเสือวางแผนให้ความรู้กับเพื่อน ๆ น้อง ๆ และบุคคลอื่นเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออกโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น เสียงตามสาย ดัดป้ายประกาศข่าว เติมนรณรงค์ในชุมชน และการเฝ้าระวังตลอดปีการศึกษา เพื่อดำเนินการต่อไป
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตการทำงาน ความสามัคคี และจิตอาสา
- 5.2 ตรวจสอบการสะท้อนจิตสำนึก และจิตอาสาทำงานเพื่อสังคม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 25

เพลง

ฉันเกลียดตุง

ฉันเกลียด ตุงเกลียดตุงสู้ดี	เพลงน้อยกั๊ดเราทุกที
ขาแข้งจำแดงแล้วสิ	ดูซิ ดูซิ บินมากันใหญ่
บินมา บินมา บินมา	บินถลา ไกลไกล
ไล่ไป บินมา ไล่ไป บินมา	แหม! ช่างน่ารำคาญ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

งูกับตะไคร่เหล็ก

งูตัวหนึ่งเลื้อยเข้าไปในโรงงานของช่างเหล็กได้พบกับตะไคร่เหล็กเข้ามันคิดว่าเป็นสิ่งแปลกประหลาดมันจึงเริ่มลองเลียตะไคร่เหล็กนั้น ยิ่งเลียมากเท่าไรเลือดก็ออกมาจากลิ้นของมันมากขึ้นเท่านั้น มันเชื่ออย่างโง่เขลาว่ามันสามารถทำให้ตะไคร่เหล็กเลือดออกได้และคิดว่ามันได้เปรียบแล้วมันก็เลียต่อไปอีกเรื่อย ๆ จนมันไม่สามารถทำต่อได้อีกแล้ว มันจึงกัดตะไคร่เหล็ก แต่ตะไคร่เหล็กกลับแข็งแรงเกินกว่าฟันของมันจะทำอะไรได้ ไม่ซ้ำมันจึงเลิกล้มความตั้งใจและเลื้อยจากไป

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การทำร้ายผู้อื่นด้วยความโกรธ เป็นความบ้าระห่ำ และเป็นผลร้ายต่อผู้กระทำอย่างมาก

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 26 โรงเรียนของฉัน

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือรักและหวงแหนสาธารณสมบัติในโรงเรียน

2. เนื้อหา

2.1 ลูกเสือสำรวจโต๊ะเก้าอี้และฝาผนังในห้องเรียนของตนเองที่มีรอยขีดข่วน รอยปากกาแล้ววางแผนช่วยกันทำความสะอาด

2.2 การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ทุกห้องเรียนใช้โต๊ะเก้าอี้ด้วยความระมัดระวังไม่ทำสกปรกและทะเลาะเวลาซำรุดหักพังต้องแจ้งครูหรือนักการภารโรงทันที

2.3 การทำความสะอาดโต๊ะ เก้าอี้ พื้น และฝาผนังในห้องเรียน

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 แบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลการสำรวจ อุปกรณ์การทำความสะอาด

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ซัทซิง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่สำรวจ โต๊ะ เก้าอี้ พื้นและผนังในห้องเรียนของตนเองที่มีรอยขีดข่วน รอยปากกา เขียนลงแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลสำรวจ และนำมารายงานในกองลูกเสือ

(2) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาถึงความรู้สึกของลูกเสือในสิ่งที่ได้พบเห็นจากการสำรวจ และแนะนำวิธีการทำความสะอาดบางวิธี เช่น การทำความสะอาดคราบสีเมจิ

(3) ร่วมกันวางแผนทำความสะอาดสิ่งที่สำรวจของแต่ละหมู่ และมอบหมายให้ลูกเสือจัดเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาดมาทำความสะอาดในคาบต่อไป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ซัทซิง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ลูกเสือแต่ละหมู่ทำความสะอาดโต๊ะ เก้าอี้ พื้นและผนังในห้องเรียน ตามที่ได้วางแผนไว้
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือถามความรู้สึกของลูกเสือที่ช่วยกันทำให้ห้องเรียนสะอาดสวยงาม
 - (3) ลูกเสือร่วมกันวางแผนรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ทุกห้องเรียนใช้โต๊ะ เก้าอี้ พื้นและผนังในห้องเรียนด้วยความระมัดระวังไม่ทำสกปรกเลอะเทอะและเมื่อพบเห็นของชำรุดหักพังควรแจ้งครูหรือนักการภารโรงทันที (เช่น การเขียนข้อความ เขียนแผ่นป้าย คำขวัญ เชิญชวนให้รักษาความสะอาดดีในบริเวณโรงเรียนที่เหมาะสม ถ้าเวลาไม่พอ อาจให้มาติดป้ายไว้ด้วยก็ได้)
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
 - 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกต
 - กระบวนการทำงานตอนที่รับมอบหมายของหมู่ลูกเสือสำรอง
 - กระบวนการวางแผนของหมู่ลูกเสือสำรอง
 - ผลงานของลูกเสือที่ประสบความสำเร็จและภาคภูมิใจ
- 5.2 ตรวจสอบ
 - ความคิดเห็น ความรู้สึกและเจตคติของลูกเสือจากการสนทนาสะท้อนความรู้สึกและการทำความสะอาด และการรณรงค์ประชาสัมพันธ์

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบต่อสังคม และทักษะการสื่อสาร

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 26

เพลง

ในหมู่ลูกเสือ

ในหมู่ลูกเสือ	เมื่อเราร่วมอยู่
ต่างคนต่างรู้	กันดีว่าหน้าที่ทุกอย่าง
ต่างช่วยกันทำ	ทำไม่เว้นว่าง
งานทุกอย่าง งานทุกอย่าง	จะเสร็จโดยง่ายหาย

เกม

ทำไม อย่างไร

วิธีเล่น ให้หมู่ลูกเสือคิดตั้งคำถามที่ถามว่า “ทำไม” “อย่างไร” “อะไร”

เช่น ก้อนอิฐทำมาจากอะไร? , ถ้าเมืองไทยมีแต่ฤดูหนาวจะเป็นอย่างไร? , ทำไมลัทธิจึงกลม?

กติกา หมู่ลูกเสือช่วยกันคิดตั้งคำถามแปลก ๆ มาให้มากที่สุดในเวลา 5 นาที หมู่ใดตั้งคำถามได้มากที่สุด เหมาะสมที่สุด เป็นผู้ชนะ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

แมวกับสุนัขจิ้งจอก

แมวและสุนัขจิ้งจอกเป็นเพื่อนกัน สัตว์ทั้งคู่กำลังเดินทางไกลเพื่อแสวงบุญ เมื่อทั้งคู่เกิดความเบื่อหน่ายก็ถอดรถพัดเหวี่ยง ขู่ว่ารามเข้าไล่กัดล้อเล่นกัน เมื่อเหนื่อยก็นั่งพักและพูดคุยถึงแผนการในอนาคต ตกกลางคืนทั้งคู่ก็หลับสบาย เพราะตอนกลางวันเหน็ดเหนื่อยกันมา

วันหนึ่งสุนัขจิ้งจอกพูดขึ้นว่า “เธอจะฉลาดนักหรือ แต่ฉันคิดว่า ฉันฉลาดกว่าเธอเพราะฉันมีความสามารถมากมายเลย”

แมวตอบว่า “ถึงฉันจะเก่งอยู่เพียงอย่างเดียว แต่ก็คิดว่าความเก่งของฉันมีค่ามากกว่าความสามารถเล็ก ๆ น้อย ๆ ของเธอ ตั้งพันอย่างเสียอีก”

ทั้งคู่ตรงเข้าต่อสู้กันอีกเพื่อที่จะได้รู้ว่าใครเก่งกว่าใคร ยังไม่ทันไร สุนัขล่าสัตว์ฝูงหนึ่งก็ห้อมล้อมกันทั้งคู่ไว้

“เอาล่ะ คงจะถึงเวลาแล้วระมังที่จะรู้ว่าใครเก่งกว่าใคร” แมวพูดแล้วก็ปีนขึ้นต้นไม้ “ความสามารถเพียงอย่างเดียวของฉันก็คือ ฉันปีนต้นไม้ได้คล่อง”

สุนัขจิ้งจอกได้แต่เดินวนอยู่รอบ ๆ ต้นไม้ นั่นมันมุดเข้าไปในโพรงใต้ต้นไม้ แต่ไม่มีโพรงไหนที่ปลอดภัยพอ ฝูงสุนัขล่าสัตว์ บีบวงล้อมแคบเข้ามาทุกที ๆ สุนัขจิ้งจอกจะปีนต้นไม้ได้อย่างไร แมวบ้างก็ปีนไม่ได้ มันพยายามกระโจนสูง ๆ เพื่อที่จะบินอย่างนกแต่ก็บินไม่ได้ ในที่สุดมันก็ถูกฝูงสุนัขล่าสัตว์รุมกัดตาย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อันความรู้แม้จะรู้กระจ่างเพียงอย่างเดียว แต่ให้เชี่ยวชาญเกิดจะเกิดผล

ชายหัวล้านกับแมลงวัน

ในวันที่แสนร้อนระอุวันหนึ่งในฤดูร้อนมีชายหัวล้านคนหนึ่งนั่งพักเหนื่อยหลังจากทำงานเสร็จ ไม่นานก็มีแมลงวันตัวหนึ่งบินมาตอมที่หัวล้านของเขาและคอยกวนเขาครั้งแล้วครั้งเล่าชายคนนี้เลี้ยงจะตบไปที่ศัตรูตัวน้อยของเขาแต่แล้วก็พลาด กลับตีโดนศีรษะของตัวเองแทน แมลงวันยังบินเข้ามากวนเขาอีก แต่คราวนี้เขารู้ทันและกล่าวว่า “เรามีแต่จะทำร้ายตัวเองถ้ามัวจดจ่อกับศัตรูที่ชั่วร้าย”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อย่าเสียเวลากับเรื่องไร้สาระ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 14 ประเมินผล

แผนการจัดกิจกรรมที่ 27 การประเมินผล

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจผ่าน ไม่ผ่านกิจกรรม
- 1.2 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตที่ลูกเสือได้รับการพัฒนา
- 1.3 เตรียมความพร้อมรับการประเมินตามวิธีการของผู้กำกับกองลูกเสือ

2. เนื้อหา

- 2.1 เกณฑ์การตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
- 2.2 การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิต

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 Flow Chart การประเมินเพื่อตัดสินผลการเลื่อนชั้นของลูกเสือและจบการศึกษา
- 3.2 การประเมินทักษะชีวิตของลูกเสือรายบุคคลหรือรายหมู่ลูกเสือ
- 3.3 ใบความรู้

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดเพื่อตัดสินการจบการศึกษา
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายถึงพฤติกรรมของลูกเสือที่ได้รับการเสริมสร้างทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมลูกเสือ
- 4.3 ลูกเสือประเมินความพร้อมของตนเองเพื่อรับการประเมินและวางแผนพัฒนาตนเองในส่วนที่ไม่มั่นใจ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือกำหนดข้อตกลงร่วมกันถึงช่วงเวลาการประเมิน
- 4.5 ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายและดำเนินการประเมิน

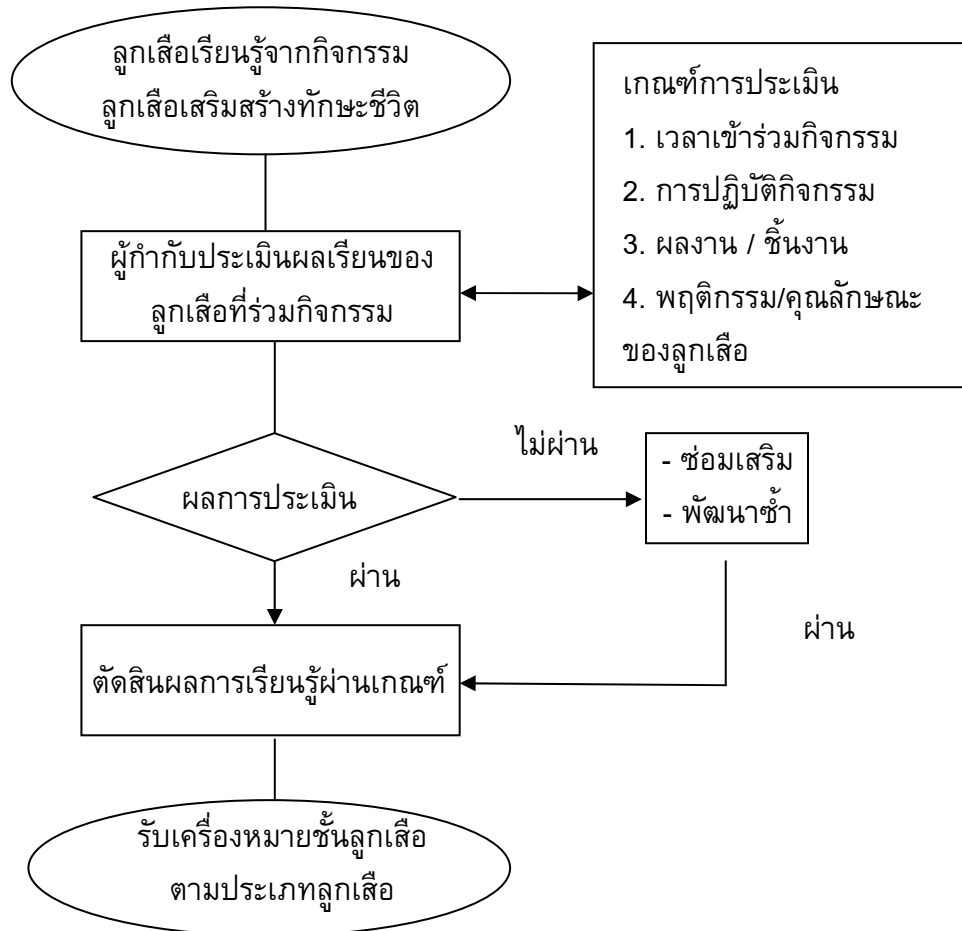
5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากผลการประเมินตนเองของลูกเสือ
- 5.2 สังเกตความมั่นใจและการยืนยันความพร้อมของลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 27

1. การประเมินผลตามเกณฑ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

Flow Chartกระบวนการประเมินผลลูกเสือ

แบบประเมินตนเองของลูกเสือ

ชื่อ ประเภทลูกเสือ..... ชั้น.....

ที่	รายการที่รับการประเมิน	เกณฑ์ที่ สถานศึกษา กำหนด	การประเมินตนเอง		ข้อคิดเห็น การพัฒนา
			ครบ/ ผ่าน	ไม่ครบ/ ไม่ผ่าน	
1	1. เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 1.1 ร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม 1.2 ร่วมกิจกรรมวันสำคัญ - วันสถาปนาลูกเสือ - วันถวายราชสดุดี - วันพ่อแห่งชาติ - วันแม่แห่งชาติ - วันต้านยาเสพติด - กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อื่นๆ - กิจกรรมวัฒนธรรม/ ประเพณี 1.3 เดินทางไกล/ อยู่ค่ายพักแรม	30 ชั่วโมง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 2 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี			
2	2. มีผลงาน/ ชิ้นงานจากการเรียนรู้ กิจกรรมลูกเสือ 2.1 ผลงานการบริการ 2.2 ชิ้นงาน/ งานที่คิดสร้างสรรค์ 2.3 อื่นๆ เช่น รายงานฯ	1 รายการ/ ปี 1 รายการ/ ปี 1 รายการ/ ปี			
3	3. มีความพร้อมเข้ารับการทดสอบเพื่อ รับเครื่องหมายวิชาพิเศษตามประเภท ของลูกเสือ 3.1..... 3.2..... 3.3..... 3.4..... 3.5.....				
ผ่านและพร้อม					

สรุป ฉันมั่นใจว่าผ่าน ฉันมีความพร้อมให้ประเมิน ฉันยังไม่พร้อม

สรุปผลการประเมินตนเอง

1. กรณีลูกเสือสำรอง (ให้เลือกภาพต่อไปนี้แทนการยืนยันการประเมินตนเอง)

มั่นใจมากที่ได้รับ
เครื่องหมาย
วิชาพิเศษ

พร้อมแล้ว

ไม่แน่ใจ

ต้องขอความ
ช่วยเหลือจาก
ผู้กำกับ

งุนงง
ไม่เข้าใจ

2. กรณีลูกเสือสามัญ-สามัญรุ่นใหญ่

- มั่นใจมาก พร้อมรับการประเมินเครื่องหมายวิชาพิเศษ
- พร้อมรับการประเมิน
- ยังต้องพัฒนา/ ซ่อมเสริมบางเรื่อง
- ต้องการความช่วยเหลือจากผู้กำกับลูกเสือ

แบบประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตของลูกเสือสำหรับผู้กำกับลูกเสือ

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบทำแบบประเมินทุกข้อโดยแต่ละข้อให้ทำเครื่องหมาย/ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

2.1 พฤติกรรมลูกเสือสำรองที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือมีทักษะในการสังเกตและจดจำ		
2. ลูกเสือสามารถฟังตนเองและดูแลตนเองได้		
3. ลูกเสือสำรองปฏิบัติตามกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์รักษาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ		
4. ลูกเสือไม่มีปัญหาทันตสุขภาพและไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล		
5. ลูกเสือรู้จักรักษาสุขภาพและปฏิเสธสิ่งเสพติด		
6. ลูกเสือรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าหรือให้การช่วยเหลือ/ แจ้งเหตุเมื่อประสบเหตุวิกฤต		
7. ลูกเสือมีส่วนสูงและน้ำหนักตามเกณฑ์มาตรฐาน		
8. ลูกเสือมีทักษะในการสื่อสารได้ถูกกาลเทศะและไม่ก้าวร้าวรุนแรง		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

ฉันมีทักษะชีวิต

ฉันจะมีทักษะชีวิต

ฉันต้องพัฒนาตนเองอีกมาก

ถ้าแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรม

2.2 พฤติกรรมลูกเสือสามัญที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือมีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง		
2. ลูกเสือร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์		
3. ลูกเสือช่วยตนเองและครอบครัวได้		
4. ลูกเสือไม่มีปัญหาทันตสุขภาพ ไม่ดื่มน้ำอัดลมขนมกรุบกรอบ ไม่รับประทานขนมหวานเป็นประจำ		
5. ลูกเสือรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และไม่ติดเกม		
6. ลูกเสือประพฤติตนเหมาะสมกับเพศและวัยมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารไม่ก้าวร้าวรุนแรง		
7. ลูกเสือแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ รู้จักแก้ปัญหา หรือให้ความช่วยเหลือผู้อื่น		
8. ลูกเสือมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอดปลอดภัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสียงเหนื่อย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ผมจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

2.3 พฤติกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่คาดหวัง

รายการประเมิน	1	2
1. ลูกเสือพัฒนาตนเองให้มีทักษะในการทำกิจกรรมลูกเสือตามความสนใจและได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษ		
2. ลูกเสือทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และสังคม		
3. ลูกเสือใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์ทำกิจกรรม อนุรักษ์ส่งเสริมจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย		
4. ลูกเสือรู้เท่าทันสื่อโฆษณาและรู้จักใช้ประโยชน์จาก Internet		
5. ลูกเสือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือปรับปรุงและพัฒนาตนเองได้เหมาะสมกับเพศวัยไม่ก้าวร้าวรุนแรง		
6. ลูกเสือทำกิจกรรมหรือโครงการประหยัดพลังงาน/ทรัพยากร		
7. ลูกเสือมีการออม หรือทำบัญชีรายรับ รายจ่ายอย่างต่อเนื่อง		
8. ลูกเสือไม่เคยประสบอุบัติเหตุจากการใช้ยานพาหนะ		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอดปลอดภัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสี่ยงเหนื่อย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ผมจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

2.4 พฤติกรรมลูกเสียวิสามัญที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสียทำกิจกรรม/โครงการ ตามความถนัดและความสนใจ		
2. ลูกเสียบริการผู้อื่นช่วยเหลือชุมชน สังคม และประเทศชาติ		
3. ลูกเสียรู้จักวิธีป้องกันความเสี่ยงทางเพศ		
4. ลูกเสียใช้เวลากับสื่อไอทีได้อย่างเหมาะสม		
5. ลูกเสียตระหนักถึงพิษภัยและหลีกเลี่ยงจากสิ่งยาเสพติด		
6. ลูกเสียมีค่านิยมสุขภาพ ด้านอาหาร และความงามที่เหมาะสม		
7. ลูกเสียทำงานหารายได้ระหว่างเรียน		
8. ลูกเสียไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและไม่ก่อเหตุรุนแรง		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอดปลอดภัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสี่ยงนะเนี่ย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ผมจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

ใบความรู้

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ

1. การประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกัน รู้จักการเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและดำเนินวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันปัญหาสังคมตามช่วงวัยของลูกเสือ

การจัดกิจกรรมลูกเสือยังต้องเป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกด้วย

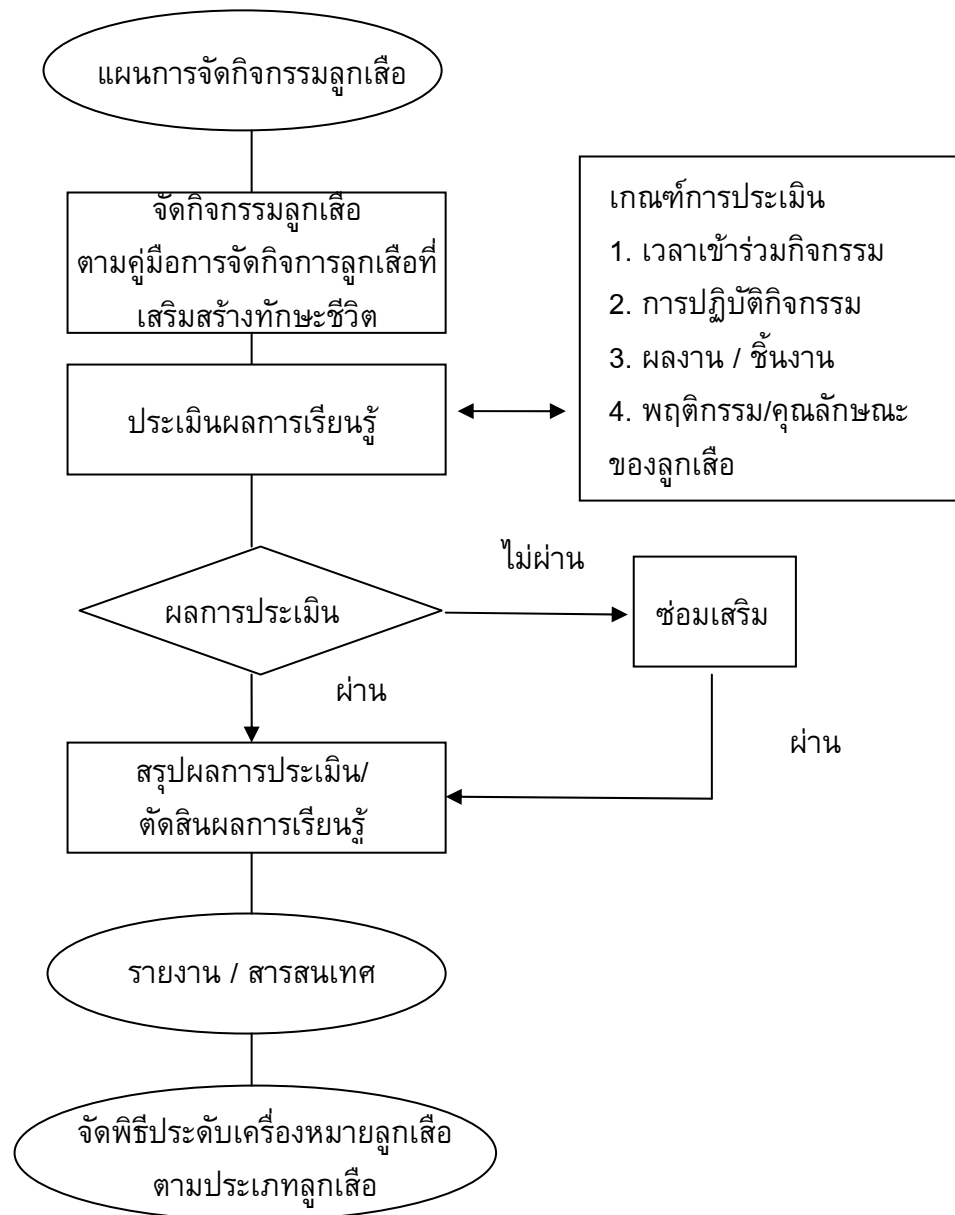
แนวทางการประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ

กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมนักเรียนที่ลูกเสือทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 40 ชั่วโมงต่อปีการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

การประเมินการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประเด็น/สิ่งที่ต้องประเมินดังนี้

1. เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษากำหนด
2. การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมหรือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของตนและการทำงานกลุ่ม
3. ผลงาน / ชิ้นงาน / พฤติกรรม / คุณลักษณะของผู้เรียน ที่ปรากฏจากการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงตนเอง

แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ มี 2 แนวทาง คือ

1. การประเมินกิจกรรมลูกเสือรายกิจกรรมมีแนวปฏิบัติดังนี้

1.1 ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของลูกเสือให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด

1.2 ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม

1.3 ลูกเสือที่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดเป็นผู้ผ่านการประเมินรายกิจกรรมและนำผลการประเมิน ไปบันทึกในกระเบียนแสดงผลการเรียนรู้

1.4 ลูกเสือที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามที่สถานศึกษา กำหนด ผู้กำกับลูกเสือต้องดำเนินการ ช่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้นๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัย ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

2. การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อการตัดสินใจ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อตัดสินใจควรได้รับเครื่องหมายและเลื่อนระดับทางลูกเสือ และจบการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมลูกเสือเป็นรายปี / รายภาค / เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นระดับลูกเสือ และประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา โดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

2.1 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2.2 ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินใจผลการร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือเป็นรายบุคคล รายหมู่ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด

เกณฑ์การตัดสินใจ

1. กำหนดเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ 2 ระดับ คือ ผ่าน และ ไม่ผ่าน

2. เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมหรือมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด

3. เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือรายปี / รายภาค

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญตามหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทกำหนด รวมถึงหลักสูตรลูกเสือทักษะชีวิต

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญที่หลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทกำหนดและลูกเสือทักษะชีวิต

4. เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อจบหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทเป็นรายชั้นปี

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น
ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

(หมายเหตุ การประเมินผลอาจเขียนแยกการประเมินผลแต่ละกิจกรรม หรือเขียนรวมในภาพรวมของกิจกรรมลูกเสือก็ได้)

.....

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. 2551.

2. การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตและคุณลักษณะทางลูกเสือ

2.1 ความสามารถที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 2) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์
- 3) ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น
- 4) เห็นคุณค่าตนเอง
- 5) รับผิดชอบต่อสังคม
- 6) ความสามารถในการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพ
- 7) ความสามารถในการตัดสินใจ
- 8) ความสามารถในการจัดการแก้ไขปัญหา
- 9) ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์
- 10) ความสามารถในการจัดการกับความเครียด

2.2 พฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ลูกเสือสำรอง
 - (1) มีทักษะในการสังเกตและจดจำ

- (2) ฟังตนเอง ดูแลตนเองได้
- (3) รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อม
- (4) ไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล
- (5) ปฏิเสธสิ่งเสพติดทุกชนิด
- (6) พุดจาสื่อสารเชิงบวก ไม่ก้าวร้าวรุนแรง
- (7) แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
- (8) ให้ความช่วยเหลือเพื่อนในภาวะวิกฤติ

2) ลูกเสือสามัญ

- (1) มีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง
- (2) ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยจิตอาสา
- (3) ฟังตนเองและช่วยเหลือครอบครัว
- (4) ไม่ดื่มน้ำอัดลม
- (5) ไม่รับประทานขนมหวานและขนมกรุบกรอบ
- (6) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (7) รู้จักพูดเชิงบวก ไม่พูดก้าวร้าวรุนแรง
- (8) มีความซื่อสัตย์ ไม่โกหก
- (9) รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี
- (10) มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน

3) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

- (1) มีทักษะในการทำกิจกรรมตามความสนใจ
- (2) มีจิตอาสาทำประโยชน์/ ไม่ก่อความเดือดร้อน ให้กับครอบครัว

สถานศึกษา ชุมชน สังคม

- (3) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (4) ร่วมกิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย
- (5) มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การยับยั้งไม่เป็นทาสของสื่อโฆษณา
- (6) มีทักษะการใช้ประโยชน์จาก Internet
- (7) มีผลงาน/ โครงการการประหยัดพลังงาน/ ทรัพยากร
- (8) มีการออมหรือทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของตนเองอย่างต่อเนื่อง
- (9) มีทักษะการหลีกเลี่ยง ลอดพ้นและไม่เกิดอุบัติเหตุจากการใช้ยานพาหนะ
- (10) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดทุกประเภท

4) ลูกเสือวิสามัญ

- (1) มีผลงาน/ โครงการเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง/ สังคม
- (2) มีจิตอาสาและบริการ

(3) รู้วิธีป้องกัน/ และหลีกเลี่ยงความเสี่ยงทางเพศ

(4) ใช้เวลากับสื่อ IT อย่างเหมาะสม ไม่เกิดความเสียหายต่อวิถีชีวิตปกติของตนเอง

(5) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด

(6) มีค่านิยมด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม ไม่เกิดผลเสียตามมา

(7) มีค่านิยมด้านการรับประทานอาหารที่เหมาะสม ไม่เกิดผลเสียตามมา

(8) มีค่านิยมด้านความงามที่เหมาะสมไม่เกิดผลเสียตามมา

(9) ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและก่อเหตุรุนแรง

อ้างอิงจาก หัวข้อในคู่มือ Bench Marking

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2^๕ ประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 15 พิธีการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 28 พิธีประดับดาวดวงที่ 2

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือได้ร่วมพิธีประดับดาวดวงที่ 2

2. เนื้อหา

พิธีประดับดาวดวงที่ 2

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 ดาวลูกเสือสำรอง

3.2 ใบความรู้

4. กิจกรรม

4.1 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสำรองทุกคนพร้อมกันบริเวณที่นัดหมาย เช่น สนามโรงเรียน ห้องประชุมหรือบริเวณที่เหมาะสม

4.2 ผู้กำกับลูกเสือจัดพิธีประดับดาวดวงที่ 2

4.3 ผู้กำกับกองลูกเสือแสดงความยินดีกับลูกเสือทุกคนและนัดหมาย เพื่อร่วมกิจกรรมดาวดวงที่ 3

5. การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรมและจำนวนลูกเสือที่ได้ประดับดาวดวงที่ 2

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 28

ใบความรู้

ข้อ 288 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับ 10) พ.ศ. 2522

พิธีประดับดาวดวงที่ 2

เมื่อลูกเสือสำรองสอบได้วิชาดาวดวงที่ 2 ครบแล้ว ให้ทำพิธีประดับดาวดวงที่ 2 โดยให้ปฏิบัติดังนี้

- (1) กองลูกเสือสำรองทำรูปวงกลมใหญ่
- (2) ผู้กำกับลูกเสือสำรองอยู่กลางวงกลม มีรองผู้กำกับลูกเสือยืนอยู่นอกวงกลมหลัง ผู้กำกับลูกเสือ
- (3) หมวกที่ติดดาวดวงที่ 2 แล้ว อยู่ที่ผู้กำกับลูกเสือ
- (4) ลูกเสือที่จะได้รับดาวดวงที่ 2 มายืนอยู่หน้าผู้กำกับลูกเสือในแถววงกลม (แม้จะมีหลายหมู่หลายคนก็ให้มายืนอยู่รวมกันหน้าผู้กำกับลูกเสือ)
- (5) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายความหมายของดาวดวงที่ 2 ให้ลูกเสือที่จะได้ รับทราบ แล้วสั่งสอน
- (6) ผู้กำกับลูกเสือสั่งให้ลูกเสือที่จะได้รับทวนคำปฏิญาณอีกครั้งหนึ่ง โดยสั่งว่า “เพื่อเป็นที่แน่ใจว่า เจ้ายังคงจำคำปฏิญาณของเจ้าได้ ขอให้เจ้าทวนคำปฏิญาณอีกครั้งหนึ่ง” แล้วลูกเสือที่จะได้รับก็กล่าวคำปฏิญาณ
- (7) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมวกให้ลูกเสือ ลูกเสือรับไปสวมเอง แล้วทำวันทยหัตถ์ผู้กำกับลูกเสือ
- (8) ผู้กำกับลูกเสือแสดงความยินดี ด้วยการสัมผัสมือกับลูกเสือ
- (9) ลูกเสือที่ได้รับดาวดวงที่ 2 ทำกลับหลังหัน รุ่งเข้าที่ของตน (คือหน้าผู้กำกับลูกเสือ ไม่ใช่หมู่ของตน)
- (10) กองลูกเสือแสดงความยินดีด้วยการทำแกรนด์ฮาวล์ ลูกเสือที่ได้รับดาวดวงที่ 2 เป็นผู้ร้อง “จงทำดี-จงทำดี-จงทำดี” (ถ้ามีหลายคนก็ให้ร้องพร้อมกันทั้งหมด) เสร็จพิธี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

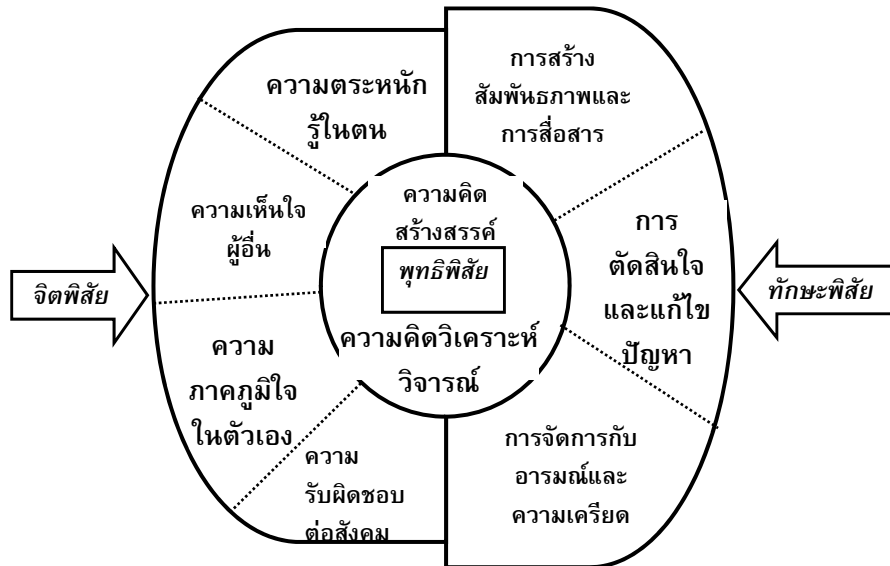
แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต

ความหมายและองค์ประกอบทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต เป็นความสามารถของบุคคล ที่จำเป็นต่อการปรับตัวในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ และสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต

องค์ประกอบทักษะชีวิต มี 12 องค์ประกอบ จัดเป็น 6 คู่ โดยแบ่งตามพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบทักษะชีวิต 6 คู่ 3 ด้าน

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

1. ด้านพุทธิพิสัย จัดไว้ตรงกลางของแผนภาพ เพราะเป็นองค์ประกอบร่วมและเป็นพื้นฐานของทุกองค์ประกอบ ได้แก่

- **ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์** เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินข้อมูล ข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว
- **ความคิดสร้างสรรค์** เป็นความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวางโดยไม่มีติดติดอยู่ในกรอบ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

2. ด้านจิตพิสัย หรือ เจตคติ มี 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 ความตระหนักรู้ในตนเอง และ ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

คู่ที่ 2 เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง และ ความรับผิดชอบต่อสังคม

- **ความตระหนักรู้ในตนเอง** เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง ยอมรับความแตกต่างของตนเองกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น** เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจและยอมรับตัวตนของบุคคลอื่นที่แตกต่างกับเรา ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง** เป็นการค้นพบ คุณสมบัติเฉพาะตัวของตนเอง รู้สึกรู้ว่าตนเองมีคุณค่า เช่น เป็นคนมีน้ำใจ ซื่อสัตย์ ยุติธรรม และภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ ของตนเอง เช่น ด้านสังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ การเรียน ฯลฯ

- **ความรับผิดชอบต่อสังคม** เป็นความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีส่วนรับผิดชอบในความเจริญหรือเสื่อมของสังคมนั้น คนที่เห็นคุณค่าตนเองจะมีแรงจูงใจที่จะทำดีกับผู้อื่นและสังคมส่วนรวมมากขึ้น จึงจัดเข้าคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ด้านทักษะพิสัยหรือทักษะ ประกอบด้วย 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ

คู่ที่ 2 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

คู่ที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

- **ทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ** เป็นความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และสามารถรับรู้ความรู้สึกนึกคิดความต้องการ ของอีกฝ่ายหนึ่ง มีการตอบสนองอย่างเหมาะสมและเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

- **ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา** การตัดสินใจใช้ในกรณีที่มีทางเลือกอยู่แล้ว จึงเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดและนำไปปฏิบัติ ส่วนการแก้ไขปัญหาเป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหาและสาเหตุของปัญหา หาทางเลือกได้หลากหลาย วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุดและนำไปปฏิบัติ

- **ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด** เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ตนเอง ประเมินและรู้เท่าทันว่าอารมณ์จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนอย่างไร และเลือกใช้วิธีการจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ส่วนการจัดการความเครียดเป็นความสามารถในการรับรู้ระดับความเครียดของตนเอง รู้สาเหตุ หาทางแก้ไข และมีวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเองอย่างเหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิตทั่วไปและทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตทั่วไป เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม สำหรับปัญหาทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน ด้วยทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ให้กับเด็กทุกคน

ทักษะชีวิตเฉพาะ เป็นการประยุกต์ใช้ทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเฉพาะเรื่องสำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยง โดยมีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน

เมื่อแบ่งเยาวชนออกเป็น 3 กลุ่ม คือเด็กปกติ เด็กกลุ่มเสี่ยง และเด็กที่มีปัญหา ทักษะชีวิตจะเป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคม ให้กับเด็กปกติ และเด็กทุกคน สำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยงต้องมีการสอนทักษะชีวิตเฉพาะในแต่ละปัญหา มีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ ส่วนเด็กที่มีปัญหาแล้วใช้การดูแลใกล้ชิดเพื่อหาทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม เป็นรายบุคคล และมีระบบส่งต่อยังวิชาชีพเฉพาะที่เกี่ยวข้อง

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน

เป้าหมาย	จุดมุ่งหมาย	มิติของบริการ	กลยุทธ์	ผู้ปฏิบัติ
เด็กปกติ/ เด็กทุกคน	มั่นคง/เป็น สุข	ส่งเสริม	ทักษะชีวิต	ครู
เด็กกลุ่ม เสี่ยง	ปกติ มั่นคง/เป็น สุข	ป้องกัน	ทักษะชีวิต เฉพาะ ในการ ปรึกษา	ครูที่ ปรึกษา
เด็กมี ปัญหา	ปกติ	แก้ไข	ในการ ปรึกษา/ ส่งต่อ (ระบบ ดูแล)	ครูที่ ปรึกษา /ระบบ บริการ เฉพาะ

ตัวอย่างทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือด่านภัยยาเสพติด

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ภัยอันตรายและความเสี่ยงต่อปัญหาสารเสพติด
คิดสร้างสรรค์	หาแนวทางในการป้องกันตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าสารเสพติดเป็นภัยใกล้ตัว ต้องรู้เท่าทันและหลีกเลี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เข้าใจ/เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากสารเสพติด
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยง/ป้องกันตนเองและผู้อื่นจากปัญหาสารเสพติด
สื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/มีที่ปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้สารเสพติด

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือประชาธิปไตย

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ หลักการประชาธิปไตยที่ถูกต้อง
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยสำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักในความสำคัญของการรักษาและใช้สิทธิของตนเองในทางที่ถูกต้อง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	ยอมรับและเคารพในสิทธิของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักว่าประชาธิปไตยเริ่มที่ตนเองตนเองต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยในสังคม
สื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ	ชักชวน/รณรงค์/ปชส.สร้างความเข้าใจ/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา/จัดการความขัดแย้ง
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้ อารมณ์และความรุนแรงในการแก้ปัญหา

ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ธรรมชาติการดำเนินโรค หลักการติดต่อ/ไม่ติดต่อ การดูแลรักษา การป้องกัน วิเคราะห์สถานการณ์เสี่ยงได้
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการป้องกันเอดส์สำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าเอดส์และเพศเป็นเรื่องใกล้ตัว รู้เท่าทัน ความเสี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากเอดส์/ เคารพในสิทธิ/ ยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคม
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักถึงคุณค่าที่แท้จริงเป็นคุณค่าภายในตัวคน ไม่ใช่ใช้วัตถุและคุณค่าภายนอก/ เพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบขอบบและปลอดภัย
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาค่าปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	เน้นการจัดการอารมณ์และความรู้สึกทางเพศมีวิธีระบายออกได้เหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นความสามารถทางจิตสังคม อันประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต มี 6 คู่ 12 องค์ประกอบ

ทักษะการดำรงชีวิต (Living Skills) เป็นทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ในเรื่องพื้นฐานของชีวิต มักเป็นทักษะทางกายภาพ เช่น อาบน้ำ แต่งตัว ซักเสื้อผ้า ปรงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก การจัดกระเป๋าเดินทาง การใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ความเชื่อมโยงระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิตและทักษะการดำรงชีวิต มักถูกใช้ผสมผสาน เชื่อมโยงกัน ทั้งในชีวิตประจำวันปกติ และในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่แยกส่วน โดยทักษะชีวิตจะเป็นตัวช่วยในการเลือกและใช้ทักษะการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ถูกที่ ถูกเวลา และเกิดผลลัพธ์ที่ดี

สถานการณ์ทางจิตสังคม มักใช้ทักษะชีวิตเป็นหลัก ตัวอย่าง เช่น

การจัดการกับอารมณ์โกรธ ความขัดแย้ง และ ความรุนแรง

ตระหนักรู้และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันอุบัติเหตุ

การช่วยเหลือผู้อื่น และรับผิดชอบต่อส่วนรวม

การสื่อสารเชิงบวกและสร้างสัมพันธภาพที่ดี

กิจวัตรที่ทำเป็นประจำ ใช้ทักษะการดำรงชีวิตเป็นหลัก เช่น อาบน้ำ แต่งตัว แปรงฟัน ซักเสื้อผ้า ปรงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก ใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ทักษะชีวิตสร้างได้อย่างไร

สร้างด้วย 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ

1. เรียนรู้เองตามธรรมชาติ ซึ่งขึ้นกับประสบการณ์และการมีแบบอย่างที่ดี จึงไม่มีทิศทางที่แน่นอน และกว่าจะเรียนรู้ก็อาจช้าเกินไป
2. สร้างโดยกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม ผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กต้องมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกายคือลงมือปฏิบัติ และทางความคิดคือการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน

การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

- **สร้างความรู้ (Construction)** กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง
- **ปฏิสัมพันธ์ (Interaction)** กิจกรรมต้องส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
- **เป็นกระบวนการ (Process Learning)**
- **มีส่วนร่วม (Physical Participation)** มีส่วนร่วมด้านร่างกาย ลงมือกระทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ
- **มีการประยุกต์ใช้ (Application)**

การมีส่วนร่วมทางสติปัญญาทำให้เกิดทักษะชีวิต 2 องค์ประกอบแกนหลักคือความคิดวิเคราะห์ และความคิดวิจารณ์

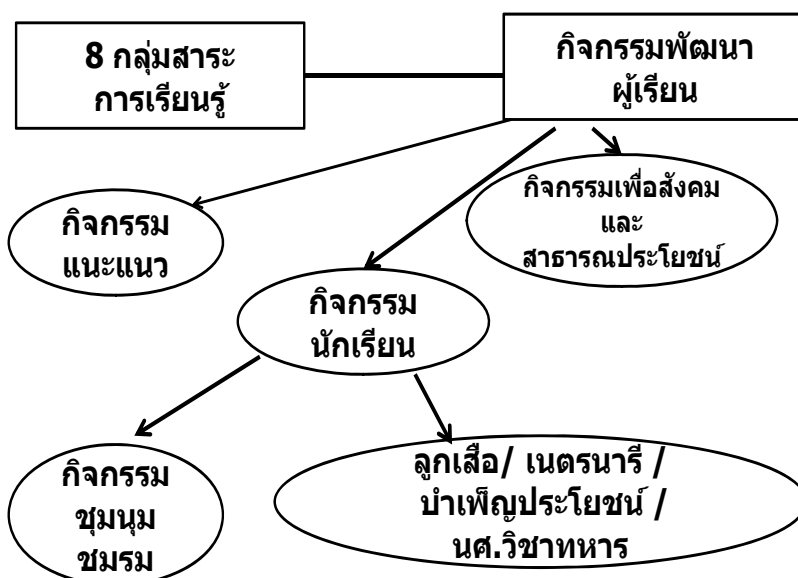
ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เด็กได้ฝึกองค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านทักษะทั้ง 3 คู่ คือการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด

การรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ทำให้เกิดความเข้าใจคนอื่นมากขึ้น ขณะเดียวกันก็เกิดการไตร่ตรองทำความเข้าใจและตรวจสอบตนเอง จัดเป็นองค์ประกอบทักษะชีวิตด้านเจตคติคือ การเข้าใจตนเอง และเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การทำงานสำเร็จได้รับคำชม ทำให้เกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง นำไปสู่ความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งต่อตนเองและสังคม

กระบวนการและการมีส่วนร่วม ช่วยให้กิจกรรมสนุกสนานน่าสนใจ และนำไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นเข้าสู่ชีวิตจริง ว่าได้เกิดการเรียนรู้อะไรและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

การสอนทักษะชีวิต

ความหมายของกระบวนการลูกเสือ (Scout movement)

ตามคำนิยามของลูกเสือโลก หมายถึง กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สำหรับเยาวชน เพื่อสร้างเยาวชนที่มีจิตใจเสียสละ รับผิดชอบ และอุทิศตนแก่สังคม ด้วยวิธีการลูกเสือ

ตามแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2522 (สพฐ.) หมายถึงกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล ทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำตนเป็นปัญหาสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย และสุขสบาย

หลักการลูกเสือ (Scout principle)

หลักการลูกเสือโลกเน้นที่หน้าที่หลัก 3 ประการ คือ

1. หน้าที่ต่อพระเจ้า/ศาสนา ได้แก่ การแสวงหาและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและความหมาย
2. หน้าที่ต่อผู้อื่น ได้แก่ การเคารพ ให้เกียรติ ช่วยเหลือผู้อื่น รวมถึงการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม
3. หน้าที่ต่อตนเอง ได้แก่ พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ

หลักการลูกเสือไทย มี 5 ข้อ คือ

1. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางใจ
2. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติ
3. เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับ เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก
4. รับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

วิธีการลูกเสือ (Scout method)

วิธีการลูกเสือโลก มี 8 องค์ประกอบ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้ใหญ่มีหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมเยาวชนให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่ม

กลุ่มที่ 2 มีกิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเยาวชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

กลุ่มที่ 3 เป็นลักษณะกิจกรรมที่ใช้ มี 6 องค์ประกอบ

1. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
2. ใช้ระบบสัญลักษณ์เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง
3. ระบบหมู่ (กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน)
4. เรียนรู้ใกล้ชีวิตธรรมชาติ
5. เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ / เกม
6. เรียนรู้จากการบริการผู้อื่น

วิธีการลูกเสือไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มี 7 องค์ประกอบ

คือ

1. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่
3. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎ
4. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน
5. ระบบหมู่
6. การศึกษาธรรมชาติ
7. เรียนรู้จากการกระทำ

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

วิธีการลูกเสือ มีองค์ประกอบครบทั้ง 5 ประการ ของกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสร้างทักษะชีวิตทั้ง 12 องค์ประกอบ เกิดขึ้นด้วยกิจกรรมดังตารางต่อไปนี้

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

องค์ประกอบ	กิจกรรม
คติวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ต้อง คิดวิเคราะห์/สังเคราะห์ ตลอดเวลา จัดกิจกรรมให้คิดนอกกรอบ งานศิลป์ การแสดง งานฝีมือ ฯลฯ
ตระหนักรู้ในตน เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากภายในตัวเด็ก เป็นผล จากปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ในกลุ่ม ได้ทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ฝึกที่จะ ยอมรับและเคารพในสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	การยอมรับจากเพื่อน ทำชิ้นงานสำเร็จ คำชมเชย จากเพื่อนและผู้ใหญ่ การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและ กันส่งผลให้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวมมากขึ้น
สื่อสารและสร้าง สัมพันธ์ภาพ	ประสบการณ์ ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม การทำงานร่วมกัน การเรียนรู้และการฝึกฝน
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	
จัดการอารมณ์ และความเครียด	

วัตถุประสงค์คณะลูกเสือแห่งชาติ (พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8)

เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความ
รับผิดชอบต่อ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความ
สงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยช่างสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และฟังตนเอง
2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตได้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง
หลักสูตรและวิชาชีพพิเศษลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ เป็นหลัก และเพิ่มเนื้อหา
ที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือ โดยจัดหน่วยกิจกรรมตามที่ระบุ

ในหลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภท ดังนั้น ชื่อหน่วยกิจกรรม และจำนวนหน่วยกิจกรรมของลูกเสือแต่ละประเภทจึงแตกต่างกัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือ และเครื่องหมายวิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้ชิดธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การรายงานและการสำรวจ การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ การออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ลูกเสือใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ อีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

สำหรับกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับ เพื่อการขอรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวง ไม่ได้นำมารวบรวมไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือชุดนี้

คู่มือมีจำนวน 11 เล่ม ตามชั้นปีของลูกเสือ 4 ประเภท แต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรมครบ 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขวาสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบบงาน ใบบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

ภาพรวมการพัฒนาหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

1. เริ่มจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย หลักสูตรลูกเสือไทยและต่างประเทศ รวมทั้งสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านลูกเสือ
2. สัมมนาครู ผู้ปกครอง นักพัฒนาเยาวชน และผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมเด็กและเยาวชน เพื่อร่วมกันค้นหาปัญหาจริงของเด็กแต่ละวัย และออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม
3. จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต 4 ประเภท ได้แก่ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ รวมทั้งสิ้น 11 เล่ม โดยผ่านการประเมินปรับปรุงและพัฒนา จนเป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ในสถานศึกษาจำนวนมาก
4. จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น และชั้นความรู้ขั้นสูง รวม 8 ประเภท โดยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 2/2557 เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2557 ให้ใช้เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
5. จัดทำ คู่มือฝึกอบรมวิทยากรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อขยายผลในการสร้างวิทยากรและฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือในสถานศึกษาทั่วประเทศ

ภาคผนวก ข

กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

การจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตนั้น ยังคงหลักการ และวิธีการของลูกเสือไว้ ทุกประการ แต่เน้นการสอดแทรกการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพิ่มเข้าไปด้วยเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่รอบด้าน และครอบคลุมการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

คุณค่าของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม

สื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของเพื่อนในกลุ่ม ทำให้สามารถเรียนรู้ได้มากขึ้นโดยใช้เวลาน้อยลง การออกแบบกิจกรรมจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และร่วมมือในการทำกิจกรรมที่กำหนดให้อย่างเต็มที่ จึงจะ เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียนมีดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบข่าย เนื้อหา และวัตถุประสงค์
4. ผู้เรียนได้ฝึกฝน พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ รวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการด้วย

ประเภทของกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

เมื่อจัดประเภทตามทักษะ/ความสามารถ ในการปฏิบัติกิจกรรม แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. กิจกรรมการแสดงออก เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ใช้ความสามารถในการแสดงออก แสดงความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นการจำลองประสบการณ์ต่าง ๆ มาเพื่อการเรียนรู้ได้ง่ายและสะดวกขึ้น หรือเป็นสิ่งที่ใช้แทนประสบการณ์จริง เพราะศาสตร์ต่างๆ ในโลก มีมากเกินไปที่จะเรียนรู้ได้หมดสิ้นจากประสบการณ์ตรงในชีวิต และบางกรณีก็อยู่ในอดีต หรือซับซ้อนเร้นลับหรือเป็นอันตราย ไม่สะดวกต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1.1 สถานการณ์จำลอง เป็นการจำลองสภาพแวดล้อมให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน แก้ปัญหาและตัดสินใจจากสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่นั้นแล้วนำประสบการณ์แห่งความสำเร็จไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

1.2 การสาธิต กระบวนการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการแสดงหรือกระทำให้ดูเป็นตัวอย่าง ให้ความสำคัญกับกระบวนการทั้งหมดที่ผู้เรียนจะต้องเฝ้าสังเกตอยู่โดยตลอด

1.3 เล่นนิทาน

1.4 ละคร หุ่นจำลอง

1.5 เพลง ดนตรี การเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี หมายถึง กิจกรรมที่เน้นการใช้ดนตรีเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งในแง่เนื้อหาและความบันเทิง ผ่อนคลาย และเข้าถึงวัฒนธรรมต่าง ๆ

1.6 ศิลปะแขนงอื่น ๆ เช่น การวาดรูป การปั้นดินเหนียว งานหัตถกรรม การร้อยดอกไม้

1.7 การโต้วาที

ฯลฯ

2. กิจกรรมการการสำรวจและการรายงาน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ลูกเสือได้เรียนรู้จากความเป็นจริง / เหตุการณ์จริง ในชีวิตประจำวัน ผ่านประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เช่น การทำแผนที่ การสำรวจ หมายถึง การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริงด้วยการลงพื้นที่สำรวจ และจำลองสิ่งที่ได้เรียนรู้สู่แผนที่ ภาพ หรือสัญลักษณ์ เพื่อแสดงความคิดรวบยอดของสิ่งที่ได้เรียนรู้

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การสัมภาษณ์ การเป็นผู้สื่อข่าว การทำสารคดี การศึกษานอกสถานที่ ชุมชนศึกษา การผลิตสื่อ การทำปฐมนิเทศบุคคลตัวอย่าง การจัดนิทรรศการ การสอดแนม การสำรวจ การทำแผนที่ การเขียนเรียงความ การเล่าเรื่อง ฯลฯ

3. กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันวิเคราะห์/ประเมิน สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การเปรียบเทียบคุณค่า การประเมินความเสี่ยง การทำแผนที่ความคิด ฯลฯ

4. การเล่นเกมและการแข่งขัน

4.1 เกม เป็น กิจกรรมที่มีกฎกติกา และลำดับขั้นตอน ที่เอื้อให้ลูกเสือเกิดการเรียนรู้ ผ่านการเล่น เกม ให้ข้อคิดที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น เกมกระดาน เป็นต้น

4.2 การแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่มีกติกาในการแข่งขัน และมีการตัดสินหาผู้ชนะ เช่น การตอบปัญหาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจใฝ่รู้มากขึ้น ฯลฯ

5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เน้นการฝึกความเสียสละของลูกเสือได้แก่ การจัดกิจกรรมการกุศล การซ่อมของเล่นให้น้อง การดูแลทำความสะอาดสถานที่ การปลูกและดูแลต้นไม้ การเก็บผักจากแปลงไปประกอบอาหารเลี้ยงน้อง ฯลฯ

หลักการออกแบบกิจกรรม

1. การเลือกประเภทของกิจกรรม ต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย มักเลือกใช้ กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน การรายงาน และการแข่งขันตอบปัญหาในเรื่องเนื้อหาที่ต้องการให้เรียนรู้ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย มักเลือกกิจกรรมที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น กิจกรรมการแสดงออก เกม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ถ้าเป็นทักษะทางสติปัญญานิยมใช้กิจกรรมการวิเคราะห์ และประเมินส่วนทักษะทางกายภาพ เลือกได้เกือบทุกประเภท

2. การตั้งประเด็นอภิปราย เพื่อให้ลูกเสือได้ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเรื่องที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ตั้งประเด็นให้ วิเคราะห์ /สังเคราะห์ /ประเมิน เนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในเรื่องความคิดความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการ เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนได้มีโอกาสตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเอง ที่แตกต่างจากคนอื่น ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อจากการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในกระบวนการกลุ่ม

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในขั้นตอนการทำทักษะ นั้น ๆ เช่นการวิเคราะห์ความครบถ้วนในการทำตามขั้นตอนของทักษะ การวิเคราะห์จุดอ่อนที่มักจะทำทักษะนั้น ๆ ไม่สำเร็จ เป็นต้น

3. การสรุปความคิดรวบยอดและประยุกต์ใช้ ทุกกิจกรรมควรมีการสรุปความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นให้ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ได้ลองประยุกต์ใช้ ได้แก่

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ความคิดรวบยอดคือเนื้อหา องค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้น ประยุกต์ใช้โดยผลิตซ้ำความคิดรวบยอดในรูปแบบที่ต่างจากเดิม เช่น การทำรายงาน ทำสรุปย่อ ฯลฯ

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ความคิดรวบยอดไม่มีเนื้อหา แต่เป็นความรู้สึกและความคิดความเชื่อที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ประยุกต์โดยการแสดงออกที่สอดคล้องกับเจตคติที่เกิด เช่น การกระทำที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ การกระทำที่แสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ความคิดรวบยอดที่เกิดคือ ความเข้าใจขั้นตอนและทำทักษะนั้น ๆ ได้ ประยุกต์โดยการฝึกฝนทักษะนั้นจนชำนาญ

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. **ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ 10).** โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว, 2522.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. **ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13).** โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว, 2525.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. **ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14).** โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว, 2528.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. **ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ (ฉบับที่ 15).** โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว, 2529.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 (ลูกเสือสำรอง).** โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 (ลูกเสือสามัญ),** 2533.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 (ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่),** (เอกสารอัดสำเนา)
- กรมพลศึกษาประจำเขตการศึกษา 8. **นิทานที่เป็นคติสอนใจ.** (เอกสารอัดสำเนา) : มปท., 2537.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **คู่มือวิทยากรฝึกอบรมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันเอดส์ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม,** ม.ป.ท.: พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2541.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาส.** น.พ.อนันต์ อุณแก้ว บรรณาธิการ ม.ป.ท. : พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2544
- กระทรวงศึกษาธิการ **หลักสูตรแกนกลาง. การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** โรงพิมพ์ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. **คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชา ลูกเสือชั้นผู้ช่วยผู้ให้ฝึกอบรมวิชาผู้ให้การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ (Assistant Leader Trainers course) (A .L.T.C).** โรงพิมพ์ สกสค. : ลาดพร้าว, 2551.
- จิราวุช คุ่มจันทร์. **เกม/นันทนาการกลุ่มสัมพันธ์.** เอกสารอัดสำเนา : มปท., 2547.
- มณฑานี ตันติสุข, หนังสือผู้หญิงอัจฉริยะ. <http://www.nantbook.com/webboard/detail.php?qID=116>.

เป็นแม่เหล็กดึงดูดความรักดีได้ง่ายนิดเดียว แคร่รู้จักตัวเองดีดี, สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2553

มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2550.

มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2551.

มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, อักษรเจริญทัศน์ : กรุงเทพฯ, 2550.

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. คู่มืออบรมวิทยากร การจัดกิจกรรมลูกเสือที่เห็นทักษะชีวิต. สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย, 2553.

สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.

สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา พ.ศ. 2552. องค์การค้ำของ สกสค., 2552.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525. โรงพิมพ์คุรุสภา : ลาดพร้าว, 2534.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528 องค์การค้ำของคุรุสภา : กรุงเทพฯ, 2537.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

อุบลวรรณ แสนมหายักษ์. เพลงลูกเสือ. เอกสารประกอบการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้ขั้นสูง : (เอกสารอัดสำเนา), 2539.

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Scout_Jamboree

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Organization_of_the_Scout_Movement

<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=0db802ca17a2e96f&clk=wttpts>

<http://www.inspect2.moe.go.th/3%20SS.ATC/index.html>

<http://www.lovesquare.com> <http://mathafaps.tripod.com/gentleman.htm> , อย่างไรก็ตามจึงเรียกว่า
เป็น "สุภาพบุรุษ", สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2553

<http://www.navyscoutclub.org/index.php?lay=show&ac=article&Id=538687830>

<http://www.rdpb.go.th/RDPB/Front/Projects/RDPBImportantProject.aspx>

http://www.scoutthailand.org/main/show_page.php?topic_id=56&auto_id=13&TopicPk=19

<http://122.155.0.105/~scout/modules/news/article.php?storyid=7>

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

154 ศาลาวิชราวุธ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108

website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 0-2288-5511

website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งมหาเมฆ

เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ 0-2343-1500

โทรสาร 0-2343-1501 website : <http://www.thaihealth.or.th>

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

8 ซอยวิภาวดีรังสิต 44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-941-2320 โทรสาร 0-2561-5130

website : <http://www.ppat.or.th> E-mail : info@ppat.or.th

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

154 ศาลาเบ็ญจรงค์ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108

website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต

กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 0-2283-5511

website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อาคารศูนย์วิจัยสุขภาพ- 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งนาคาแนม

เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10210 โทรศัพท์ 0-2343-1500

โทรสาร 0-2343-1501 website : www.thaihealth.or.th

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

8 ซอยวิภาวดีรังสิต44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ 0-2941-2320 โทรสาร 0-2561-5130

website : www.ppat.or.th e-mail : info@ppat.or.th